

Lpravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čislo
78 180; Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Preorijentacija fašizma?

**Preuredba celotnega fašističnega režima v Italiji — Po-
mnenju angleškega tiska gre za mirno likvidacijo fa-
šizma**

Rim, 26. septembra r. Vsi listi se bavijo z izpremembam v vodstvu fašistične stranke. Odstop generalnega tajnika Turattija je napravil v vseh krogih globok vtis. Ne da se prikriti, da vidijo v tem pričetek velikega preokreta v fašistični politiki. Glede na nadaljnje izpremembe, ki se pričakujejo in napovedujejo tako v vladi kakor na drugih važnejših mestih, je razširjeno splošno mnenje, da gre za preustroj celotnega režima. Fašistični listi sicer skušajo omiliti ta vtis v javnosti in slikajo izpremembe kot logično posledico razvoja fašizma. Svečano ustoličenje novega tajnika fašistične stranke Giurattija se bo izvršilo zelo slovesno na prvi prihodnji seji fašističnega velikega sveta. Na tej seji bo Mussolini v daljšem govoru poveljeval zasluge Turattija v »dobi bogatih zgodovinskih dogodkov«. Giuratti bo še nadalje ostal predsednik fašističnega parlamenta. Listi naglašajo, da je združitev predsednika zbornice ter generalnega tajnika stranke v eni osebi popolnoma logična in da se je ta potreba pokazala že takoj ob pričetku osnovanja fašističnega parlamenta. Predsednik mora biti njegov pravi gospodar, ne pa samo reditelj kakor je bil doslej.

London, 26. septembra. Angleški tisk posveča izpremembam v vodstvu fašistične stranke v Italiji veliko pozornost in naglašaja, da so napravile v Italiji silen vtis. Splošno prevladuje v angleškem tisku mnenje, da so najnovejši dogodki v Italiji velike in morda odločilne važnosti za nadaljnji razvoj prihodnj. »Daily Mail« piše med drugim: Težka gospodarska situacija, izločenost Italije v inozemstvu, večno bolj naraščajoče nezadovoljstvo prebivalstva in naraščanje protifašističnega pokreta so dovedle merodajne rimske kruge do spoznanja, da je nujno potrebna reorganizacija tega državnega ustroja, ki se je po nastopu fašizma tako kompliciral, da grozi uničiti vsako svobodno in produktivno udejstvovanje italijanskih pridobitnih krogov. Ze

dalje časa krožijo vesti, da bo imenovan tudi novi finančni minister in to najbrže iz vrst nefašističnih krogov. Tendence stremi za tem, da se znova ustvari zaupanje v režim, ki si s svojo ekstremno politiko ni pridobil simpatij.

»Times« piše, da se pripravila v Italiji mirna likvidacija fašizma oziroma fašistične stranke. Razpust fašistične stranke bi dovedel do hudih notranjih perturbacij in zato se bo likvidacija fašističnega režima izvršila polagoma. S to mislijo se bavijo merodajni rimski krogi že dalje časa. Komplirani fašistični aparat, ki tvori sedaj nekako državo v državi, je postal nepotreben in škodljiv. Pojavilo se je tudi diference med vojsko in fašizmom, kar da mnogo misli. Naglašajo pa, da bodo ostale glavne smernice italijanske notranje in zunanje politike neizpremenjene. Gre le za to, da se fašizem popolnoma identifikira z italijanskim narodom. List pravi dalje, da žele v merodajnih fašističnih krogih izvesti likvidacijo fašizma popolnoma na tihem, na zunan skoraj neopazno. Toda veliko vprašanje je, ali se jim bo to posrečilo. Na eni strani so ekstremni elementi v stranki odločno proti vsakemu zmanjšanju sedanje vpliva fašizma na vse javne zadeve in vodstvo državne politike, pri čemer se opirajo na milico, na drugi strani pa se opaža velika okrepitev in naraščanje protifašističnih elementov, ki razvijajo v zadnjem času zelo živahno akcijo in ki imajo tudi v širokih narodnih plasteh vedno večjo oporo. Vsekakor se bližajo v Italiji, zaključuje list, težki in nevarni časi.

Rim, 26. septembra g. Za sejo velikega fašističnega sveta, ki se bo pričela dne 7. oktobra, je določen izredno obširen dnevni red. Na dnevnem redu so med drugim poročila o notranjem in mednarodnem položaju, o gospodarstvu in korporacijah ter o smrtni kazni v novem kazenskem zakoniku. Veliki fašistični svet bo na tem zasedanju obravnaval celo vrsto problemov fašistične stranke.

VOLILNA VLADA VAUGOINA?

Slabi izgledi za obnovo meščanske koalicije — Možnost manjšinske vlade krščanskih socijalcev z volilnim mandatom — Politično ozadje vladne krize

Dunaj, 26. septembra. g. Kakor je bilo poročano, je snoči državni predsednik Miklas poveril sestavo nove vlade podkancelarju Vaugoinu in sicer po daljšem razgovoru o političnem položaju. Ker nočejo niti velenemci niti Landbund sodelovati v koaliciji s krščanskimi socijalci, je verjetno, da bo Vaugoin sestavil krščansko-socialno manjšinsko vlado, ki bo imela izvesti samo nove volitve. Nove volitve se bodo najbrže vršile v pričetku novembra.

Možnost, da bi podkancelar Vaugoin sestavil koalicijsko vlado, se presoja v večernih urah zelo neugodno. Landbund bo vsekakor odločil, da ne sodeluje pri sestavi vlade pod Vaugoinom. Sličen sklep je pričakovati tudi na konferenci velenemcev. Kakor se zatrijuje, misli podkancelar Vaugoin na to, da bi prepustil mesto notranjega ministra heimwehrovemu voditelju knezu Starhembergu. Verjetno pa ni, da bo knez Starhemberg vstopil v vlado. Krščansko-socialna stranka je obvestila o razvoju dogodkov v Avstriji prelata dr. Seipla, ki je trenutno na predavanjih na Norveškem in ki bo že jutri odpotoval v Avstrijo. Kakor se je zvedelo, ga bodo skušali pregovoriti, da bi prevzel eno izmed važnejših mest v novi vladi. Načasni ministrski listi je zabeleženo njegovo ime na mestu zunanjega ministra, vendar pa tudi ni izključeno, da bi

se dr. Seipel vrnil na mesto zveznega kancelarja. V parlamentarnih krogih prevladuje splošno naziranje, da bo zaradi odklonitve sodelovanja obeh srednjih strank sestavil podkancelar Vaugoin čisto krščansko-socialno vlado. Nevarnost pa je, da doživi ta vlada poraz že na prvi seji, ko se predstavi parlamentu, kar bi imelo za posledico nove volitve.

Dunaj, 26. septembra. d. V političnih krogih zatrjujejo, da avstrijske vladne krize ni morda povročilo toliko nesoglasje kancelarja dr. Schobra in podkancelarja Vaugoina zaradi osebne zadeve dr. Strafelje ali pa drugih zahtev krščanskih socijalcev, kolikor njihova želja, da bi še pred volitvami dobili v roke vsa državna sredstva, ki jim morejo služiti za ojačenje svoje moči. Z Vaugoinom imajo v svojih rokah vodstvo avstrijske vojske, po svojih zaupnikih vpliv na državno banko in železnice, sedaj pa bi se radi polastili še policije z odstranitvijo dr. Schobra, ki bi mu radi preprečili tudi povratek v policijsko predsedništvo. Za strujo, ki jo vodi dr. Seipel, je stranskega pomena, ali bo imela nova vlada večino v Narodnem svetu. Nova vlada naj bi imela edina nalogo, da bi v polnem obsegu spravila pod peto krščanskih socijalcev pred novimi volitvami zvezne železnice in vso policijo. Vaugoin bi rad

za predsednika avstrijskih železnice in predsednika policije imenoval nezanesljiva zaupnika svoje stranke, da bi tako šla krščansko-socialna stranka z vsemi možnimi sredstvi dobro pripravljena v nove volitve. Seveda je umevno, da s takimi načrti krščanski socijalci ne bodo našli zaveznikov pri drugih strankah.

Oslo, 25. septembra. AA. Bivši avstrijski kancelar Seipel je nenadoma odpotoval na Dunaj, kjer bo sodeloval pri rešitvi sedanje ministrske krize.

Reakcija na newyorški borzi

Newyork, 26. septembra. p. Nazadovanje tečajev na newyorški borzi, ki se je pričelo minul ponedeljek takoj, ko so bili znani rezultati nemških volitev, se kljub intervenciji nadaljuje. Danes so začele nazadovati tudi obveznice avstrijskega posojila, ki je bilo doslej čvrsto. Padle so za 10 do 12 točk. V finančnih krogih je izzvala vest o demisiji dr. Schobrova vlade in o nastopu Vaugoina veliko presenečenje ter gledajo z veliko skepsom na nadaljnji razvoj razmer v Avstriji in ne kažejo mnogo zaupanja v vlado Vaugoin-Seipel. Posledica tega nezaupanja je nazadovanje tečajev na borzi, ki bo gotovo imelo zelo slabe posledice za avstrijsko gospodarstvo.

Zapleten položaj v Nemčiji

Sestava večinske vlade skoro nemogoča — Neugoden vpliv notranje-političnega položaja na borzo

Berlin, 26. septembra. AA. Berlinsko časopisje objavlja z očitnim zanimanjem komentarje inozemskega časopisja o nastopu voditelja narodne socialistične stranke Hitlerja pred vrhovnim sodiščem v Leipzigu. Časopisi pravijo, da je Hitlerjev govor razočaral vse nemške politike, ki so upali, da ima Hitler čut odgovornosti. Hitler je v svojem govoru govoril o bližnji revoluciji in dajal lekcije nemški vladi. Listi naglašajo, da bodo imele Hitlerjeve izjave katastrofalen vpliv na zunanje-politične odnose in na finančni položaj nemške države. Nekateri angleški listi komentirajo Hitlerjevo izjavo malo bolj optimistično. »Daily Herald« meni, da bo Hitlerjeva izjava razočarala njegove pristaje. Hitler se je izjavil za ustavno pot, kar bo gotovo v izdatni meri ublažilo napetost, ki je zavladala v Nemčiji po zadnjih volitvah. Listi naglašajo končno, da ni Hitler nemški državljani in da se zato njegov vpliv ne bo mogel uveljaviti.

Italijanski listi zavzemajo do Hitlerjevih izjav zelo simpatično stališče. »Popolo di Rom« pravi, da je podal Hitler pogumom in odkriti izjavo.

Berlin, 26. septembra. d. Včerajšnje radikalne izjave Hitlerja pred sodiščem v Leipzigu so notranje-politični položaj znova poslabšale. Možnost ustvaritve parlamentarne večine v državnem zboru je propadla tudi s tem, da se je po ljudski stranki izrek-

la tudi gospodarska stranka proti sodelovanju s socialistično demokracijo. Brüningova vlada bo seveda uporabljala za pogajanja z desnico in levo svoj finančni in gospodarski program, ki določa poleg zvišanja prispevka za zavarovanje brezposelnih v višini 6.5% tudi povprečno znižanje plač za 5%. Pogajanja se nadaljujejo, vendar pa ni mogoče napovedati, da bi prišlo do večinske vlade. V teh razmerah je treba počakati, ali bo državni kancelar napravil poizkuse s komaj delazmočnim parlamentom ali pa morda ne bo že kmalu prišlo do uporabe zasilnega § 48 ali kakega drugega načina, da se spravijo državne finance v red ter istočasno izvede velikopotezna upravna reforma.

Berlin, 26. septembra. g. Vrhovni državni pravdnik je uvedel postopanje zaradi veleizjave proti dvema nadaljnjima narodno-socialističnima voditeljema, in sicer proti voditeljema napadalnih oddelkov Ulrichu in Fichteju. Obtožba temelji na tajnih poveljih, iz katerih je razviden vojaški značaj oddelkov, ki naj bi nasilno vrgli obstoječi državni red.

Köln, 26. septembra. g. »Kölnische Zeitung« beleži govorico, da so se narodni socialisti in komunisti dogovorili, da bodo izvedli dne 2. oktobra splošno stavko v Berlinu. Kot pretežno navajajo redukcijo osebja pri berlinski prometni družbi, ki je baje namenjena samo narodnim socialistom in komunistom.

Berlin, 26. septembra. AA. Zaradi neugodnega političnega položaja je bilo razpoloženje na berlinski borzi skrajno pesimistično.

Nemška vlada proti Hitlerju

Obtožbe državnega tajnika v notranjem ministrstvu v procesu proti ulmskim oficirjem — Odpovedana parada narodnih socialistov v Potsdamu

Leipzig, 26. septembra. d. Na včerajšnji razpravi proti ulmskim oficirjem, ki so obtoženi veleizjave, je bil po zaslišanju voditelja narodnih socialistov zaslišani tudi državni tajnik v drž. notranjem ministrstvu dr. Zweigert, ki je izpovedal, da razpolaže notranje ministrstvo z obsežnim gradivom, ki dokazuje, da se je narodno-socialistična stranka že od svojega prvega početka bavila s prevratnimi nameni. Vsi dokazi so navedeni v spomenici državnega ministrstva, ki je bila izročena državnemu pravdniku za obtožbo proti narodno-socialističnemu voditelju Göbbelsu. Razen tega je izpovedal, da ima državno notranje ministrstvo dokaze, da je podal vodja narodnih

socialistov Adolf Hitler pred takozvanim Hitlerjevim pučem pri pristojnih bavarskih oblasteh izjave lojalnosti v tem smislu, da ne bo poizkušal nobenega prevrata, da pa je kljub temu povzročil 9. septembra l. 1923 znani puč v Monakovem.

Berlin, 26. septembra. d. Za nedeljo napovedano parado narodno-socialističnih napadalnih oddelkov v Potsdamu v navzočnosti Adolfa Hitlerja, ki so nekateri berlinski listi označili kot pohod na Berlin, kar je povzročilo paniko med prebivalstvom in na borzah, so narodni socialisti odpovedali zaradi napetega političnega položaja in z ozirom na proces proti ulmskim oficirjem, h kateremu je pozvan Hitler kot prič.

Kelloggov pakt in Društvo narodov

Nesoglasja o prilagoditvi pakta DN Kelloggovemu mirovnemu paktu

Zeneva, 25. sept. AA. Komisije skupščine Društva narodov so nadaljevale svoje delo. Pravna komisija je nadaljevala razpravo o problemu harmonizacije pakta Društva narodov s Kelloggovim mirovnim paktom. Nekateri delegacije so izrazile željo, naj se končno veljavni sklep o tem vprašanju odloži na pozneje. Drugi delegati so zahtevali, naj skupščina že letos izpremeni statut Društva narodov tako, da bo izključena vsaka možnost vojne.

Ker ni prišlo do sporazuma, je bil na predlog delegata Politisa imenovan pododbor, ki naj prouči in v nekaj dneh poroča,

ali je mogoče rešiti politične težkoče, ki se tičejo predvsem vprašanja sankcij in prejšnjih pridržkov nekaterih držav glede na Kelloggovo pogodbo, ali pa bi bilo umestnejše, da se rešitev odloži do prihodnjega zasedanja, dokler se prizadete države ne zedinijo same med seboj.

Rabindranat Tagore v Berlinu

Moskva, 26. septembra. AA. Indijski pesnik Rabindranat Tagore, ki se je mudil dva tedna v Moskvi, je odpotoval nazaj v Berlin.

Zasebne šole ne smejo pobirati šolnine

Beograd, 26. septembra. AA. Po uradnih poročilih kraljevskih banknih uprav, zahtevajo privatne šole v kraljevini plačilo šolnine od staršev učencev, kar je očitno v nasprotju s §§ 4. in 164. zakona o narodnih šolah. Zaradi tega je odredil minister prosvete, da morajo vse privatne šole takoj ukiniti plačevanje šolnine v katerikoli obliki. Načelniki prosvetnih oddelkov in šolske uprave morajo o tem takoj obvestiti starše učencev. Izveže so samo privatne šole za defektno dečo.

Imenovanja na tekstilni šoli v Kranju

Beograd, 26. sept. p. Z odlokom ministra za trgovino so imenovani pri novoosnovani tekstilni šoli v Kranju za suplenta Fran Kočevar, diplomiran inženjer tekstilne visoke šole v Brnu, za predmetne učitelje Makso Stepic, absolvent srednje tehnične šole v Ljubljani in Otmar Zupančič, absolvent mojstrske šole na srednji tehnični šoli v Ljubljani. — K puškarski šoli v Užici sta premeščena dosedanja učitelja na bivši puškarski šoli v Kranju Ferdo Grobelnik in Ivan Miškulin.

Imenovanje v šolski službi

Beograd, 26. septembra. AA. Z odlokom ministra za prosveto je postavljena za suplentko na I. realni gimnaziji v Ljubljani v I/9 diplomirana absolventka filozofije Darinka Janković.

Rudarska šola v Zenici

Sarajevo, 26. septembra. n. Uprava rudnika v Zenici se je odločila ustanoviti na lastne stroške rudarsko šolo vse dotlej, dokler ne bo osnovana državna rudarska šola. Na šoli bodo poučevali inženjerji podjetja. Glavni namen te šole je izsolati naraščajo, da bi ne bilo več treba zaposlovati inozemskih strokovnjakov.

Pridelek sliv v dravski banovini

Beograd, 26. sept. p. Na zahtevo ministrstva za poljedelstvo so vse banke uprave poslale poročila o letošnjem pridelku sliv. Dravska banska uprava je prijavila naslednje stanje: Pridelalo se je po srežih: Slovenjegrade 300, Krško 1800, Brežice 900, Prevalje 300, Logatec 400, Kranj 900, Ptuj 5000, Ljutomer 3600, Kočevje 1000, Maribor desni breg 1100 in Maribor levi breg 2400 metrskih stotov sliv.

Priprave za vseslovanski zdravniški kongres

Split, 26. sept. n. Priprave za vseslovanski zdravniški kongres so v polnem teku. Letošnji kongres bo največji, kar jih je bilo doslej. Na dnevnem redu je nad 80 predavanj, udeležba pa presega vse dosedanje kongrese. Prijavljenih je nad 900 delegatov. Po otvoritvi bo izvoljen pet komisijski, ki bodo razpravljale o posameznih strokovnih in stanovskih problemih. Priprave za kongres vodita profesorja zagrebške medicinske fakultete dr. Blasković in dr. Popović, ki se mudita v to svrhu že dej časa v Splitu.

Kongres trgovcev s kolonijalnim blagom

Subotica, 26. septembra. č. Priprave za kongres trgovcev kolonijalnega blaga so zaključene. Iz prijav se lahko sklepa, da bo udeležba na kongresu zelo velika. Zborovanje bo otvorjeno 28. t. m. v posvetovalnici mestnega magistrata.

„Piccolo“ o zatvoritvi šentjakobske šole

»Piccolo« seveda pozdravlja zatvoritev šole in priznava, da je bila izvršena iz političnih, ne iz kulturnih razlogov — Vtis v Beogradu

Trst, 26. septembra. r. O zatvoritvi zadnje jugoslovanske šole v Trstu poroča današnji »Piccolo«:

»V ponedeljek je bila zatvorjena osnovna šola v Via Giuliani, v mestu splošno znana pod imenom »slovenska šola sv. Jakoba«. Sklep tržaškega prefekta je s tem napravil konec položaja, ki je postal že davno neznozen. Naše oblasti so že dolgo gledale, kako postajata ta šola, namestu da bi vzgajala mladino v nacionalnem in patriotičnem duhu, pravo gnezdo protinarodnega in protifašističnega slovanstva. Dobivala je tudi velike podpore od zunaj.

Ker je imela šola na razpolago velika sredstva, se je posluževala vseh mogočih načinov, da je zapeljala starše in dosegla vpis otrok. Iz te šole so prihajali dečki s popolnoma slovensko izobrazbo, katerim je bila domovina tuja, kakor da bi bili posečeni kako jugoslovensko šolo, premeščeno na italijansko ozemlje. Pošteno italijanski prebivalstvo pri Sv. Jakobu, ki se še spominja onih dni, ko je cesarska Avstrija favorizirala Slovence, da bi zbrisala italijansko lice mesta, se je že dolgo razburjalo zaradi tega stanja, ki ni bilo prav nič v skladu z duhom fašistične Italije. Zaradi tega so Tržačani dolžni prefektu Porru veliko zahvalo, da je končno energično in radikalno napravil red.

Da bo slika popolnejša, naj še omenimo, da je bil ravnatelj te šole brat onega Ivana Čoka, sedaj v Ljubljani, ki ga zasleduje izredni tribunal za zaščito

države zaradi raznih zločinov. V upravnem svetu zavoda so bil tudi dr. Perot, zapleten v znani teroristični proces, nadalje bivši poslanec in znani slovenski nacionalist dr. Wilfan, nadalje dr. Slavik in dr. Abram.

»Kakor je torej videti,« zaključuje »Piccolo,« »so se zbirali okrog te šole samo elementi, ki so z vsemi sredstvi delali proti Italiji in fašizmu. Zavod je bil zatvorjen zaradi svojega političnega delovanja, ne pa iz kakih kulturnih motivov kakor se bo skušalo to prikazati v nepoučeni inozemski javnosti.«

Beograd, 26. septembra. M. Današnja »Pravda« poroča: »Vest o zatvoritvi zadnje jugoslovanske šole v Italiji je bolno odjeknila po vsej državi, dasi se je jugoslovanska javnost že navadila na to, da prihajajo preko meje samo žalostne novice. Ta gesta rimske vlade je le še bolj utrdila prepričanje, da Italija neče prijateljskih odnosov z Jugoslavijo ter da izkoristi vsako priliko, da obstoječe napetosti še bolj poostri. Nad tem nekulturnim činom se zgraža ne samo vsa jugoslovanska, marveč tudi vsa kulturna evropska javnost. Nad polmilijonska narodna manjšina je sedaj izgubila še zadnji ostanek svojega šolstva, dasi ta šola ni zaslužila naziva manjšinske šole, saj je bil skoro ves pouk v italijanskem jeziku. Italija je s tem znova pogazila osnovne pravice narodne manjšine, proti čemur moramo protestirati ne samo kot Jugoslovenci, marveč predvsem kot branitelji človeških pravic.«

srca in izjavil, da ne verjame, da bi bil hotel De Rosa usmrtiti italijanskega prestolonaslednika. Tudi Turati je govoril o metodah fašizma, ki so predvsem usmerjene na to, da bi nasilno iztrebile socialistične organizacije.

V splošnem molku je poslušalo številno občinstvo pripovedovanja žene profesorja Rosellija, ki ga je izredno sodišče obsodilo v pregnanstvo na Libarske otoke. Žena mu je prostovoljno sledila tjakaj in končno se je obema posrečilo pobegniti v Francijo.

Bivši urednik lista »Corriere della Sera« Tarcani je izjavil, da je bil De Rosa, ki ga osebno pozna, najmlajši član italijanske begunske kolonije in bil očitno mnenja, da je s poskusom atentata izvršil veliko dejanje.

Proces proti atentatorju na italijanskega prestolonaslednika

Bruselj, 26. septembra. g. V današnji razpravi proti protifašistu De Rosi, ki je skušal izvršiti atentat na italijanskega prestolonaslednika Humberta, ko je bival v belgijski prestolnici, je bilo danes zaslišanih več zanimivih razbremenilnih prič, med njimi tudi bivši italijanski ministrski predsednik Francesco Nitti.

Nitti, ki je bil pred fašističnim režimom običajno kot 9krat minister, je izčrpan obrazložil politične metode fašizma in izjavil med drugim: Kar manjka danes italijanskemu narodu, je ideal svobode. Italijani so bili vedno v pretežni večini monarhisti. Tudi jaz sem bil kljub temu, da sem fanatičen socialist, vedno prepričan monarhist. Fašistični režim je vse to iztrebil.

75letni socialistični voditelj Turati je označil obtožbenca kot mladeniča dobrega

Solidarnost čehoslovakov

Ljubljana, 26. septembra. Malo je bilo dogodkov v zadnjih letih, ki bi bili tako razburili svet, kakor tržaška sobda in justifikacija v Bazovici. Časopisje vseh evropskih narodov je objavljalo vesti in komentarje, ki so jasno pokazali, na kateri strani so simpatije kulturnega sveta. Celih dvajset dni smo mogli čitati razprave o tržaški sobdi in reči smemo, da sta bili sobda in njena izvršitev obsojeni v očeh vsega kulturnega sveta. Ako je imel tržaški proces namen, predložiti Evropi, da se fašizem v imenu Italije upravičeno brani proti subverzivnemu jugoslovenskemu elementu, je dosegel baš nasprotno.

Ako je kdo računal, da bo naš narod ob pogledu na žrtve izgubil svojo hladnokrvno ravnotežje in da ga bo mogel predstaviti svetu kot nemirneža, ki sosedu ne da spati; ako je bilo spekulacij, da se ustvari kritični položaj, v katerem bi se dalo nas Jugoslovane prikazati kot rušitelje miru, se tudi ta račun ni obnesel. Vse svet je videl in priznal samozatajevanje našega naroda in je Jugoslaviji moral posvedočiti ono milorjubnost, one obzire na velike ideje človeške solidarnosti, ki se tudi najtežjih žrtev ne plašijo. Baš ti dnevi so ojačali prestiž in pozicijo naše države med kulturnimi narodi vsega sveta.

Morda je bilo še drugih računov. Strelji pri Bazovici so padli 6. septembra, ko so ob navdušenju vsega našega naroda zaplapolale jugoslovenske trobojke pred polki naše junaške armade. Vse narod je razumel in tudi v onih, ki jim pomen jugoslovenske zastave morda ni bil dovolj jase, se je elementarno probudil oni globoki nacionalni instinkt, ki nas preko vseh plemenskih atavizmov združuje v nerazrušno vedkovno narodno edinicno in nam pravi, da drug brez drugega živeti ne moremo. Ko so prinašali nove prapore iz rok vrhovnega poveljnika v posamezne garnizije, je prebivalstvo prirevalo tako oduševljene manifestacije za narodno in državno edinstvo, da je najboljšje, ako vsi, ki še spekulirajo na naše notranje

spore, čim prej zaključijo svoje račune. Tu ni več upa za nikogar.

Jugoslavija je v teh težkih dneh videla, da ima mnogo prijateljev in da njeni napori za napredek in za ohranjanje miru niso ostali neopaženi. Priznava se nam, da smo glavni branitelji mirnega razvoja na jugoiztoku Evrope in da je naš narod dostojen svobode, ki si jo je priboril s tako ogromnimi žrtvami. A preko tega so nas prošli dnevi zopet naučiti verovati v moč slovanke krvi. Občutili smo topel dih slovanke ljubezni in one notranje solidarnosti, ki nam vlija trdno vero v bodočnost Slovanstva.

S posebno hvaležnostjo pa je naš narod pri tej priliki zopet preizkusil svojo iskrenost svojega bratstva s čehoslovanskim narodom. Zopet enkrat se je izkazala neodoljiva sila onega notranjega srčnega edinstva, ki smo mu v viharjih vojnih katastrof, še s suženjskimi verigami na rokah, dali izraza v prisiški »Zvestoba za zvestobo«. Bolečine, ki so jih občutili naša srca, so v duši zažele českega človeka, solze, ki smo jih mi zadržali, so se vile po českih licih, besede, ki smo jih mi zadušili, so bile izpregovorjene iz českih ust. Mehko in toplo smo čutili bratsko roko, ovito okrog našega ramena in zopet trdno stisnjeno v naši roki. Čehoslovsko časopisje je zapisalo besede, ki jih ne bomo nikdar pozabili, češki in slovaški narod se je solidariziral z jugoslovenskim bratom, da so zatrepatala naša srca. Prošli dnevi so bili pravi trijumf one bratske vzajemnosti, onega spoznanja identičnosti naših skupnih življenjskih interesov, onega občutka najbližje krvne sorodnosti, ki nas in Čehoslovake nerazdružno vežeza na poti v bodočnost Evrope in v bodočnost Slovanstva. V zahvalo naj rečemo — in če kdaj, pri tem govorimo sigurno v imenu vsega našega naroda — da vračamo ne le zvestobo za zvestobo, temveč tudi ljubezen za ljubezen in da tudi našim srcem nič ne more biti bližje nego radost in veselje, tuga in žalost severnega brata.

Čehoslovaki in Italijani

Izjava osrednjega odbora ČJ-lig v Pragi — Moralna osnova čehoslovaško-jugoslovenske solidarnosti

Praga, 26. septembra. h. Današnji listi objavljajo naslednje komunikacije: »Osrednji odbor čehoslovaško-jugoslovenskih lig je imel včeraj sejo, na kateri se je bavil z zadnjimi napadi na jugoslovensko posadko »Karadordjaca« in čehoslovaško Sokolstvo. Ugotovil je, da so dali ti dogodki povod za spontane manifestacije čehoslovaško-jugoslovenske solidarnosti. Dolga doba zatiranja čehoslovaškega naroda je ustvarila v njem misel za pravico in pravičnost. S tem usmerjenjem in na tej podlagi si je čehoslovaški narod ustvaril lastno državo in ta načela ga bodo vodila tudi v bodoče. Liga ve, da si je bratski jugoslovenski narod pridobil svojo samostojnost na isti način: zato se s spoštovanjem klanja pred onimi, ki so žrtvovali vse za novo življenje.

V čehoslovaškem narodu se ni javil samo glas krvi k besedi. Gre marveč za manifestacijo na moralni podlagi, na kateri je zgrajena bodočnost čehoslovaškega naroda in na kateri se bo razvila tudi bodočnost bratskega jugoslovenskega naroda. Ta moralna osnova je bila ona, ki je dajala

možem čehoslovaške narodnosti v težkih in nevarnih časih moči, da so izrazili svojo voljo v stari Avstriji in se odprli postavili na stran Italijanov, ki so se borili za svoje politične in kulturne pravice. Pri tej priliki se spominja Liga izdatne podpore čehoslovaških poslancev za osiguranje italijanske univerze v Inomestu in proti prezanjanju italijanskega elementa v bivši Avstro-Ogrski. Pri tej priliki se spominja ogorčenja čehoslovaškega naroda pri usmrtili Oberdanka in toplih simpatij, ki jih je izražal čehoslovaški narod med vojno italijanskim ujetnikom. Spominja se končno velike vloge, ki so jo igrali čehoslovaški legionarji v italijanski armadi na fronti.

Zato je Liga prepričana, da neutemeljeni napadi na slovanke elemente ne morejo izvirati iz duše italijanskega naroda, ki ga predstavljajo borci za svobodo. Kakršni »Garibaldi, Cavour in Mazzini, ta ostro zavrača neutemeljene izpade italijanskega tiska, ki so težko žalili čast jugoslovenskega in čehoslovaškega naroda.«

Razpust šlezjskega deželne zbornice

Aretacija bivšega ministrskega predsednika Korfantiya in drugih opozicijskih poslancev

Varšava, 26. septembra. so. Po odredbi državnega predsednika je bil z današnjim dnem razpuščen šlezjski deželni sejm. Splošno prevladuje mnenje, da je bil razpuščen, ker sta na zadnji seji sejma poslanci Korfantiy in poljski socialisti Gličekmann zelo ostro kritizirala politično ureditvo voivode. Kriminalni uradniki so danes dopolnili izvedbo v stanovanju Korfantiya hišno preiskavo, ga nato aretirali in z avtomobilom odvedli v Brest Litovsk. Policijska odklona o aretaciji Korfantiya vsako pojasnilo. Državno pravdnstvo je izdalo

varnostnim organom vovodstva nalog za nadaljnje aretacije. Razen poslanca Korfantiya je bilo danes aretiranih več deželnozbornih poslancev opozicijskih strank v Gornji Šleziji, med njimi pristavev demokratične, narodnolavske in socialno-demokratske stranke. Deželni zbor je bil razpuščen, ker je opozicijska odredka voivodi pravico do dispozicijske fonda, kar je smatrala vlada za demonstracijo proti sebi. Nove volitve v gornješlezjski sejm so odredene za 23. november.

Stalin obtožen korupcije

London, 26. septembra. p. »Daily Mail« objavlja senzacionalno vest, da je predsednik sveta ljudskih komisarijev sovjetske Rusije Stalin obtožen korupcije. Očitajo mu, da je uporabil zase velik fond, določen za pobiranje protirevolucionarnega pokreta. Denar je bil naložen pri raznih inozemskih bankah na imena Stalinih prijateljev. Stalin je denar stalinskega dvigal pod izgovorom, da ga uporablja v določene svrhe. Sedaj se je izkazalo, da je velike vsote naložil skrivaj na svoje ime pri raznih ameriških in švicarskih bankah. Ze Trocki je svoječasno očital Stalinu korupcijo s tem denarjem, vendar pa je znal Stalin takrat te očitke spretno zavrniti. Sedaj je nastopil proti njemu Buharin, ki je za svoje trditve doprinesel dokaze, katerih Stalin ne more ovrči. »Daily Mail« ne pove, odkod izvirajo te vsakekor senzacionalne informacije, naglašaja pa, da so popolnoma zanesljive in da bodo sledile v kratkem še večje senzacije izza kulis sovjetskih mogotcev.

Spremembe v upravi Privilegirane d. d. za izvoz

Beograd, 26. septembra. AA. Ker je dr. Vladimir Stojković, načelnik agrarnega oddelka v ministrstvu za poljedelstvo, podal ostavko kot član upravnega odbora Privilegirane družbe za izvoz deželnih pridelkov, je minister za poljedelstvo na njegovo mesto imenoval inspektorja tega ministrstva Nikolo Belobrkca.

Kuga na Kitajskem

Peking, 26. sept. Ameriški zdravnik dr. Galt, ki je pravkar dospel iz Jeanfuja v Pekingu, pripoveduje, da razsaja na severu pokrajine Senzi v notranjosti Kitajske kuga, ki so ji podlegli že tisoči ljudi. Vsak dan umre na stotine ljudi. Mnoge vasi so že popolnoma izumrle ter ostajajo trupla nepokopana. V mnogih prizadetih krajih ni niti bolnišnice niti zdravnikov. Na tisoče prebivalstva beži proti vzhodu pokrajine Senzi. Ako se ne podvzamemo varnostni ukrepi, obstoječa nevarnost, da se bo kuga razširila po vsej severni Kitajski. Zaradi izredno slabih cest je seveda silno težko spraviti zdravnike, strežniško osebje in zdravila v Senzi, čegar severni del spada med najbolj nepristopne dele Kitajske.

Kristinski ruski komisar za zunanje zadeve

Berlin, 26. septembra. AA. Sovjetski poslanec Kristinski je zapustil danes svoj urad, v katerem je bil dolga leta. Kristinski odputuje ob koncu meseca v Moskvo, kjer prevzema dolžnosti komisarja za zunanje zadeve. Ruska vlada bo imenovala za novega poslanika v Berlinu Kinčuka.

Angležinja na poletu okoli sveta

Dunaj, 26. septembra. s. Znana angleška letalka miss Bruce, ki je včeraj jutraj zapustila London in morala včeraj popoldne zaradi slabega vremena pristati v Monakovem, je danes ob pol 1. popoldne pristala na letališču pri Aspernu. Letalka, ki je na poletu okoli sveta, bo najbrž jutri nadaljevala polet do Budimpešte.

Protinemiške demonstracije v Pragi

Posredovanje nemškega poslanika v zunanjem ministrstvu — Ponovne demonstracije — Spopadi s policijo

Praga, 26. septembra. gh. Kljub vsem policijskim prepovedim je za danes zvečer napovedalo nič manj kot pet političnih skupin zborovanja, zaradi česar je pretela nevarnost spopadov. Že ob 7. zvečer se je zbralo na Vaclavskem Namesty več tisoč oseb, dočim je bila v stranskih ulicah zbrana policija, ojačena z orožniki. Ob 8. zvečer se je vtil hud nali, ki je pregnal demonstrante z ulic. Po 8. uri je policija na konjih izpraznila Vaclavske Namesty ter zatvorila dohode iz stranskih ulic. Okoli 9. se je na Vaclavskem Namesty zopet zbrala večja množica ljudi, ki sta jo policija in orožništvo razgnali.

Trgovska zbornica je izdala razglas, v katerem opozarja prebivalstvo na dalekosežne posledice nadaljnjih demonstracij. Poslanec Gajda objavlja v svojem listu poziv, da je treba do 28. oktobra očistiti Prago vseh Nemcev in Židov. List »Čehoslovenska Republika« meni, da te demonstracije prav za prav niso naperjene proti Nemcem, temveč proti Čehom, ki simpatizirajo z Nemci. Intervencija nemškega poslanika je vplivala v javnosti zelo neprijetno. Vsi meščanski listi jo ostro obsojajo ter ugotavljajo, da doslej pri demonstracijah ni bil oškodovan noben nemški državljani niti njegovo imetje. Listi smatrajo posredovanje nemškega poslanika za vmešavanje v čehoslovaško državno nedotakljivost. Več listov, ki so prinesli letočna poročila o demonstracijah, je bilo zaplenjenih.

Praga, 26. septembra. AA. Sinoči so se v Pragi nadaljevale nacionalistične manifestacije. Nacionalisti so se zbirali z neverjetno naglico na raznih krajih mesta. Med manifestacijami so razbili več nemških trgovin in židovskih obratov ter pobili špe na oknih. Demonstracije so se ponovile tudi pred redakcijo lista »Česke slovo«. Manifestanti je končno policija po hudem naporu razgnala. Aretiranih je bilo 60 izrednikov. Med spopadi je bilo več orožnikov ranjenih. Ranjeni orožniki in neki ranjeni redarji so bili prenehanji v bolnico.

Berlin, 26. septembra. p. Demonstracije, ki so se vršile zadnje dni v Pragi kot reakcija na protičeske demonstracije v Gradcu, so izžale v Berlinu veliko ogorčenje.

Nova agrarna konferenca v Bukarešti

Sredi oktobra se sestanejo v Bukarešti zastopniki agrarnih držav k določitvi konkretnih načrtov v agrarnem sodelovanju

Bukarešta, 26. septembra. d. Na novi agrarni konferenci, ki se bo po čenevskem sklepu vršila 14. oktobra v Bukarešti, bodo zastopane države, ki so bile že na zadnji konferenci v Varšavi. Namen te nove konference je predvsem določiti sredstva za izvedbo agrarnega programa na podlagi vtisov z zborovanja Društva narodov v Ženevi. Udeležencem državam bo predloženo v odobritev od Male antante nazadnje sprejeto načelo o gospodarski regionalnosti v nasprotju s prejšnjim prizadevanjem za ustvaritev agrarnega bloka, da bi se preprečil vsak videz bojne organizacije proti industrijskim državam. Konferenca se bo bavila v prvi vrsti s temeljno mislijo vseh mednarodnih agrarnih razgovorov, z osnovanjem skupne prodajne organizacije za agrarne proizvode ter bo izdelala o njej načrt, ki bo predložen Društvu narodov. Nadalje se bodo obravnavala vprašanja ustvaritve enotnih veterinarskih konvencij ter enotnega organiziranja agrarnih kreditov.

Varšava, 26. septembra. AA. Varšavski list »Kurier Warszawski« priobčuje uvodnik o organizaciji Evrope in pravi, da so se pojavila na letošnjem sestanku Društva narodov tri naziranja o ureditvi odnosov med industrijskimi in poljedelskimi državami. Eno izmed njih je zastopal britski minister za trgovino in industrijo Graham, drugo je zagovarjal bivši avstrijski kancelar dr. Schober, tretje stališče pa so zavzele države, ki so sodelovale na poljedelski konferenci v Varšavi. List smatra, da je najlažje izvesti načrt, ki je bil sprejet na varšavski konferenci, in pravi:

»Po tem načrtu bi bilo mogoče urediti gospodarsko organizacijo Evrope z odstranjevanjem razlik, ki so v interesih agrarnih in industrijskih držav. Poljedelstvo Evrope naj se razvija na našem kontinentu prirodno in tako, da se odvijajo nova tržišča za porabo izdelkov industrijskih držav. Obenem naj bi s tem ne bil prizadet industrijski razvoj v poljedelskih državah.«

Bolgari se ne udeležijo balkanske konference

Ker ne bo dopuščena razprava o manjšinskem problemu, konference ne smatrajo za važno

Sofija, 26. septembra. AA. Bolgarska delegacija, ki je bila odredjena za balkansko konferenco v Atenah, je sklenila, da ne odputuje tja. Kot razlog navaja, da grški tisk v zadnjem času napada Bolgarijo. Stvarni razlog pa je medtem drugi. Na dnevi red atenske balkanske konference namreč ni postavljeno vprašanje narodnih manjšin, o čemer je želela bolgarska delegacija v glavnem govoriti.

Sofija, 26. septembra. AA. Bolgarska agencija poroča, da je bolgarsko odposlanstvo, ki bi bilo moralo sodelovati na balkanski konferenci v Atenah, sklenilo v zadnjem trenutku, da se te konference ne udeležijo. V poročilu, ki ga je izdalo tajništvo odposlanstva, so navedeni razlogi, ki so prisilili odposlanstvo, da ne sodeluje na konferenci. Bolgarsko odposlanstvo smatra, da je imela kampanja v grških listih proti Bolgarom, zlasti pa kampanja polslužbenega lista »Messenger d' Athenes« namen, »ta tik pred sestankom balkanske konference opozoriti bolgarsko odposlanstvo v grški prestolnici na balkansko preteklost in na dogodke, ki so se odigrali pred 25 leti. Zato bi bilo bolgarsko odposlanstvo zašlo v položaj, v katerem bo težko moglo izvršiti naloge, ki je itak prav težko. Po drugi strani pa smatra, da izjava Papanastazija o tem, da na konferenci ne bo dovoljena razprava o manjšinskem vprašanju, nasprotuje sklepu, ki je bil storjen na lanskem mirovnem kongresu v Atenah in ki so ga tedaj sprejele vse delegacije balkanskih držav s tem, da so izjavile, da je treba vprašanje manjšin rešiti pravilno. S tem, da se je prenehalo razpravo o tem vprašanju, nadaljuje poročilo bolgarskega odposlanstva, je na nedvoumen način potrjeno prepričanje, da je nemogoče ustvariti kakršnokoli federacijo balkanskih držav z odstopanjem od zadovoljive rešitve manjšinskega vprašanja v

smislu sporazuma in sodelovanja balkanskih držav.

Ruski opazovalec na konferenci

Atene, 26. septembra. g. Vodja sovjetskega zastopstva v Carigradu je odpotoval v Atene, kjer se bo kot opazovalec udeležil balkanske konference.

Brzovlak Osijek—Zagreb

Beograd, 26. septembra. n. Na ponovne intervencije gospodarskih krogov se je prometno ministrstvo odločilo uvesti brzovlak na prosti Osijek—Zagreb. Če ne bo dovoljne frekvence, bo pozneje zopet ukinjen.

Pravilnik o katastraciji gozdov

Beograd, 26. septembra. AA. V ministrstvu za šume in rude so izgotovili pravilnik o katastraciji, ki bo izvršena po vsej državi na osnovi novega gozdnega zakona. V zvezi s tem pravilnikom bo v ministrstvu več konferenc strokovnjakov, ki bodo sestavili njegovo definitivno redakcijo.

Izvoz naših poljskih pridelkov

Beograd, 26. septembra. AA. V zvezi z vprašanjem ministrstva za poljedelstvo, kaj je z ureditvijo izvoza in tranzita svežega krompirja in drugih poljedelskih pridelkov, ki da so okuženi z zrakom, je ministrstvo za zunanje zadeve obvestilo ministrstvo za poljedelstvo, da je naše kraljevsko poslanstvo na Dunaju dostavilo dopis o tem, da je bila naša država sprejeta v seznam neokuženih krajev. Zato je avstrijska vlada sporočila vsem svojim carinarnicam podatke o krajih, organizaciji in imenu ustanov, ki so pooblašene, da izdajajo potrdila o zdravstvenosti pridelkov. To poročilo ministrstva za zunanje zadeve je bilo dostavljeno vsem oglednim in kontrolnim postajam v vednost in ravnanje, ker so pooblašene, da izdajajo izvozna dovoljenja.

Zmerjanje namesto odgovora

V uvodniku predvčerajšnjega »Jutra« smo konstatirali, da »Slovenec« noče ali si ne upa pojasniti svoja stališča do jugoslovenskega programa, obeležnega v juljski vladni deklaraciji, in do nastajajočega novega, vsenarodnega jugoslovenskega pokreta. Včerajšnji »Slovenec« je na to konstatcijo odgovoril s člančičem, polnim zmerjanja na »Jutro« in ljudi, ki so nekaj pripadali bivši SDS. Člančič se čita, kakor da je bil napisan še v dobi najhujših strankarskih bojev pred 6. januarjem.

Mi »Slovenec« na to stranpot ne bomo sledili. Konstatiramo le, da na vprašanje, ki ni naše vprašanje, temveč vprašanje vse slovenske in jugoslovenske javnosti, noče ali si ne upa odgovoriti, čeprav sam pravi, da »kot popolnoma neodvisno glasilo tolmači načela katoliškega ljudstva.«

Imenovanja pri mornarici

Beograd, 26. septembra. p. »Vojni list« objavlja velik ukaz o imenovanju in premetitvah pri vojni mornarici. Med drugimi so imenovani: na »Dalmaciji« poročnik korvete Ivan Rebulja; na »Hvaru« poročnik korvete Ernest Kopriva, Albin Semen, Jože Vrtačnik, Alojzij Skufca, Milan Zupančič, Anton Razingir in Mirko Babnič; na »Zmaju« poročnik fregate Albin Hofbauer, poročnik korvete Vladimir Kraus in Franc Prelog; na »Spasilcu« poročnik korvete Baldomir Snoje; na »Sitnici« poročnik korvete Oskar Bizjak; na »Galeb« poročnik korvete Franc Bizjak in Fran Doimšek; na »Jastrebu« Stanko Jamšek; na »Orau« poročnik korvete Alojzij Mohorič; na »Labudu« poročnik korvete Matej Lenoh; na »Sokolu« poročnik fregate Fran Potočnik in Beno Segović; na torpiljarki »T 6« poročnik korvete Anton Jurkas; na podmornici »Smeli« poročnik fregate Vekoslav Bajdrica; na podmornici »Uskok« poročnik korvete Fran Valentič; na podmornici »Jaki« poročnik vojne broda I. klase Janko Kregar; k operativnemu oddelku komande mornarice poročnik korvete Milivoj Mužina; k pomorski podoficirski soli za I. oficirja kapetan korvete Baltazar Kovačec ter poročniki korvete Boris Vilfan, Fran Martinis in Blaž Miren.

Incident v Splitu

Zagreb, 26. sept. č. Nocojšnji listi poročajo iz Splita: Sinoči je prišlo na obali v Splitu do fizičnega obračunavanja med starim nacionalnim borcem Filom Muljačičem, 77letnim starcem, in dr. Antonom Taconijem, ki je po rodu Sličan, sedaj pa italijanski državljani in italijanski senator v Rimu. Muljačič, ki že dolga leta pozna dr. Taconija, ga je slučajno srečal v Splitu in ga vprašal, ali odgovarja resnici časopisna poročila o Taconijevem govoru na pogrebu zadarskega advokata Giljanovića, ki je bil tudi rimski senator. List »Littorio Dalmatico« je objavil te govore, ki so vsi izražali upanje na skorajšnji združitvi Dalmacije z Italijo.

Muljačičevo vprašanje je dr. Taconija tako razburilo, da je začel na starčka kričati, naposled pa ga je pograbil za vrat in ga vrgel na kamenita tla. Nato je, ko je videl, da se bližajo drugi ljudje, hitro odšel, predno so mogli pasanti izvedeti, za kaj gre. Tekom noči je odpotoval iz Splita.

Sanatorij avstrijskih železničarjev v Dalmaciji

Split, 26. sept. n. Te dni se je mudila v Dalmaciji delegacija udruženja avstrijskih železničarjev, ki je prepotovala vso Dalmacijo ter iskala primeren kraj za zgradbo sanatorija, ga je nameravala zgraditi avstrijsko železničarsko udruženje za svoje članke na našem Primorju. Komisija je izbrala več krajev in je prejela mnogo poudob, izmed katerih bodo sedaj izbrali najprimernejše mesto. Z gradbo sanatorija bodo začeli že spomladi. Na razpolago imajo okrog 10 milijonov dinarjev, nekaj pa bo prispevala še avstrijska vlada, tako da bodo zgradili najmodernejši urejen sanatorij.

Vlak povozil kmečki voz

Subotica, 26. septembra. č. Jutranji vlak, ki vozi med Sento in Džalo, je v pretekli noči povozil na nekem cestnem prehodu pri Novi Kanji kmečki voz, ki sta ga vlekla dva konja. Voznik ni opazil prihajajočega vlaka, ker so bile zatvornice odprte, na vsako stran pa je bila gosta živa meja. Enega konja je vlak povozil do smrti, drugemu pa je odrezalo noge. Voznik je v poslednjem hipu skočil v voja in se rešil. Škode ima 5000 Din.

Hmelj

Zalec, 26. septembra. Za prvovrstno blago nezmajansko zanimanje doma in v inozemstvu. V slabšem blagu ni kupčije, ker lastniki nočno prodajati blaga po cenah, ki jih ponujajo kupci. Cena prvovrstnemu blagu neizpremenjena. Drugovrstno blago se plačuje po 7 do 9 Din.

Zatec, 26. septembra. h. Ob mirni tendenci se na deželi nadaljuje nakupovanje. Cene so neizpremenjene od 350—550 Kc. Cene za prvovrstno blago so čvrste.

Vremenska napoved

Vremenska napoved za soboto: Oblačnost bo narasla, poslabšanje vremena verjetno. Situacija: Pritisk je ostal v splošnem skoro nespremenjen, le v severnih krajih je padel pod vplivom splošne depresije s severnega Atlantika v smeri proti jugovzhodu. Giblje se med 755 do 760. Jutranja temperatura je splošno padla za 1 do 7 stopinj, največ v južnih krajih. Gibala se je v mehanj 7 do 14, v Primorju 15 do 19 stopinj Celzija. Nebo je bilo jutraj v višini precej vedro ali le malo oblačno, v severnih krajih bolj oblačno. V mnogih krajih je bila megla. Vetri so bili jutraj večinoma slabi, v Primorju pretežno iz južnovzhodnega kvadranta, v notranjosti pa je vladala večinoma tišina. Morje je bilo mirno ali slabovalovito.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Slabo in hladno vreme; sem in tja padavine.

Naši kraji in ljudje

Izboljšanje pokojninskega zavarovanja nameščenec

Uvedba treh novih višjih plačnih razredov

Ljubljana, 26. septembra. Pokojninski zavod za nameščenec v Ljubljani je prevzel na sebe vse dolžnosti bivšega občega pokojninskega zavoda ter vseh nadomestnih pokojninskih zavodov v bivši Avstriji, ki so izvajali pokojninsko zavarovanje od leta 1909. Nabrane rezerve so zaradi devalvacije krone propadle tako, da naš Pokojninski zavod od nabrane kapitala ni prejel ničesar.

Nazivlje temu je pokojninsko zavarovanje doseglo zelo lep napredek. Njegov dosedanj razvoj moremo razdeliti v dve epohi. Prva epoha bi bila od začetka poslovanja do konca leta 1923; v tem razdobju so se pobirale nizke premije, ki pa niso odgovarjale plačam nameščenec, ter jih zaradi valutarnih prilik tudi ni bilo mogoče zvišati. Zaradi teh dejstev so bile rezerve nabrane za zavarovanje od leta 1909. do konca 1923 tako neznatne, da bi zadostovale za zavarovanje dajatve v današnji višini le za 5 do 6 mesecev.

Prvo pomena vredno zvišanje premij se je izvršilo 1. januarja 1924. Od tega dne dalje se začela pravi razvoj pokojninskega zavarovanja in z njim druga epoha dela Pokojninskega zavoda. Od tega časa dalje si je prizadevala uprava zavoda, da omili posledice propasti rezerv za predvojno dobo in ji je z dobrim in smotnim gospodarstvom zavodove imovine uspelo, da je mogla se leta 1924 začeti z valorizacijo vseh do tedaj vplačanih premij. Po prvi izvršeni valorizaciji so se vse predvojne premije, kakor tudi one plačane do leta 1923, računale z višjimi zneski v dinarjih, a največ z 90 Din. Že januarja 1928 se je ta valorizacija zvišala na 126 dinarjev, in letos pomladi se je napravil še korak naprej s tem, da se je predložilo g. ministru za socialno politiko povišanje valorizacije na 150 Din. To spremembo pravilnika o draginskih dokladah je odobril g. minister za socialno politiko in narodno zdravje z rešenjem z dne 23. septembra 1930. S to spremembo bodo vse bodoče, od 1. oktobra 1930 naprej priznane rente računane z valorizacijo 1500 Din.

Ker pa kljub povišanju valorizacije pri dolžnih in ostalih višjih uradnih zavarovana renta še ni v skladu z njihovimi služ-

benimi prejemki, je načelstvo predložilo v svrhu zavarovanja višje rente g. ministru za socialno politiko predlog, da se uvedejo trije novi razredi, v katere bi bili uvrščeni vsi oni nameščenec, kojih službeni prejemki znašajo nad 42.000 Din letno. Uvrščeni bi bili v XII. razred nameščenec z letnimi prejemki 42.001 Din do 48.000 Din, v XIII. razred oni nameščenec z nad 48.001 Din do 54.000 Din in v XIV. razred oni nameščenec z letnimi prejemki nad 54.000 Din. V XII. razredu se plača mesečna premija po 360 Din, v XIII. 390 Din in v XIV. 420 Din. G. minister je osvojil ta predlog in izdal naredbo z dne 23. septembra 1930, s katero predpisuje omenjene tri nove razrede.

Skladno s predpisom § 33. pok. zakona se je spremenil tudi oni del premije, ki odpada na nameščenca v sedanjih razredih, tako da v sedanjem I. in II. razredu plača celo premijo službodajalec v znesku 54 Din, odnosno 72 Din mesečno. V III. razredu odpada na nameščenca 12 Din, v IV. 30 Din, v V. 39 Din, v VI. 50 Din, v VII. 70 Din, v VIII. 90 Din, v IX. 110 Din, v X. 130 Din, v XI. 150 Din, v XII. 170 Din, v XIII. 190 Din in v XIV. 210 Din.

Kakor razvidno, zadeva povišanje premij le boljše plačane nameščenec, katerih službeni prejemki presegajo vsoto 42.000 Din letno, ki so bili do sedaj prenizko zavarovani in se jim s tem omogoča pravica do rent, ki odgovarjajo njihovim službenim prejemkom. Za ostale nameščenec ostane mesečna premija ista in se razen razdelitve dela premije, ki odpada na nameščenca in poslodavca, ne spremeni ničesar.

Da se more izvršiti razdelitev nameščenec v nove plačne razrede, prejmejo službodajalci v prihodnjih dneh zadevne prijavne pole v izpolnitve, nakar jim bodo dostavljeni odloki o predpisu premij.

S povišanjem valorizacije in z uvedbo treh novih višjih plačnih razredov je storjen zopet velik korak naprej v izboljšanje našega pokojninskega zavarovanja. Te spremembe niso zadnje in tvorijo le prehod k novemu zakonu, ki bo prinesel končno in trajno ureditev tega za naše nameščenec tako važnega vprašanja.

vesti polno in tvorno vsebino. Da najodločnejše zavračamo vsako strankarstvo in demagogijo v našem javnem življenju ter skrbimo za to, da sleherni egoistično in frazersko udejstvovanje uničimo že v kalu. Za tako delo za vsa naša stanovska vprašanja, ki postajajo čedalje resnejša in težja, ter za delo med narodom in predvsem potrebno, da se temu odgovarjajoče izobrazimo in vzgojimo in šele nato nam bo mogoče z vso aktivnostjo poseči v delokrog in stopiti v vrsto delavcev, ki jim je v iskrenem smislu do napredka vsega naroda, ter so zgodovinski manifest Njegovega Velikana kralja domeli res z vso iskrenostjo ter bodo zanj zastavili vse svoje moči.

Vzgojo v tem smislu Vam nudi JNAD »Jadrane«, ki vodi že od postanka univerze vodilno besedo v življenju akademikov. Za svoje člane prireja predavanja, v katerih se razpravljajo o najaktualnejših socialnih in kulturnih vprašanjih: ima razdeljeno delo v sekcijah, lepo urejeno čitalnico in knjižnico ter skuša vsestransko pomagati vsakemu članu, da razširi svojo izobrazbo in izpopolni svoje znanje do tolike višine in usmerjenosti, da bo po končanih študijah cel mož na svojem mestu.

Vpisovanje v društvo se vrši dnevno med 11. in 12. uro v društvenem tajnistvu, Tomanova 4. Tam se tudi dobe pri dežurnem odborniku vse potrebne informacije o vpisu na univerzo in vstopu v Akademski kolegij.

Odbor JNAD »Jadrane«.

Klotar Bouvier sen. †

Gornja Radgona, 26. septembra.

Danes jutraj je v sanatoriju v Gradcu umrl znani gorenjradgonski veleposelnik, lastnik obsejnih vinogradov in solastnik po njem imenovane splošno znane trdnje g. Klotar Bouvier sen. Kljub visoki starosti 78 let je bil do nedavna še vedno čil ter je dnevno redno opravljal svoje posle. Podnevi je posvečal vso skrb kletem in vinogradom, ponoči pa je navadno do pozne ure posedel pri poslovnih knjigah v pisarni. Pred dvema mesecema je nenadoma začel bolhati in so ga prepeljali v graški sanatorij. Njegovo stanje se je naglo slabšalo in danes jutraj ob 5. je smrt pretrgala nit plodonosnega, trudoljubnega življenja.

Pokojnika so popoldne prepeljali iz Gradca v Gornjo Radgona in truplo položili na mrtvaški oder. Pogreb se bo vršil v nedeljo, ob 16.30 na pokopališču Sv. Petra v Gornji Radgoni, kjer bo krsta položena v rodbinsko grobnico. Veleuglednemu pokojniku, ki je bil vzor dobrote in marljivosti, naj bo ohranjen blag spomin! Zalujoci družini izrekamo iskreno sožalje.

Izredna seja mariborskega občinskega sveta

Prodaja Tegethofove hiše.

Maribor, 26. septembra

Za nočjo ob 18.30 je bila sklicana izredna seja mariborskega občinskega sveta. Edina točka dnevnega reda je bila prodaja Tegethofove rojstne hiše v Slovenski ulici. Ta zadeva se je vlekla že več let. Mesto je hišo že prodalo, pa jo je zopet kupilo, ker pogoji niso bili izpolnjeni. V zadnji redni seji pa je bilo sklenjeno, da se razpiše prodaja hiše najvarnejšemu ponudniku.

Z malo zamudo je otvoril župan dr. Juvan sejo ob 18.45 in ugotovil sklepčnost. Referent dr. Vebke je poročal, da se je na razpis javila edina oblastna hranilnica in ponudila za hišo 350.000 Din. Ker drugih ponudnikov ni bilo, je odsek že napravil osnutek kupoprodajne pogodbe za navedeno vsoto. Znesek mora kupec takoj po obojestranski potrditvi pogodbe plačati v gotovini. Kupec nosi tudi druge stroške, kakor n. pr. eno zemljkupnjenega prepisa in podobno. Hišo pa mora kupec podreti najkasneje do 1. aprila in pričel takoj z gradbo nove trnadstropne hiše po regulacijskem načrtu mestnega gradbenega urada. Če bi zamudil ta rok, mora hišo vrniti mestni občini brezplačno. Rok bi se mogel podaljšati le za primer, če bi kupec ne mogel spraviti do tega časa strank iz hiše. Ko bo hiša podrt, se bo izvršila natančna parcelacija in oni del, ki se po regulacijskem načrtu mestne občine ne bo smel zazidati, pripade brezplačno mestni občini za razširjenje Gosposke in Slovenske ulice.

Referent je predlagal odobritev odsekovnega predloga, da se proda hiša oblastni hranilnici, kar je bilo sprejeto z absolutno večino. Nato se je vršila še tajna seja.

Za odpravo beračenja

Ljubljana, 26. septembra.

Mestno županstvo ponovno objavlja oklic na ljubljanske prebivalstvo, da se v Ljubljani odpravi močno razpaseno beračenje, a da bodo podpore res potrebni rešili dobili pomoč.

Socialno politični urad mestnega magistrata bo oddaljal proti nabavni ceni 5 Din in proti obvezi do mesečnega prispevka posebne tablice kot znake, da je po hišah in lokalih, opremljenih s temi tablicami, beračenje prepovedano. Te tablice naj stranke pritrdijo na vrata, berače pa naj naslove na mestni socialno politični urad, ki bo ukrenil vse potrebno, kar se tiče njih oskrbe. Odredil bo pa tudi, da se tuji berači odpravijo v svoje domovinske občine, oziroma kaznujejo delomirni.

Akcija mestne občine ni naperjena proti onim, ki so po nesreči, boleznih ali ostarelosti ubožali, nasprotno, prišli bodo do podpore predvsem oni, ki so podpore res potrebni in ki so svojo revščino doslej skrivaj ali molče prenašali. Denarna pomoč se bo nudila le v izjemnih in nujnih primerih, ker prejmo prisilci v prvi vrsti podporo v naravi, t. j. s hrano, prenočiščem, obleko in podobnim.

Akcija proti beračenju pa bo uspevala le s sodelovanjem celokupnega prebivalstva. Namen mestne občine ne bo dosežen, ako bodo ljubljanski prebivalci še nadalje kopirali berače. Mestni magistrat zato poziva ljubljansko prebivalstvo, naj dosledno odklanja vsakogar, ki bi se beračil in naj vsakega berača napoti na mestni magistrat, kjer bo podpora dobil, ako je bo vreden in potreben. Prebivalstvu bo gotovo bolj ustreženo, da v ta namen daje primeren prispevek, ki se bo pobiral mesečno ali četrtletno po posebnih mestnih inkasanth.

Ljubiteljem lepih preprog!

Samo en teden traja razprodaja 600 komadov vsakovrstnih perzijskih preprog vsakovrstnih kvalitet in v vseh dimenzijah. Preproge so bile namenjene za jesensko veleposeljsko razstavo, pa se je pošiljka zakasnila. — IZKORISTITE REDKO PRILIKO! Ogled vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

Hotel Lloyd, soba šte. 3. Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Prebivalci naj izjavijo, kakšno vsoto so pripravljani vsak mesec žrtvovati za mesto, resnično potrebne uboge v ta namen, da se dosedanje beračenje po hišah in cestah povsem odpravi. Smatrati je tako izjavo za obvezno vsaj za tekoče in še dve koledarski leti. Kdor obveze vsaj en mesec pred potekom tega roka ne bo odpovedal, mu velja vselej dalje za eno koledarsko leto. Kot najmanjši znesek je za sedaj določen 10 Din mesečno.

Državna policijska uprava bo akcijo mestne občine podpirala in bo s svojimi organi preprečevala nadaljnje nadlegovanje prebivalcev. Privatna dobrodelnost s tem ne preneha, ker se njeno delo vrši prostovoljno in iz srčne kulture posameznih dobrodelnih oseb in karitativnih društev.

Pred tretjo razpravo o umoru Janka Resnika

Maribor, 26. septembra.

Obširno smo že pred leti poročali o zadevi umora finančnega stražnika Janka Resnika na državni meji blizu št. lila in pa o dveh porotnih razpravah, ki so se vršile o tem zločinu. Vsa zadeva je bila silno zamotana in se obtožencem ni dala dokazati krivda, čeprav je najmlajši izmed njih, sin posestnika Jamernika iz Jakobovskega dola, v času poizvedb povedel orožniško patruljo točno na kraj, kjer naj bi se bil izvršil umor, in čeprav je zločin podrobno opisal. Kasneje je pri razpravi mladi Jamernik vse svoje prvotne izpovedbe prekal in se porotniki niso mogli prepričati o krivdi niti enega obtoženca.

Sedaj pa doznavamo, da je neki skrivlec, ki je po umoru pobegnil v Avstrijo, izpovedal, da bi si olajšal pred smrtjo vest, kdo so krivci umora. Baje so krivi večinoma vsi, ki so se sedeli na zatozni klopi v tej zadevi. Potemtakem se bo v najkrajšem času vršila razprava pred velikim senatom v Mariboru.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spricevala iz bolnišnične trgovine, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tragedija malega Marjana

Tržič, 26. septembra

Ivan Zupan, delovodja tovarne za pohištvo A. Amanna v Tržiču, ima silno pridno ženo, ki upravlja znano gostilno pri Josku, tam pri Sv. Andreju. V največji zadovoljnosti je potekalo že številni družinski življenje, polno dela, vsakdanjih skrbi. Pa tudi vsakdanjega veselja z dobrimi otročki, dveh deklic in zastavnega dečka, ki je bil vsem, staršem in sosedom, izredno ljub. V četrtek popoldne pa je posegal vmes neizprosna roka usode in na tragičen način ugrabila ljubljene fantka. Še ne petletni Marjan je utonil v strugi za Joskovo hišo.

Kako se je to zgodilo? Kosilo je bilo že na mizi, ko se je odstranil iz sobe mali Marjanček in ga sploščka ni nihče pogledal. Juha je bila že pospravljen, Marjančekova čisto mrzla, ko so ga začeli klicati, toda ni se mogel več odzvati. V hiši je nastal poplah, vse je letalo križem in vpraševalo, če je kdo videl Marjana. Hiteli so gori na Fabriko k staremu očetu, kjer je bil Marjan včasih tudi po ves teden, toda vse zaman, kakor da se je udril v zemljo. Oče je moral zopet na delo v tovarno, prepuštil je iskanje drugim, sam pa s skrbi polno glavo ravnal stroje.

Omračni so iskali dalje. Popoldne je služkinja g. Engelsbergerja videla, kako se izpod vodnega koleasa v Polakovi valjavi, kjer valjajo kože, ki pa sedaj na nesrečo ni v obratu, vije nekakšna krpa. Sprva je mislila, da je navadna cunj, ki je ušla perici po vodi. Ko pa je natančneje pogledala, se je prepričala, da je to otroška obleka, predpasnik. Tovarna Runo, ki rabl to vodo, je ustavila svoj obrat, spustila vodo, da je upadla, in glejte nesrečo: izpod kolea je spravila vodo malega utopjenca, ki so ga na spodnjih rakah pri tovarnarju Bohincu potegnili iz vode. Zadržanemu Drežje je skočil v strugo in ga prinesel ven. V hipu se je nabralo polno ljudi. Nekaj jih je poizkusilo spraviti Marjančka z umetnim dihanjem zopet k življenju, toda zaman. Državnik dr. Pavel Pance, ki je takoj prihitel, je mogel ugotoviti le smrt, ker je bil Marjan že najmanj dve uri v vodi. Malega pokojnika so prepeljali na dom. Danes ga pokopljejo na tržičkem pokopališču. Z nesrečno družinico sočustvuje

Otročička je zadušila

Slov. Bistrica, 26. septembra.

Nedavno noč je mlada E. R., dekla pri nekem tukajšnjem čevljarjem mojstru, pričela v popadkih krvaveti. Skrivoma se je spravila v svojo čumnatu, kjer so jo domačini naslednje jutro našli obnemoglo in vročično v postelji. Poklicali so zdravnika, ki seveda ni slutil pravega vzroka bolezni in ga je dekle poizkusilo sprva varati. Vendar se je kmalu izkazalo, da gre za porod in izpod postelje so potegnili umivalnik z mrtvim trupelcem.

Nezakonska mati je trdila, da se je otrok rodil mrtve. Niso ji verjeli, vendar pa so otročička pokopali, a zadevo prijavili ožbištvu. Preiskava je kmalu dognala, da je bil otrok spravljen prvotno pod slamnjačo. Zategadelj je sodišče odredilo 23. t. m. ekshumacijo in obdukcijo, ki je dognala, da se je moško, dobro razvito dete rodilo normalno in živo. Dekla ga je v svoji slabosti in nepremišljenosti vsakakor zadušila pod slamnjačo s težo lastnega telesa. Zadnjo besedo bo izpregovorilo seveda sodišče.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

V OBLEKAH IN POVRŠNIKIH

najcenejši. 281

Ciganska poroka

Krško, 26. septembra

V zadnjem tednu se je na gmajni ob Savi ustavila do 30 ljudi broječa ciganska družina »Gomanov«-kotlarjev. Razpeli so svoje šotore, veseleč se novice, da se je dvojica iz njih srede odločila stopiti v zakon. Tak dogodek se pri ciganih slavi s precejšnjo pojedino, ki so jo ljudje imeli priliko občudovati.

Že pred napovedanim dnem je ciganski tabor oživel. Z vozovi so odšli po vino in prasiča, pripeljali pa so tudi nekaj tam-burašev, da jim s poskočnicami dvignejo pete. Na večer se je življenje razgibalo in se je v čast ženinu in nevesti pilo, jedlo in plesalo, da se je z njimi radovala radovedna publika, ki se je nabrala okrog tabora. Da ob tej priliki tudi ni manjkalo zgovornega prerokovanja, ne smemo pozabiti. Saj se je marsikaka gospodična pozneje pohvalila: »Pa res čudno — ta ciganka vse ve!« Naslednjega dne se je pojedina nadaljevala in bi prišlo do poroke, da se ni ženin malo nerodno izrazil o nevesti. Takrat pa je zavriščalo in zapiskalo v taboru, da je bilo prav po cigansko in so navzoči smatrali vpitje že za pripravo k boju. Pa ni bilo tako! So se samo bolj glasno pogovarjali, česar pa ni nismo vajeni.

Pojedina in poroka, ki se je razdrla, je povzročila tu nemalo komentarjev. Pa je vendar prišlo do sporazuma in je včeraj drlo k ciganski poroki slavnosti staro in mlado iz okolice. Za mal »honorar« so ciganke pridno razkladale srčno in gostile ljudi z vinom in pivom iz ogromnih čas.

JUTRI VELIKA PREMIERA!

R CHARD TAUBER

slavni komorni pevec v svojem naj-novejšem vefilimu čarobnega petja in nepozabne vsebine

Pot k slavi

Jutri predprodaja od 10. dop. dalje.

Telefon 2124

Elitni kino Matica

Bodočnost tujskega prometa v Jugoslaviji

Zanimivo mnenje francoskega strokovnjaka — Kaj nam je najbolj potrebno — Zimska sezona v Sloveniji

Beograd, 26. septembra.

Odločilni krogi so posebno še letos posvečali razvoju tujskega prometa veliko pozornost. Pričelo se je sistematično delo za pospeševanje te važne gospodarske panoge in izboljšanje našega hotelirstva, ki je prvi pogoj za uspešen razvoj tujskega prometa. V zvezi s to akcijo je tujsko prometno društvo »Putnik« v sporazumu z ministrom trgovine in industrije povabilo v Beograd direktorja francoske Hipotekarne banke za hotelski kredit v Parizu, g. Henryja Corrada. Odlični strokovnjak za hotelsko industrijo se je temu vabilu odzval in se mudi že več dni v naši državi, kjer proučuje pogoje za razvoj našega tujskega prometa in sestavlja konkretne predloge, ki bodo tvorili osnovo vse nadaljnje akcije. Posetil bo vse važnejše tujsko — prometne centre ter je do sedaj prepotoval že Slovenijo, Hrvatsko, Dalmacijo in Južno Srbijo. Včeraj je prišel v Beograd, kjer je sprejel novinarje ter jim podal daljšo izjavo o svojih dosedanjih vtisih.

G. Corrad poudarja, da ima naša država vse pogoje za uspešen razvoj tujskega prometa ter da je že po svoji geografski legi — na eni strani ima veliko zaledje v Srednji Evropi, na drugi strani pa krasno morsko obalo — naravnost predestinirana za tujski promet. Na svojih dosedanjih potovanjih se je prepričal, da so glavne hibe in ovire za razvoj tujskega prometa v velikem stilu slabe ceste, redka železniška mreža, drag električni tok za razsvetljavo, pomanjkanje vode po hotelih in pomanjkanje strokov, izobraženega hotelskega osebja. V vseh večjih tujsko — prometnih centrih primanjkuje primernih ustanov za razvedrilo tujevc in bi bilo zaradi tega treba posvečati takim zabaviščem posebno pozornost.

V ostalem pa je zelo iznenaden nad velikim zanimanjem našega prebivalstva za razvoj tujskega prometa. Postrežljivost, vljudnost in gostoljubnost jugoslovanskega naroda so podane v toliki meri, da s te strani ni nikakih ovir. Bled, Bohinj in sploh vsa Slovenija zelo spominjajo na Švico. Vse jugoslovansko Primorje je kakor ustvarjeno za tujski promet. Nikjer na svetu ni lepših pokrajin, kakor je n. pr. Boka Kotorska. Dalmacija bo ob primerem razumevanju važnosti tujskega prometa kmalu privabila ves svet. Slovenija

s svojimi krasnimi planinami mora stremeti za tem, da ustvari zimsko sezono, za kar ima zlasti Bled vse pogoje. Glede planinskih letovišč je treba zgraditi še mnogo in skrbeti za večjo udobnost tujcev, tako na potovanju, kakor za bivanje v hotelih. Zelo dobri so tudi pogoji za razvoj lovstva in ribolova, ki igra v tujem prometu zelo veliko vlogo.

Za zgradbo hotelov, modernizacijo obstoječih naprav in zboljšanje komunikacij itd. je treba izvesti velikopotezno organizacijo kredita. Za vzgled naj nam služi Maroko. Namestu, da dajejo kredite privatne banke ob razmeroma visoki obrestni meri, bi bilo mnogo povoljnejše, če bi osnovala državna hipotekarna banka posebni oddelek za hotelski kredit. Vsako leto bi se morala določiti gotova vsota samo za pospeševanje tujskega prometa. V prvi vrsti bi se moral ta kredit uporabiti za modernizacijo obstoječih tujsko — prometnih naprav in šele pozneje bi se moralo misliti na zgradbo novih hotelov. Modernizacija obstoječih hotelov je najnujnejša zadeva jugoslovanskega tujskega prometa. Glede uporabe kreditov bi se morala, kakor v Franciji, uvesti najstrožja kontrola, da bi se preprečile zlorabe.

Akademski omladini

in vsem abiturientom ob vstopu na univerzo in v naše akademske vrste so namenjene naslednje besede: — Vse, ki Vam je na tem, da pripomorete in doprinesete svoj mlade moči in svojo ambicijo pri ustvaritvi krepke in aktivne akademske edine. Edinice, ki ima jasno opredeljene cilje s težiščem, da se ustvari in vzgoji generacija mladih ljudi, ki bo v pravem nacionalnem, gospodarskem in kulturnem smislu vršila delo med narodom; vršila pozitivno delo ter obenem s kritično besedo posegla v vsa zgrešena in nepravda dejanja.

Potrebno je, da se strnemo v eno vrsto, ki bo sledila visokemu smotru — ustvaritvi kulturnih dobrin, ki jih bo deležen vsakdo, i mi sami in z nami vred najširša plast našega naroda; i obrtnik i kmet i delavec. Naša naloga je, da vpostavimo med našo inteligenco in našim narodom najtesnejšo duhovno vez, ki je najnujnejša in najpotrebnejša osnova, na kateri si bomo zgradili kulturno visoko stoječo in gospodarsko močno državo. Ravno v tem bo obstojalo naše nacionalno delo; potrebno je, da da mo vendarle enkrat svoji nacionalni za-

JAZ

ZNAČI

PRECIZNOST

TRAJNOST

MASIVNOST

PRECIZNA BUDILICA

Fa. Lukič priredi teden damskih plaščev

Od danes dalje bo trdka LUKIČ pokazala v izložbah in v trgovini našim damam, da je v plaščih najcenejša in da more vsaka dama izbrati si plašč od preprostega do najfinjšega.

Cene ves teden najnižje.

Domače vesti

Življenje in svet

št. 13.

Izšla je nova številka naše edine popularne tedenske revije z naslednjo vsebino:

Po šumarski razstavi (univ. prof. dr. F. Jesenko) s sliko;
Ivan Stepanč (Valentin Katajev) 2 slike

Sto let železniškega prometa, 3 slike
Starost naše zemlje
Stromboli, s sliko

Na Severnem ledenem morju (dr. Oskar Reya) 5 slik

Dogodivščine čiča Ilije (Rade Pregarč) 3 slike

Franklinova »karavana smrti«, tri slike

Pajki uničujejo stenice

Svobodno dekle

Spalnica

Kava in potomstvo

Največji observatorij na svetu

Naslovno sliko »Jesenski darovi« je vzel v les slikar-grafik Edo Justin. Življenje in svet, ki izhaja že v 8. knjigi, stane celotno (2 knjigi) 80 Din, polletno 40 Din, mesečno 8 Din, posamezna številka 2 Din. Uprava tiskalnice je v Ljubljani, Knafličeva ulica 5.

* Nabiralna akcija za spomenik kralju Petru v Zagrebu. Po poslednjem poročilu akcijskega odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. v Zagrebu se je doslej nabralo za spomenik 1.457.271 Din prostovoljnih prispevkov.

* Odobrena praksa. Minister za gradbe je odobril inž. Mirku Šušteršiču vršenje javne prakse na vsem teritoriju kraljevine Jugoslavije specializacijo za šumarske stroke.

* Po vsej češkoslovaški predavajo o primorskih Jugoslovencih. Centrala ČJ lig v Pragi je imela te dni plenarno seje pod vodstvom prvega podpredsednika, primatorja mesta prage dr. Karla Baxe. Po uvodnih besedah dr. Baxe so vsi navzoči vstali ter z enominutnim molčanjem počastili spomin jugoslovenskih žrtev v Trstu. Centralni odbor je izdal nato tudi proglas simpatij Jugoslovencem. Nadalje je centralni odbor sklenil na tej seji, čim prej izdelati predavanja o razmerah Jugoslovencov v Italiji, katera bo poslal v vse kraje češkoslovaške republike, kjer bi se mogla vršiti predavanja. Ljubljanska in mariborska liga sta dobili večeraj o teh sklepih centrale v Pragi obširno poročilo obenem s prošnjo, da takoj pošiljate potrebni material za takšna predavanja.

* Angliška mornarica na našem Jadranu. Kakor javljajo iz Šibenika, je angleški dreadnought »Royal Oar«, ki je bil 15. t. m. zasidran v šibeniškem pristanišču, predvečerašnjim popoldne odplul v Brioni. Istodobno je prišel v šibeniško pristanišče nov oddelek angleške sredozemske mornarice, obstoječ iz treh razdiralcev, bolniške ladje »Mayne« in matične ladje za delavnice. Danes se temu oddelku pridruži še en razdiralec večeraj so angleški oficirji priredili več manjših izletov v šibeniško okolico, med drugimi tudi izlet k znamenitim slapovom Krke.

* Jugoslovenci v Južni Ameriki. Kakor poročajo zagrebške »Novosti«, se je te dni vrnil v Split g. Lupis-Vukić, direktor Jugoslovenskega biroja za informiranje inozemstva v Splitu in znani naš izseljeniški strokovnjak, ki se je mudil dalje časa v Južni Ameriki. Po lastni izjavi ostane le mesec dni v Jugoslaviji, potem pa se vrne v Južno Ameriko. Nastanil se bo v Buenos Airesu. Upa, da bo v treh letih dovršil svojo nalogo. Po naročilu znanih narodnih mecenov Mihanovića in Baburice proučava na licu mesta potrebe naših izseljencev. V to svrhu bo posetil vse jugoslovenske kolonije v Južni Ameriki. Na podlagi zbranega materiala bo spisal nekakega voditelja po Južni Ameriki, da se na ta način dobi prava slika izseljeniškega vprašanja in življenja naših izseljencev. Knjižica bo tudi zanesljiv kazipost za one, ki se nameravajo tjakaj izseliti. V Argentini bo Lupis-Vukić ustanovil list, ki bo gojil med našimi izseljenci ljubezen do rodnega kraja in lepe naše Jugoslavije.

* Jugoslovenska štipendija bratstava lige. Kakor smo že poročali, so v Bratislavi priredili minule dni legionarji in tamošnja ČJ liga velike manifestacije v spomin na protest obsojence naših žrtev v Trstu. Pri tej priliki je sklenila ČJ liga v Bratislavi osnovati štipendijo v znesku 1000 Kč, ki jo bo podelila vsako leto na dan 6. septembra jugoslovenskemu dijaku iz Primorja, ki bo študiral v Bratislavi. Za primer, da bi takšnega dijaka ne bilo, bodo ta znesek podelili organizaciji, ki deluje v korist neosvojenih Jugoslovencov pod Italijo. Plemenita gesta lige je vzbudila v Bratislavi splošno odobravanje.

* Napredek naše trgovske mornarice. Z novo naročenimi parobrodi bo naša trgovska mornarica z novim letom štela 370.000 ton. Naša trgovska mornarica je torej od časti osvoboditve prav leno napredovala.

* Dvojni tir na progi Zidani most-Zagreb. V ljubljanski direkciji državnih železnic se izdelujejo načrti za polaganje drugega tira na progi Zidani most-Zagreb v dolžini 80 km. Nekatere tuje tvrdke so že predložile svoje oferte prometnemu ministru. V ljubljanski železniški direkciji bo elaborat za projektirani drugi tir v kratkem dovršen.

nja ČJ liga velike manifestacije v spomin na protest obsojence naših žrtev v Trstu. Pri tej priliki je sklenila ČJ liga v Bratislavi osnovati štipendijo v znesku 1000 Kč, ki jo bo podelila vsako leto na dan 6. septembra jugoslovenskemu dijaku iz Primorja, ki bo študiral v Bratislavi. Za primer, da bi takšnega dijaka ne bilo, bodo ta znesek podelili organizaciji, ki deluje v korist neosvojenih Jugoslovencov pod Italijo. Plemenita gesta lige je vzbudila v Bratislavi splošno odobravanje.

* Napredek naše trgovske mornarice. Z novo naročenimi parobrodi bo naša trgovska mornarica z novim letom štela 370.000 ton. Naša trgovska mornarica je torej od časti osvoboditve prav leno napredovala.

* Dvojni tir na progi Zidani most-Zagreb. V ljubljanski direkciji državnih železnic se izdelujejo načrti za polaganje drugega tira na progi Zidani most-Zagreb v dolžini 80 km. Nekatere tuje tvrdke so že predložile svoje oferte prometnemu ministru. V ljubljanski železniški direkciji bo elaborat za projektirani drugi tir v kratkem dovršen.

KINO IDEAL

Ob 4., pol 8. in 9. zvečer

GRETA GARBO

v čarobnem filmu ljubezni, opojnih strasti in orientalskega čara

Divje orhideje

Kot partner Nils Asther.

* Na Reki plakatirana tržaška razsodba. Predvečerašnjim so na Reki plakatirali velike lepake, na katerih se objavlja tržaška razsodba proti 18 našim rojakom. Karakteristično je, da ljudje teh plakatov niti ne čitajo. Fašisti stalno stražijo te plakate, da bi jih ljudje ne potrgali.

* Tiskanje 100 dinarskih bankovcev. Nova tiskarna novčanice Narodne banke v Tončideru bo s 1. oktobrom t. l. pričela svoje delovanje, ker je celotna instalacija že dovršena. Zaenkrat se bodo tiskale samo novčanice po 100 Din.

* Načrti za cinkografa. Komanda vojnega zrakoplovstva v Novem Sadu je razpisala natečaj za specialista-cinkografa. Plača se bo določila po izkazanem uspehu na opitu pred strokovno komisijo. Prošnje naj se vložijo do 20. oktobra.

* Opozorilo. Načelstvo Kmetijske nabave in prodajne zadruge v Smartnem pri Litiji obvešča, da se g. Avgust Koprivnikar, dosedanj poslovođa lesnega oddelka, ne nahaja več v naši službi ter so zaradi tega vsa njemu izdana pooblastila, t. j. za sklepanje kupčij in za inkasiranje, neveljavna.

* Lastnikom avtobusov. Kr. banska uprava razglasa: Na podlagi § 54. odstavka 2. obrtnega reda se pozivajo vsi imetniki koncesij za periodično prevažanje oseb v območju dravske banovine, da predložijo v obvestilno dobrihlet zimske vozne rede svojih avtobusnih prog, v kolikor niso tega že storili, oziroma v kolikor ne ostanejo v veljavi dosedanj obvestilno odobreni vozni redi. Po obvestilu iz direkcije državnih železnic v Ljubljani ne bo bistvenih izpremenj železniških voznih redov. Vozni red, ki naj se predloži v 3 izvodih ob priključitvi takse 20 Din v kolikor mora vsebovati tudi kilometražo in cenik. Ne glede na to, preko koliko srezov gre avtobusna proga ali od katerega oblastva je bila koncesija podeljena, je treba vse vozne rede, in sicer za celotne proge do vključno 4. oktobra 1930, predložiti neposredno kr. banski upravi v Ljubljani, ki bo vozne rede, kojih odobritev pritiče obrtnim oblastvom I. stopnje, po pregledu dostavila tem v poslovanje. Podjetja, kojih vozni redi ostanejo neizpremenjeni, naj to javijo v zgornjem roku. Opozarja se, da se izpreminjanje odobrenih zimskih voznih redov ne bo pripisalo brez tehtnega razloga in da se bo proti podjetjem, ki bi obratovala brez obvestilno odobrenega voznega reda ali preko njega ali bi vozne rede samolastno izpreminjala, postopalo po kazenskih določilih obrtnega reda.

* Razstava sadja v Slovenjgradcu. Sadjarsko društvo v Slovenjgradcu bo 12. okt. priredilo sadno razstavo v dvorani tamkajšnje okrajne hranilnice.

* Trgatev v Dalmaciji. V zadnjih dneh je v Dalmaciji zavladalo lepo jesensko vreme. Vinogradniki so zato pospešili trgatve grozdja, ki je letos v vsakem oziru prav po-

voljna tako glede kvalitete, kakor tudi glede kvantitete in je v mnogih krajih še boljša kakor je bila lanska. Izvzeti so le krajci, kjer je pred mesecem toča opustošila vinograde.

* Koča na Golici bo do 15. oktobra odprta za vse obiskovalce, po 15. oktobru pa samo ob nedeljah in sobotah. — Vilfanova koča na Begunjski je od minule nedelje zaprta.

* Popravek. Včeraj se nam je pripetila v poročilu o seji zbornice za TOI neljubna pomota. Javili smo, da je ob koncu seje čestital predsednik g. Jelačin k jubileju g. Knezu, mišljen pa je bil znani veleposestnik g. Lenarčič z Verda pri Vrhniki, o čegar 50 letnici poroke smo tudi mi poročali obširneje. Čitatelji so gotovo pomoto sami opazili, g. jubilar pa naj nam oprostijo, zakaj nad tiskarskim škratrom ni nobene oblasti.

Dobra prebava — pol zdravja! Proti zaprtju, lenivosti Vam omogočajo **ARTIN-dražje** lahko normalno izpraznenje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatuljica po 8 Din — zadostuje za 4—6 krat. 290/2

* Truplo ponesrečenega splavarja najdemo. Z Zidanega mosta nam poročajo: Ko se približa jesen in je Savinja zopet obilna v svoji strugi, se pomikajo iz Gornje Savinjske doline običajne kolone splavarjev. Letos med splavarji ni bilo beležiti kakih posebnih nesreč, a te dni se je po usodnem naključju smrtno ponesrečil 22 letni splavar France Zmave iz Radmirja. Kakor smo kratko poročali je padel s splava, na katerem je zadel, v Savo, ne da bi ostali splavarji to opazili. Njegovo truplo je v četrtek našel ob bregu Alojzij Znidarič iz Šmarča, spravił utopljenca na suho in to iavil orožnikom. Pogreb ponesrečenega splavarja se je vršil v Loki.

* Danes je izšla nova številka »Romana«. V trafikah po 2 Din. Četrletna naročnina 20 Din.

* Samomor sedemnajstletne deklice. V Medicini v Slavoniji je izvršila samomor 17-letna Anica Medvedova. Vrgla se je pod drveči vlak, ki ji je odrezal glavo. Vzrok samomora je bilo dejstvo, da so jo njemu starši silili, da se omoži z nekim posestnikom, katerega ni marala.

* Korzeti, dunajski in pariški modeli v največji izbiri in najceneji pri Adi Besednik, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

* Kresival. Dandanes prav radi zasmehujemo terapevtske odredbe preteklih stoletij, moramo pa potem vedno zopet ugotoviti, da marsikatero staro sredstvo je ni brez vsake podlage. To velja tudi za pinijev ekstrakt, ki se uporablja že tisočletja. Pinija je veljala v starih časih kot velika dobrotnica človeštva. Kako tesno odnosejo so imeli stari zdravniki s pinijo, nam kaže v grških skulpturah često se nahajajoča podoba Eskulapa s pinijevim storžem. Eskulapovi učenci so uporabljali pinijeva zrna zelo radi proti bronhijalnemu kataru in sušici lsi svrhi je služil tudi odcedek smrekovih mladik, ki se je dobival po lekarnah v srednjem veku in se deloma dobiva še danes. Cel stoletja si ljudje niso bili na jasnem glede učinkujoče substance pinijevega ekstrakta. Danes smemo smatrati, da gre za produkte, ki so zelo blizu ali pa so enaki v moderni vedi priznanemu sintetičnemu sredstvu proti kašlju kresivalu. Moderna znanost torej ni ustvarila s kresivalcem, ki je gotovo eno najboljših sredstev proti kašlju, prav za prav ničesar novega, nego je samo pompenitila dediščino naših predhodnikov v toliko, da bolniku ni treba več zavzavati mnogih dražilnih substanc, ki jih vsebuje pinijev ekstrakt. 101b

Kupujte samo
PENKALA BATERIJE
ker goré na daljavo! 20

Tajna modre in preudarne dame

kateri se vse divi v družbi, je dneva intimna toaleta z vonjivo in zanesljivo negujočo ISLA izplakovalno soljo (Isia Spülsalz), proizvod soline Bad Ischl. Dnevna uporaba tega sredstva Vam nudi sigurne občuteke popolne negovanosti. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus K. D. Zagreb 8. 287-3

Oglas.

Dne 10. oktobra 1930 ob 10. se vrši pri okr. sod. v Ljubljani, soba št. 15

sodna dražba vile

CESTA NA ROŽNIK št. 1 v Ljubljani, spadajoče v konkurzni sklad tvrde Gričar & Mejač.

Najmanjši ponudek za vilo z vrtom (1695 m²) Din 680.000.

Kavčice je treba položiti Din 82.629.

Podrobnejša pojasnila daje konkurzni upravitnik 13243

DR. TREO LUCE

odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 29, I.

Telefon št. 2111.

Iz Ljubljane

u— Posvetovalnica za matere, ki so članice OUZD. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja vse članice in svojke članov, da je ukinil poslovanje svoje posvetovalnice za matere v prostori zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Urad bo tako posvetovalnico uredil v lastni stavbi. Dotedaj pa naj se matere ali noseče članice in svojke uradovih članov zglasujejo brez vsakega uradnega nakazila pri zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, kjer bodo dobile brezplačno vse potrebne nasvete in pomoč kakor druge matere, ki niso članice OUZD.

u— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani priporoča svojim rednim članom posejanje onih hotelirjev, gostilničarjev in restavracij, ki so ustanovni člani društva. Prvi seznam je že razposlan, drugi se razpošlje meseca oktobra.

u— Sokolsko društvo Ljubljana IV. poziva vse telovadce in telovadkinje, naraščaj in deco obojega spola, da se javijo 2. oktobra med 6. in 8. uro zvečer v telovadnici šole na Prulah. — Redna telovadba se prične 7. oktobra. — Urnik objavitno pozneje. — Prednajaški zbor.

u— Privatni tečaj: slovenščina za izobražence, splošno izobraževalni tečaj (slovenščina, spisie, računstvo), knjigovodstvo, nemščina, začetni in nadaljevalni tečaj ter posebni za mladino, francoščina za začetnike se prične 1. oktobra na ženskem učiteljsku (Resljeva cesta 10, II. vhod). Pojasnila daje šolski sluga, ki sprejema tudi še priloge. Vsi, ki so se v Delavski zbornici prijavili, dobe pismeno obvestilo.

u— Gospodinska šola »Mladika«. Vpisovanje bo 29. in 30. t. m. vsakikrat od 9. do 12. v pritličju »Mladike«. Pouk se prične 1. oktobra ob 8.

u— Invalidski sestanek bo jutri v nedeljo ob 9. dopoldne pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti. Na debati bodo predlogi za nov invalidski zakon. Pridite, invalidi in vdove! Krajevni odbor UVI v Ljubljani.

Še danes

si ogled bogato zalogo razne kuhinjske posode iz prvotnega materiala v aluminiju in emaju in po najnižjih cenah, katero nudi trgovina z železino 11711

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta.

u— Zahvala Frana Rusa. Moj častni večer v Narodnem gledališču, ki mi ga je dovolilo prosvetno ministrstvo, je za menoj moj »Gorenjski slavček« je odpet, zato me sili čut hvalečnosti napram cenjeni publiki, ki me je počastila v soboto v operi s posestvom lepe, menim nepozabne predstave, da se ji zahvalim najudaneje in najpriskrnejše. Bili so to po dolgih letih mojega udeleževanja v operi in javnosti sploh zame najsvetlejši trenutki in spomin nanje mi bo ostal v veliko zadoščenje vsa leta, kolikor mi je še usojenih v življenju. Razven ljubljanski gledališki publiki gre moja globoka zahvala še raznim institucijam, korporacijam in društvom: Glasbeni Matici, Ljubljanskemu Zvonu, Trg. dr. Merkurju, Glasb. dr. Ljubljana, Pevskemu društvu Krakovo-Trnovo, Savezu muzičarjev kraljevine Jugoslavije, gledališki upravi, Udruženju solistov in zboru, Sokolu I. na Taboru, pomočniku bana dr. Pirkmajerju, g. županu dr. Dinku Pucu, darovalcem šopkov, vencev in drugih vrednosti, ki so mi bile naklonjene, dalje članom mariborskega narodnega gledališča, gg. kritikom in pa številnim prijateljem in znancom iz Kranja ter Smartna pri Litiji. Naposled moja iskrena zahvala vsem, ki so se me na katerikoli način spominjali v teh dneh. — Vaš France Rus.

u— Darilo slepm. Gospa Vida dr. Novakova je podarila honorar za feljton »Vožnja v arktični svet« v »Jutru« v iznosu 210 Din »Društvu slepih« in ga izročila upravi našega lista.

u— Jesensko cvetje na posušenem kostanju. Na vrtu inž. Endlicherja na Rakovniku se je letošnjo jesen nenadoma predramil k življenju umirajoči, že sušeci se kostanj. Ozelenela je ena sama veja in zadnje dni se je med svežim zelenim listjem razbrstelo krasno cvetje. Doslej je na veji nad 10 velikih cvetov, še nekaj pa jih je v popju. Pač ganljiva želja starega kostanja po življenju in pomladi. Lepo vejico s cvetom nam je prinesel v uredništvo pokazat Zupančičev Albini, dijak I. drž. gimnazije in Endlicherjev sosed.

u— Pobegla iz umobolnice. V noči na četrtek je strelžaj v umobolnici na Poljanski cesti 52 Ivan Komidar nenadoma opazil, da je na hodniku odprto neko okno. Ozrl se je doli in videl hiteti v noč dve temni senci. Kmalu zatem je ugotovil, da sta iz zavoda pobegnila umobolnika 26 letni Ivan Bakšič iz Dravelt ter 27 letni Anton Horvat doma iz Kranja. Prvi je oblečen v svetlomodro obleko in ima na glavi rjavo čepico, drugi pa je oblečen v temnorjavo obleko in ima na glavi čepico pepelnate barve. Kam sta se ubežnika zatekla, je zaenkrat neznan; mahnila sta jo skoro gotovo na deželo.

u— Karambol kolesarja in avtomobilista. Ko se je pejal predvečerašnjim dijak III. rlane gimnazije Evgen Zidarič s kolesom po Ruski cesti, mu je na ogle Medvedove ceste privozil po napačni strani nasproti neki avtomobilist. Zaradi premahe razdalje se avto kolesarju ni mogel več ogniti in je za trenutek nato zadel ter počil kolesarja po tleh. K sreči je zaradi sunka Zidarič odletel proč od avtomobila in dobi pri padcu le lažje poškodbe. Več škodil ima na kolesu. Nepredvidni šofer mu bo moral škodo poravnati.

u— Hudá Bosanca. Zidarski delavec Ibro Kospović je sedel v četrtek zvečer v neki gostilni na Dunajski cesti in si privoščil že nekaj čez mero vinske kapljice. Takrat se je pridružil neki drugi delavec. Naenkrat pa je prišlo med obema do prekanja, Ibro je

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 2730.

OTVORITEV JESENSKE SEZONE!

Subimec sreče

Briljantna ljubavna šaloigra. — V glavnih vlogah Harry Halm, La Yana in Siegfried Arno.

Predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

skočil od mize in jel obdelovati tovariša s pestmi. Seveda pa je bil preveč pijan in se ga je tovariš lahko otresel. Medtem je prišel tudi že poklicani stražnik, ki je hudega Bosanca spravil v zapor. Njemu je sledil tudi tudi Hasan Tepčević, ki se je stebel na neki stavbi in ogražal telesno varnost svojih tovarišev.

u— Nič ni rekla. Gostilničarka Eva Müllerjeva na Tržaški cesti 4 je v četrtek zvečer ugotovila, da ji je zmanjkala iz spalnice ura budiljka, ki se je nahajala na nočni omari. Povprašala je svojega moža ali morda on ve, kje je ura, tedaj pa se je on spomnil na neko neznanko, ki je bila popoldne v hiši. Müller je namreč tedaj spal v sosedni sobi in je za trenutek opazil v spalnici neznano, črno oblečeno, okrog 45 letno žensko. Ta ni izpregovorila niti besedice in je že hip na to zopet izginila. Z njo pa je odpotovala tudi budiljka, ki jo bosta oškodovanca le težko dobila nazaj, kajti tatnica, ki tako spretno krađe, bo znala svoj plen najbrže tudi spretno skriti.

u— Tatvina objektiv. Franc Aleš z Gline je prijavil na policijo, da mu je neznan storilec odnesel 24. t. m. iz kabine Društvenega doma na Gluhicih objektiv skioptičnega aparata, vreden nad 1000 Din.

u— S kolesa ukradena jopa. Antonija Stadlerjeva, stanujoča v Železnikarjevi ulici 5, je poslala v sredo na večer svojo ga sina Franca v Vodmat, kjer bi imel oddati neki stranki novo jopo iz modrega ševijota. Pant se je vsedel na kolo in povprašal v Vodmatu v gostilni Hafner, kje stanuje imenovana stranka. Medtem pa, ko se je mudil dečko v gostilni, se je že približal kolesu neznan tat ter ukradel jopo. Stadlerjeva je tatvino prijavila policiji.

u— Nov damski dežnik je bil pozabljen večeraj na neki ograji na Dunajski cesti nasproti Kačičeve gostilne. Pošten najditelj naj ga vrne proti nagradi na Dunajski cesti 17., pri ge. Hrstarjevi.

Iz Celja

e— Odlikovanje. Z redom Jugoslovenske krone V. je bil odlikovan sodnik tukajšnjega okr. sodišča g. Franjo Brečko.

e— Vpisovanje v trgovsko-nadaljevalno šolo v Celju bo v ponedeljek in v torek od 18. do 20. Dolžni so vpisati se vsi vajenci šolskega okoliša, ki obsega mesto in naslednje kraje v okolici: Babno, Breg, Gaborje, Lavo, Levec, Lise, Medlog, Ostrobrje, Polje, Sp. in zg. Hudinjo, Sp. Loznic, Trnovlje, Zagrad, Zavodno, Bukovžlak, Čret, Dobrovo, Store in Teharje.

e— Smrtina kosa. V Zavodni 3 pri Celju je umrla 3-letna hči železničarja Marija Knezova, v Trnovljah pa je umrla 25. t. m. 51-letni gostilničar in posestnik Martin Kramar.

e— Opozorilo lastnikom koles. Na odredbo banske uprave poziva županstvo celjske občine vse lastnike dvokoles, bivačaje v območju celjske okoliške občine, da jih prijavijo najpozneje do sobote 4. oktobra v občinskem uradu na Bregu.

e— Posestnikom šmarnc. Pristojnemu občinskemu uradu naj do 30. septembra t. l. prijavijo vsi lastniki vinogradov, zasajenih s šmarničnim trsom, koliko takih trsov imajo, ker morajo plačati za vsak trs 5 par banovinske davčine. Kdor bi trsov ne prijavil, bo strogo kaznovan.

e— Društveno življenje v Tremerju. Šele nedavno ustanovljeno prosvetno društvo ki je zgrajeno na trdnih temeljih jugoslovenskega edinstva, bo priredilo v nedeljo 28. t. m. ob 15. v gostilniških prostorih g. Resnika v Tremerju svojo prvo veselico.

e— Zvezo s Celjem bo oskrboval celjski mestni avtobus, ki bo odjedal izpred mestnega magistrata ob 14.30, zvečer pa bo celjske izletnike vozil iz Tremerja nazaj v mesto po dogovoru. Društvo se prav lepo razvija in je že priredilo nedavno prav zanimivo predavanje o higijeni, ki ga je imel šef celjskega Zdravstvenega doma g. dr. Jakob Rehbernik.

e— Celjski akademiki priredijo v nedeljo ob 20. v restavracijskih prostorih Narodnega doma poslovnih večer. Vabljeni so starešine vseh akademskih društev.

e— Novi poslovni čas v celjskih brivnicah velja od 1. oktobra do preklica takole: ob delavnicah od 7.30 do 12.30 in od 14. do 19.; ob sobotah in dnevih pred prazniki od 7.30 do 20.; ob praznikih od 7.30 do 11. Ob nedeljah in narodnih praznikih so brivnice ves dan zaprte.

e— Konj ga je težko poškodoval. Predvečerašnjim se je pripetila 55-letnemu posestniku Ivanu Vezočniku z Ljubnega nevarna nesreča. Njegov konj ga je nepričakovano ugriznil v desno predlaket in mu zlomil roko, obenem pa ga je vrgel s takilo ob tla, da si je Vezočnik izpahnil desno roko v rami. Vezočnik je moral poiskati zdravniško pomoč v celjski javni bolnici.

e— Trgatev v tujem vinogradu. V sredo zvečer je aretirala policija 63-letnega brezposelnega delavca Josipa J., katerega je ovalil neki posestnik iz Lise, da mu je ukradel iz vinograda večjo množino grozdja. J. je pri zaslišanju izjavil, da je 26 kg grozdja, ki so ga ga še našli pri njem, dobil poštno od svojega brata v okolici Lemberga z naloge, da ga proda. Odpeljal se je baje v Ljubo in žalec, kjer pa ni napravil nobene kupčije. Ko pa je poskusil svojo srečo še v Liscu, je bil na ovašo aretiran. Policija se je takoj informirala, če je navedba glede provenienčne grozdja pravilna in je večeraj prešla obvestilo, da se je J. zlagal, ker mu njegov brat ni dal niti ene jagode za prodajo. Zato pa je J. naenkrat izpremenil zagovor in pravi, da je grozdje ukradel svojemu bratu. Izročili so ga sodišču.

e— Zaradi šumarmstva sta bila ovadena policiji 24-letni Franc K. in 27-letni Ivan Č., oha zidarska pomočnika iz Celja, ki sta izvršila že celo vrsto večjih hišnih popravil v Celju in okolici, ne da bi imela potrebni mojstrski izpit, niti ne predpisano

Vremensko poročilo</

dovoljenje za izvrševanje obrta. Ko sta hotela priti pred dnevi z gradbo nove stanovanjske hiše v Gaberju, ju je neki prizadeti obrtnik prijavil.

Iz Maribora

a— Zveza kulturnih društev v Mariboru bo imela letos 16. novembra v Mariboru svoj redni letni občni zbor. Ker poteče ta dni 5 let, kar je mariborska ZKD bila ustanovljena, bo slavila na letošnjem občnem zboru majhen jubilej, vsekakor jubilej lepega pozitivnega dela. Pozivamo že danes vse članice, naj takoj v odobrovi se- jah ali na občnih zbora določijo svoje de- legate za ta občni zbor (po 3 na vsaki 50 odnosno tudi do 50 članov!). Podrobnosti in program občnega zbora bomo razglasili pravočasno. Upamo tudi, da bomo za de- legate dosegli znižano vožnjo. — Odbor.

a— Smrt vzorne in dobre slovenske ma- tere. Že večer smo na kratko poročali, da je umrla v četrtek v Mariboru pri svojem najstarejšem sinu, zobozdravniku dr. Franu Kartinu, vdova po veletrgovcu v Sv. Juriju ob j. z. gospa Marija Kartin, stara 75 let. Sedanja generacija te plemenite slovenske matere ni več poznala, pač pa se je hvalež- no spominja starejša generacija ne samo Sv. Jurija, temveč tudi krajev daleč na- okoli. Z vsakim je bila izredno prijazna in je na tistem storila obilo dobrega. Mar- sikomu je pomagala do eksistence, s poseb- no vnujo pa je podpirala bolnike. Vedno je imela odprto srce za uboge sploh in zlasti za revne solarje, ki so našli poprej skozi dolgo vrsto let vsak dan v velikem številu pri njej svojo polno skledico. Po smrti svojega soprega, veletrgovca Fran- ceta Kartina, se je po skoro 50-letnem bi- vanju v Sv. Juriju preselila pred 11 leti k svojemu sinu v Maribor. Trupilo vrle slo- venske matere bo danes ob 16. uri blago- slovljeno pred hišo žalosti, Wildenrainer- jeva ulica št. 14, nato pa prepeljeno v Sv. Jurij ob j. z., kjer bo v nedeljo ob 9. dop. po tih maši položeno v rodniško grobnico k večnemu počitku. Časten ji spomin!

a— Koncert v mestnem parku bo v ne- deljo od pol 11. do 12. ob lepem vremenu priredila godba »Drava«.

a— Vajenci in vajenke, ki so vpisani v mariborsko obrtno nadaljevalno šolo, naj pridejo po dodelilne listke na mestni ma- gistrat od 29. t. m. do 4. oktobra, dnevno od 10. do 12. Prvi pouk bo v nedeljo, dne 5. oktobra ob 8. zjutraj.

a— Samo še danes in jutri imate mož- nost, da si ogledate čudo zvočnega filma, »Atlantiki«, ki ga predvaja ZKD v kinu Union. Ne zamudite te izredne prilike!

a— Jabolko ne pade daleč od drevesa. Orožniki na Pragerskem so te dni areti- rali 19-letnega Alojzija Fleischerja od Sv. Jurija v Slov. Gor., ki je bil osumljen, da je pokradel celo vrsto koles v pljuščem okolišju. Dokazali so mu doslej že 10 tatvin koles, ki jih je končno tudi priznal. B' je enkrat kaznovan, njegov oče pa ima za seboj že 10 sodnih kazni zaradi raznih de- liktov.

a— Specijalist za ženske bolezni in po- rod dr. Ipavec Benjamin v Mariboru ordi- nira zopet od 9. do 11. in od 15. do 16. ure v svojem sanatoriju v Tomšičevem drevo- redu št. 238, na koncu Prešernove ulice, ki se odcepi pri veletrgovini Turad od Ale- ksandrove ceste.

a— Zboljšan hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu 6 v A-razedru opoldne in zvečer 8.30 Din. v B-razedru 12.30 Din. v C-razedru 14.30 Din. Priglasajte se!

a— Sokol v Rušah priredi v nedeljo v Selnici ob Dravi ob 14.30 nastop. Po nasto- pu bo ustanovni občni zbor sokolskega društva za Selnico in okolico. Zanimanje za ta pokret je veliko in ugodni razvoj dru- štva je zagotovljen, saj je imela Selnica lastno sokolsko društvo že pred vojno, ki je kazalo velik razmah. Svetovna vojna je ustavila delovanje društva, ker so na- boljši izvršilci člani umrli na bojiščih. Prepričani smo, da se bodo narodni Selni- čani in okoliščani udeležili telovadnega na- stopa ruškega Sokola in ustanovitve last- nega društva v častnem številu.

a— Razstava sadja v Sokolskem domu v Rušah. Sadjarsko društvo v Rušah prei- di v nedeljo v Sokolskem domu razstavo sadja. Otvoritev bo ob 9. z zanimivim pre- davanjem ravnatelja sadjarske in vinarske šole v Mariboru, g. prof. Pirola. Razstava obeta biti letos zelo zanimiva, ker je sadna letina obilna in kakovost sadja prvostvna. Na tej razstavi bodo letos prvi razstav- ljene vse vrste grozdja, ki se goje v Drav- ski dolini. Pridite si ogledat razstavo in po- slušat predavanje ker se vam nudi krasna priložnost, da spoznate vrste sadja, ki jih gojite, katere najbolj uspevajo in katere se najlažje prodajo. Predavanje vas bo po- učilo o preureditvi vaših sadovnjakov, da bodo donosali boljši sad, lažje prodajo in večje dohodek.

a— Umrl je včeraj zjutraj v Trubarjevi ulici v Krčevini 77-letni Karel Soss, bivši trgovec in posestnik. Pogreb bo v nedeljo ob 16. na mestnem pokopališču v Pobrežju.

a— Gostilničarska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje učencev in učenk v vse tri razrede bo v sredo, 1. oktobra od 15. do 18. ure v prirodoslovnem kabinetu trgovske akademije. K vpisovanju mora vsak prinesiti rojstni list, zadnje šolsko iz- pričevalno in potrdilo zadruge o vplačani vpisnici in šolnini. Objeto dolo vajenci v Zadrugi pisarni, Vetrinjska ulica 11-1. Opozorjamo gostilničarje, restavrate, ka- varnarje, hotelirje in sploh vse v to obrt spadajoče gospodarje, da morajo vsi njiho- vi vajenci in vajenke brez izjeme obisko- vati nadaljevalno šolo. Ponavljajni izpiti bodo v četrtek in v petek od 15. ure dalje.

a— Nesreča v kurilnici državne železnice. Včeraj popoldne je v kurilnici državne železnice pri obratovanju lokomotive zaposleni 26-letni pripravnik za stotojevodjo Ferdo Koren iz Studencev na okretalni padel s stroja. Ranil se je na glavi, zlomil si je nekaj reber in dobil tudi notranje poškodbe. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v splošno bolnico.

Iz Zagorja

a— Pododbor SPD Zagorje bo imel svo- jo sejo jutrišnjo nedeljo na Sveti Planini in to izključno z dnevnim redom: Koča na Sv. Planini, njena ureditev. Odhod od 7. ure dalje v skupinah, odbor in del član- stva gredo pa že danes na planino. K seji so vabljani odborniki in člani iz Litije, a tudi drugi planinci dobrodošli. Pododbor.

Iz Trbovelj

t— Kino Sokol bo predvajal danes in jutri reprezentančni 100 odst. zvočni film »Sinji angel«. Okoliščani si lahko ogledajo ta krasni govoreči film po lepem sprehodu v Trbovlje. Ne zamudite!

t— Javen rudarski shod priredi Narod- no-strokovna zveza to nedeljo ob 10. do- popoldne v gostilni Završček. Na shodu bo poročal predsednik NSZ g. Rudolf Juvan o pomenu enotne jugoslovanske strokov- ne organizacije za rudarje. Vabimo vse narodno zavedne rudarje, da se udeležijo zanimivega shoda v velikem številu.

Iz Hrastnika

h— Pripravljalni odbor SK Rudar v Hrastniku vladno vabi vse prijatelje spor- ta na svoj ustanovni občni zbor v nedeljo 28. t. m. ob 19. v gostilni g. Alojza Loger- ja. Isti dan popoldne bosta klubovo I. mo- štivo in rezervna odigrala na lastnem igrišču nogometni tekmi z zunanjimi klubi.

h— Važen shod rudarjev. Jutrišnja ne- deljo ob 15. se bo vršil v dvorani Konzum- nega društva rudarjev shod, na katerem se bo razpravljalo o akciji za gradbo še ene stanovanjske hiše za rudniške upokojence. Shod je zelo važen za vse rudarje. Pridite vsi!

Iz Slovenjgradca

sg— Kako naj bi se imenoval slovenj- graške ulice? Od postaje do mostu čez Su- ho dolino pri Vovku: Mislinjska cesta. Od tu do postajališča: ali cesta Kralja Petra ali Aleksandrova cesta. Od Vovka mimo gostilne Ulbing proti Staremu trgu: Trste- njakova cesta. Od križišča pri pošti mimo davčne uprave do mestne uložnice: Ozka ulica. Od istega križišča v nasprotno smer do osnovne šole: Meškova ulica. Od tu mi- mo kamnoseka Kuharja do hotela Schul- ler: ime pa tržaških mučnikov, kakor so to storila druga mesta. Od hotela Schuller mimo vile gđ. Mithauzev do ceste: Pre- šernova ulica. Od Sokolskega doma mimo Verčkovnika do sečmišča: Sejska ali Klavniška ulica. Od Kralja mimo kolarja Šantina do tovarne Potočnik: Pohorska pot. Od tovarne Potočnik mimo bolnice do Tinčeva: Bojniška cesta. Od mest uložnice mimo meščanske šole do Sibije: Kolodvors- ka pot. Od občinske hiše do osnovne šole: Solska ulica. Trg pred cerkvijo: Krekov trg. Cerkvena ulica lahko ostane. Zvezna pot mimo gostilne Eichholzer: Gregorčiče- va ulica.

SOKOL

Zaključek župnega prednjaškega te- čaja Ljubljanske župe bo danes. Po dovr- šenih predavanjih in praktičnih vežbah se bodo zopet razšli slušatelji in slušateljice v svoja društva, da pomagajo pri nadal- jnjem delu, ki vedno bolj narašča sprčo povečane števila telovadečega članstva in mladine. Želimo jim mnogo uspehov! Dre i se bodo zbrali v Malejevi dvorani Sokolskega doma na Taboru, da v družbi župne uprave in drugih bratov še malo pokramljajo. Sodeloval bo oddelek orke- stra Sokola I. Zbor ob 20.

Sokol I na Taboru je v spomin blago- pokojnega brata Toneta Maleja imenoval malo telovadnico »Malejevo dvorano«. Društveni prednjaški tečaj se bo pričel 12. oktobra. Želimo, da se vanj priklasi čim več slušateljev in slušateljic. — Društvo snuje tudi pristoje udrženje »Stara garda Sokola I« in bo v ta namen sklican v krat- kem poseben sestanek vseh, ki namerava- jo sodelovati.

Iz Sokolskega društva Semič v Beli kra- jini. V nedeljo, 7. t. m. smo imeli lepo so- okolsko slavo, ki so se ga udeležili tudi br- društva Metlika, Gradec, Črnomelj in Novo mesto z br. župnim načelnikom. Popoldne ob 15. je bila povorka po Selnici, nato pa lepo uspešni javni nastopi moškega narašča- ja. Članov članic in orodna telovadba. Po na- stopu se je vršila ljudska veselica ob sode- lovanju pridne mestne godbe iz Metlike pod vodstvom br. Drobnič. Obiskalo je prireditev mnogo oseb, ki jih dosedaj ni bilo na sokolskih prireditvah. Sedaj so se lahko prepričali o sokolskem delu. Pogrešali pa smo marsikoga. Upamo, da se bodo vsi živili v sedanje razmere in pospeševali ne- sebično delo sokolskih društev.

Statistično stanje saveza SKJ je po zad- njih podatkih naslednje: Članstva je 43.578, vendar pa cela vrsta novo ustanovljenih društev še ni vstehila. Ako dodamo nara- ščaj obeh spolov, ki šteje 16.008 oseb in de- co vs skupnem številu 17.464, dobimo 77.050 sokolskih pripadnikov, kar znači napram lani napredovanje za 10.015 oseb. Najlažje sokolske župe so: Ljubljana, 4639 članstva, sledi Osijek s 3138, Mostar 3065, Maribor 2860, Split 2786. — Navedeno stanje je po- vzeto po izkazih saveznega katastra v Beo- gradu.

Tyrševa proslava v Pragi in Brnu. Pra- ške župe so priredile skupno proslavo Tyr- ševega rojstnega dne v Smetanovi dvorani Mestnega doma v Pragi. Prisostvovali so prireditvi ministrski predsednik br. Udržal, ministri dr. Slavik, dr. Viškovski, dr. Krof- ta, kancler dr. Šamal, poslanci Stanek, Hummelhans (predsednika delavskih telo- vadnih enot), senator dr. Soukup in cela vrsta častnikov z generalom Podhajskim, načelnikom češkoslovaške vojske, deputaci- ja 28. polka »Tyrša in Fügnera« pod vod- stvom polkovnika Bernka, predsednik če- škoslovaškega gasilstva, br. Seidl itd. Dvo- rana je bila nabito polna. V Brnu se je vršila proslava obeh žup v veliki telovad- nici Sokola I na sokolskem stadionu ob pri- sornosti zastopnikov vseh šol, generala Čile- ni delegacij najrazličnejših društev iz Brna. — Tudi v Bratislavi je potekala proslava zelo svečano in pomembno. Proslava Tyr- ševega rojstva je postala spontana mani- festacija za njegovo sokolske ideje, ki so v veliki meri pripomogle k samostojni bratski državi. S proslavami po sokolskih društvih širom češkoslovaške se je nekako oficijel- no pričelo delo za IX. vseslovaški vsesok- ski zlet v Pragi l. 1932, ki bo vrhunec proslav brata dr. Tyrša.

Spominjajte se slepih!

Gospodarstvo

Dr. F. Windischer:

Gospodarska podjetnost pri nas

Dejstvo je, da je pri nas opažati res- no stremenje po gospodarski povzdi- gi. Vesel pojav pozdravljamo posebno tam, kjer vidimo naše ljudi, da snujejo in gradijo. Nič za to, če je začetek maj- hen. Najbolj zdrava domača podjetja so tista, ki so se razvijala postopoma in tasla tako rekoč iz sebe po svojih mo- čeh. Kredit je lepa stvar, ali kdor se predalec izteguje in zapade v prevelike obveze pri upniku, je ipak v trpki odvisnosti.

Gotovo pa bi si želeli še dokaj večje domače podjetnosti ne samo po družbah in zdruzbah, marveč pri posameznih gospodarjih. Ni prav veselo dejstvo in ga tudi gospodarsko ni pozdravljati kot srečno, da se manjša število zaseb- nih gospodarjev in da oklep in obod dražb in združb zajemata vse širše gra- ne in plasti gospodarskega dela. In ci- jativna, iznajdljivost, živahna budnost je ipak prvenstveno pri zasebnem go- spodarju, ki opravlja svoje, in ne pri ljudih, ki so zastopniki ali uslužbenci drugih.

Ugodne splošne, delovne, prometne in terenske prilike vabijo tujo podjet- nost k nam. Velika podjetja z lastnimi sredstvi snovati je nam še kaj težko. Cejo naprednejši narodi morajo na tem polju imeti potrpljenje. Trgovali in obrtovali smo pa v naših krajih od pamtveka. Brezdvomno sta nadarje nost in nagibnost za kupčijo in za obrt- no delo pri nas že dolgo doma. V tem pogledu smo po srbsko rečeno »koleno- vičji« in ne »skorojevičji«.

Za velike naprave so zahteve vse druge. Komaj 50 let smo ven iz kme- tištva, zato ne smemo zahtevati pre- več od samih sebe osobito v času, ko se je marsikdo v svojih računih zmotil, pa so gospodarji denarnih vrel jako previdni, kadar gre za to, da bi privar- čevani denar naložili v novem velikem podjetju kot snovatelji in ustanovniki. Vendar pa vidimo iz vprašanj, želj in tožb, ki nam dohajajo, koliko je med ljudmi zdravega prirodnega občutka za okolnost, da gospodarsko naprednejše delo zanaša večje blagostanje v kraj. Zdrav razum sam hitro vidi razliko med kraji, ki so od rok, stran od pro- meta in brez obrtovanosti, ter takimi, ki imajo kupčijo in obrtnost razvito.

Mnogim našim kraitem so delovne pri- like in dodaten zaslužek neogibno po- trebni, sicer je siromaštvo strašilo pred- selom in v selu; tudi dražilo, da se naš človek izgublja v tujino, je neprimerno nevarne. Ni vseeno, kje je in kje de- la naš človek. Gospodarsko in narodno politično je nepregledno važnejše, da ga zadržijo doma na lastni grudi, oboji- ta dokler je preprost in prvinski, kajti kdor kot neizkušene prihajač ponuja svoje delo v tujini, naravno nima tistih izgledov kakor razboritejši delavec, ki je že doma to in tisto poskušal ter ni samo gledal v tla.

Večina našega pomorskega izvoza pod italijansko zastavo. Statistika nam kaže, da naša pomorska trgovina lepo napreduje. V minulemu letu smo uvozili po morskem potu 618.000 ton (v l. 1928. 471.000), a iz- vozili smo 1.825.000 ton (v l. 1928. 1.579.000). Zanimalo nas bo, koliko tega prometa so obavili naši parniki in koliko tuji. Statisti- ka nam pove, da se je pod našo zastavo uvozilo lani 267.000 ton (43.3 odst.), a iz- vozilo se je 373.000 ton (20.5 odst.). Ta mala udeležba naše trgovinske mornarice pri naši pomorski trgovini je tem bolj ne- zadovoljiva, ako upoštevamo, da se je lani napram l. 1928. položaj še poslabšal. Od tujih parnikov so bili lani pri našem po- morskem uvozu udeleženi italijanski z 22.2 odst. Pod angleško zastavo se je lani uvozilo 14.5 odst., pod nizozemsko 6.3 odst., pod grško 5.5 odst. in ostalo pod raznimi drugimi zastavami. Dočim je razmerje med našo in tujimi zastavami pri uvozi trgo- vini še deloma povoljno, je položaj pri iz- vozu zelo slab. Pod italijansko zastavo se je obavilo lani 67.3 odst. celokupnega na- šega izvoza po morskem potu, kar pomeni, da sta se izvozili več kakor dve tretjini našega pomorskega izvoza z italijanskimi parniki. To je prav žalostna ugotovitev sprčo dejstva, da naša trgovinska mo- rnarica ni tako mala. V interesu našega na- rodnega gospodarstva je, da se napravijo vsi potrebni koraki za izboljšanje sedaj- njega stanja.

Ureditev naših pristanišč. Iz Beogra- da poročajo, da so na odločnem mestu pro- učili vprašanje ureditve naših morskih pr- stanšč. Na tem vprašanju so delali poleg strokovnjakov ministrstva za gradbo tudi pomorski strokovnjaki. Po izdelanem na- črtu, ki je izročen na pristojno mesto, bi se imela preurediti predvsem pristanišča v Splitu, na Sušaku, v Šibeniku, Kotoru in Dubrovniku. Pozneje naj bi se uredile še luke drugostopenjske značaja. Izvršilo se bo vse delo, ko se bodo dobila zadostna de- narna sredstva.

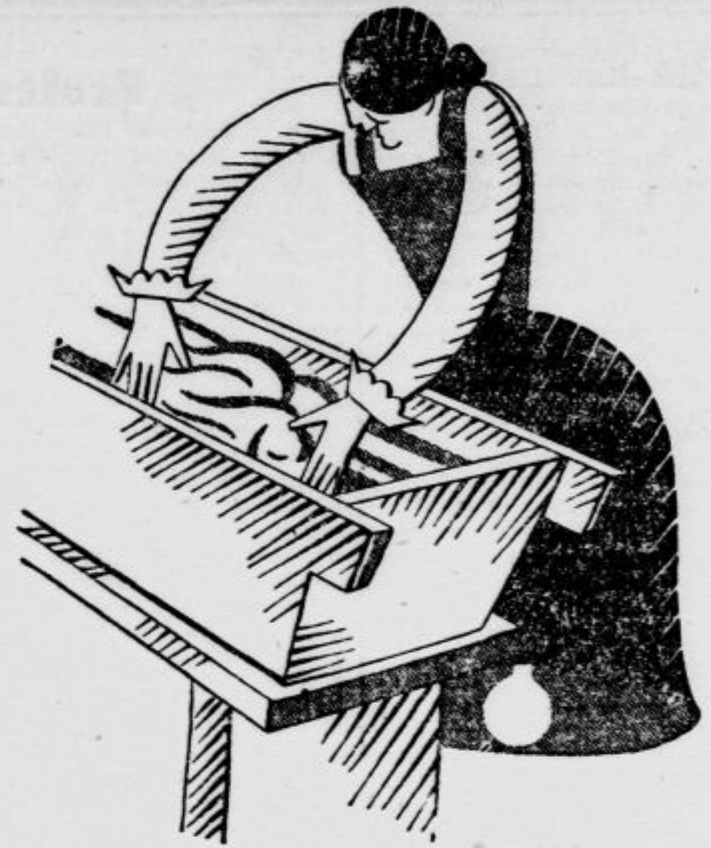
Stanje Narodne banke 22. t. m. (v milijonih Din; v oklepajih izpremembe na- pram prejšnjemu stanju): Aktivna: kovins- ka podlaga 304.2 (— 9.7), posojila 1493.8 (+ 31.3), saldo raznih računov 1060.0 (— 34.1). Pasiva: novčanic v obtoku 5373.9 (— 80.7), državne terjatve po raznih raču- nih 116.9 (+ 53.0), razne obveznosti 1167.7 (+ 18.1). Ostale postavke neizpremenjene.

Vesti o fuziji naših tvornic vagonov netočne. Iz Beograda poročajo, da so ve- sti o namerji fuzije naših tvornic vagonov v Brodu, Smeterevu in Palanki neosnova- ne. Član uprav. odbora smeredevske tvr- nice je izjavil, da bi v načelu nihče ne imel ničesar proti taki fuziji, vendar pa se o fuziji daslej še ni razmišljalo. Te vesti so prišle iz inozemstva in najbrže ni- so brez tendence.

Deruta na berlinski borzi. Hitler in njegovi narodni socialisti so storili s svo- jim velikim napredkom pri volitvah slabo

Tud za staro maiko je pranje sedaj igrača ...

Podnevi pere, ponoči sanja:
»Brez ALBUSA ni pranja!«

Pranje perila ne dela nikakih skrbi več onim, ki uporabljajo ALBUS- MILA. To je najboljšo sredstvo za pranje tudi sedaj pri tem moder- nem svilenem perilu, pa naj bo tudi iz najfinjšega materijala. Rav- no tako je ALBUS-MILO najboljšo sredstvo za pranje svilenih no- gavic. ALBUS - DOMAČE - ZVONO - TERPENTINOVO - MILO, samo v vodi namočeno, daje obilno peno in v tej fini peni se očisti in opere tudi najfinjši materijal, a se pri tem niti najmanj ne pokvari.

Uporabljajte tudi Vi

ALBUS-TERPENTINOVO MILO

uslugo Nemčiji, ki je zaradi tega začela izgubljati zaupanje inozemskega gospodar- stva in finančništva. A tudi domači gospo- darski svet gleda z največjim nezaupanjem v razvoj dogodkov. Takoj izza volitev so začeli padati na borzah tečaji nemških vrednostnih papirjev, nato so se malo po- pravili, a v četrtek je v Berlinu znova na- stopila deruta. Padci tečajev so bili toli- ki, da so presegli izboljšanja v torek in sredo. Posamezne vrednote kalijeve branse so padle za 15 odst. Devizno tržišče je bi- lo le malo prizadeto, vendar je nastopilo povečano povpraševanje po devizah. Nova deruta na berlinski borzi se pripisuje no- tranje-političnim skrbem, ki so nastale po ponovnih Hitlerjevih grožnjah. Sicer Hit- lerja ne smatramo povsod za popolnoma resnega, vendar so njegove grožnje znak časa in se kot take na borzah bolj uvažu- jejo, kakor bi bilo umestno.

— Dobave. Strojni oddelek direktije dr- žavnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. oktobra ponudbe glede dobave 90 kg raz- nega jekla, do 6. oktobra pa glede oddaje 410 pil v popravilo in nasakovanje. Direk- cija državnega rudnika Breza sprejema do 2. oktobra ponudbe glede dobave 2500 kg olja za osovine, do 9. oktobra pa glede do- bave orodja in potrebščin za merjenje, vr- vica za izoliranje in 2000 m trakov. Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 8. okto- bra ponudbe glede dobave jeklenih vrvi, 80 kvadrat. metrov stekla za okna, 300 kg krita ter glede dobave ključavnic, okovov, železnih šarnirjev, steklarskega diamanta, žebeljev za spojnice, barv itd. Direkcija dr- žavnega rudnika Kreka sprejema do 10. ok- tobra ponudbe glede dobave 150 izolator- jev. Vršili se bosta naslednji ofertalni licit- taciji: 10. oktobra pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv in firme in pri direktiji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 12000 kub. metrov gramoza. Oglasi v Zbornici za TOI na vpogled.

— Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljub- ljani sprejema do 10. oktobra ponudbe gle- de prodaje lesa in drv. Oglas na vpogled v Zbornici za TOI.

BORZE

26. septembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes deviz- ni promet zopet zelo velik. Največ prometa je bilo v devizah na Newyork in Dunaj. Potrebo je krila Narodna banka. Le manj- šemu povpraševanju po devizah na Pariz in Trst je ustregla privatna ponudba. Te- čajne izpremembe so neznatne.

Na zagrebškem efektnem tržišču so osta- li tečajji Vojne škode na večeršnjem ni- volju. Za februar (brez kupona) je bila za- ključena Vojna škoda po 430. Investicijsko je bilo zaključeno po 88 in agrarne po 54.5. Od zasebnih vrednot so bile zaključene: Poljo po 78 in Prastediona po 923.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.78, Berlin 13.45, Bruselj 7.8752, Budimpešta 9.8889, Curih 1093.9, Dunaj 795.77—798.77 (797.27), Lon- don 274.55, Newyork 56.285—56.485 (56.383), Praga 167.68, Pariz 220.70—222.70 (221.70), Trst 294.70—296.70 (295.70).

Zagreb. Amsterdam 22.78, Dunaj 795.77 do 798.77, Berlin 13.45—13.465, Bruselj 7.8752, Budimpešta 987.39—990.39, Milan 294.774 do 296.774, London 274.15—274.95, Newyork ček 56.285—56.485, Pariz 220.81 do 222.81, Praga 167.28—168.08, Curih 1091.4—1097.4.

Curih. Zagreb 9.12875, Pariz 20.2375, London 25.1525, Newyork 515.50, Bruselj 71.86, Milan 26.9950, Madrid 55.25, Amster- dam 207.74, Berlin 122.76, Dunaj 72.76, So- fija 3.73, Praga 15.90, Varšava 57.75, Bu- dimpešta 90.2350, Bukarešta 3.7675.

Dunaj. Beograd 12.52875—12.56875, Ber- lin 168.37—168.87, London 34.385—34.485, Milan 37.05—37.15, Newyork 707.35 do 709.85, Pariz 27.75—27.85, Praga 20.9925 do 21.0725, Curih 137.28—137.78, dinarji 12.455—12.515.

Efekt.

Ljubljana, 8% Blair 97.25, 7% Blair 85.75, Celjska 160 denar, Ljubljanska kreditna 122 denar, Prastediona 925 den., Kreditni zavod 170—180, Vevče 124 den., Ruše 280 do 300, Stavnica družba 40 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 435.5—436, december 436—437, februar 428—430 (brez kupona), invest- cijsko 87.75—88.25, agrarne 54.25—54.75, 7% Blair 84.5—85.5, 7% posojilo Držav- ne hipotekarne 84—85.5, begluske 75.5 do 76; bančne vrednote: Poljo 55—56.5, Kreditna 96 denar, Union 191—193, Jugo 77.5—78.5, Ljubljanska kreditna 122 den., Narodna banka 8100—8220, Prastediona 922.5—924, Zemaljska 132—132.5, indu- strijske vrednote: Narodna šuma 25 denar, Našice 1050 den., Gutman 150—160; Sla- veks 60 den., Slavonija 200 den., Danica 95 do 105, Sečerača 308—311, Isis 44—48, Dubrovačka 396—398, Jadranska plovdi- ba 550—600, Trbovlje 385—386, Vevče 124 denar.

Beograd. Agrarne 55.5—56.5, 7% Blair 88.25—88.5, 8% Blair 100, 7% posojilo Državne hipotekarne 89, Vojna škoda 450.5, r. ember 497.5, decem. 460—461.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (26. t. m.). Tendenc- a za les mlačna. Zaključena sta bila 2 va- gona bukovih drv. Povpraševanja naravna bukovina (obrobljena, 1. in II., od 2 m na- prej, od 14 cm naprej, medija 2022 cm, debeline od 27 mm do 80 mm; borovi br- zovajni drogovci (70% od 8 m, 15% od 10 m, 10% od 12 m, 5% od 15 m; premer v vrhu 11 do 12 cm); trami raznih dimenzij; 200 moralov (38 × 78); deske (25 mm, II. kvalitete, 3 kubične metre); janski les (smreka, jelka, bor., obeljeno, premer spo- daj od 18 do 22 cm; 5 vagonov 2.20 m; 20 vagonov 2.50 m, 5 vagonov 3 m).

ZITO

+ Ljubljanska borza (26. t. m.) Tendenc- a za žito nespremenjena. Zaključ. je bil 1 vag. pšenice, Ponujali so (sl. post., plač 30 dni): 220—222.5, 78/79 kg po 202.5—203; koruza: baško, rešet, za promptno dobavo po 157.5—160, ječmen: baški, ajdumi 66.47 kg po 175.5—177.5; oves: baranski po 195—197.5; rž: baško 72 kg po 157.5; moko: baško 30; po 365—370.

+ Novosadska blagovna borza (26. t. m.). Tendenc- a slabša. Promet: pšenice 40 vago- nov, turščice 36 vagonov, moko 1 vagon in otrobov 5 vag. Pšenica: baška, 79/80 kg 150—155; gornjebaška 79/80 kg 162.5—165; baška potiska, 79/80 kg 160—162.5; gornje- banatska 157.5—160; južnobanatska 142.5 do 147.5; smreka in slavonska, 78 kg 140 do 150. Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 105—110. Turščica: baška in sremska 102 do 107.5; baška in sremska, ladja Dunav 101—106; banatska 100—102.5. Moka: ba- ška 30% in 30% 217.5—227.5; 30% 247.5 do 257.5; 30% 217.5—227.5; 30% 170—180; 30% 115—120; 30% 90—95. Otrobi: baški, sremski in banatski 70—72.5. Pizol: baški in sremski 330—350. Tečajji za pšenico so splošno oslabei, dočim so se za koruzo ne- koliko popravili.

+ Somborska blagovna borza (26. t. m.) Tendenc- a neizpremenjena. Promet 308 in pol vagona. Pšenica: baška potiska

KULTURNI PREGLED

Fran Levstik kot pesnik*

(Ob 99letnici njegovega rojstva 28. t. m.)
Ni dvoma: težko bi našel deset, dvajset, nemogoče dvajset Levstikovih pesmi, ki bi jih mogel sprejeti v antologijo slovenske lirike in epike. Motivna plehkost, vsebinska absurdnost, oblikovna neizčiščenost, neutemeljeni prehodi iz enega tona v drugega ali še druge slabosti motiva. Za Levstikovimi verzmi ne čutimo velike pesniške osebnosti, in malo je njegovih pesmi, da ne bi v njih nekaj nezralskega, neulitega, neuglašena onemogočalo resnično doživetje.

Kljub temu nam pomenijo Levstikove pesnitve nekaj svojevrstno vrednoto in za bisere med njimi bi štel — cekine.

Levstika in njegovo okolico navdaja in luteris — tudi sicer — iskanje preprostosti, naravne enostavnosti, splošne umljivosti, seveda visoko nad grobo utilitarnim stališčem Novic. To stremljenje jim narekuje boj kosečema, a tudi določa razmerje do Prešerna (res je pa, da se zdi, da jim je Prešeren z nekaterimi pesnitvami po ustanovitvi Novic sam naznačil pot in smer). Razvedra se to v stremljenju, nagnjenju do kmetiško enostavnih odnosov (česar ni zamenjati s preprosto veščino); v volji po nezagotetnem, očividnem, petim človeškim čutom dostopnem (česar ni zamenjati z apolitično prozornostjo); čuvstvenostjo v nekem primitivnem zdravju, ob katerem je vsaka bol sentimentalna laž (česar ni zamenjati z umetniško primarnim doživljanjem) je značilno za vso generacijo, kateri je vtisnil svoj pečat prav Levstik.

Z neko pravico bi to stremljenje imenovali realizem, če ne bi bilo v njem že a priori vključene marsikaj drugorodnega. Pravilno je poudaril dr. Iv. Prijatelj (Let. Mat. Srpske 1907), da prevladujejo v Levstikovi erotiki konvencionalni motivi in slike. Tu lahko dodamo, da je konvencionalnost in do maniriranosti utrjeno in povračajoče se izražanje znak vsega pesništva v mladostnem pokolenju. Med njimi ni — če izvajamo Jenka — izrazitejšje pesniške individualnosti; približno isto duševno obzorje, isti izrazbeni viri, iste literarne reminiscence so vzrok, da se njih skupni slog določneje odraža nego njih osebnosti. Ta njih skupna fiziognomija se razodeva v celotni strukturi njih pesniških tvorb (ki se ponavadi ne odlikujejo od oblike thesis — antithesis — synthesis), kakor tudi v vsaki posamezni situaciji in kretnji, v diktaciji itd.:

Usta k ustom sva devala,
srce gorko na srce.
(Levstik, Izgubljena ljubezen.)
Srce k srcu
usta pa sva k ustom
pred nje dvorom
trdno pritiskala.
(Levstik, Srečni mrak. Zbr. spisi I. 238.)
Sladki smehi iz očesa
med solzami govorč,
telo se drži telesa,
usta pa se ust držč.

Oko z očesom tu se vjame
in z usti usta se vjemo.
Stritar — Boris Miran, Pesmi 1869, 31.
K tem variantam enega tipa, med seboj po vsej priliki čisto neodvisnim, v katerih kot od daleč zveni spomin na Goetheja ali Prešerna, bi našli podobnih ali drugačnih še mnogo, čeprav ne tako značilnih.

Isto simplifikiranje in uniformnost je tudi v iskanju zunanje gladkosti, ki naj na domaća formalno dovršenost. (Zanimivo je, da je najmočnejši lirik tega časa — Jenko — mnogo manj uglajen kot Levstik ali celo Stritar.)

Danes je že do nekaterih pravih potankosti razjasnjeno, na čem pravi za pravsloni tolika razlika med dojmom, ki ga napravi Prešernova lirika in dojmom, ki ga imamo od pesni generacij za njim. Negleda na edinstveno veličino Prešernove ustvarjalne moči v vsem obsegu je to tudi iz razlika, ki obstoji med Prešernovim romansko izoliranim ritmičnim čutom in med germanskim metričnim principom, ki ga je uvedel Levstik. Italijški odnecasilabo, ki daje umetniku možnost, da v njem ustvari najraznovrstnejše izrazne in muzikalne odtenke, in ki se popolnoma prilaga značaju slovenskega jezika, so tu nado mestili enakomerni in enolični nemški peterskopni jambski verz (glej Slovan 1917). Ta preokrenitev v okusu je napotila Levstika, da je »popravil« Prešernove verzne in akcente (kar je delal tudi iz lingvističnih ozirov) in obsodil Prešernov so-

* Prihodnje leto ob tem času bomo slavili 100letnico rojstva ene najizrazitejših osebnosti slovenske kulture, Frana Levstika. Kakor izvedemo, pripravljajo za ta jubilej antologijo Levstikovih spisov z vsem, kar je v njegovih spisih klenega in živega, dalje monografijo in v posebni knjigi njegovo korespondenco Ob 99. letnici Levstikovega rojstva radi prinašamo zgornji članek, ki pričuje, kako gleda na Fr. Levstika naš mladi literarni rod. Obenem bodi to opozorilo na bližajočo se pomenljivo stoletnico.

Ured.

Profesor dr. Gjorgje Tasić

Ko g. profesor Tasić končuje dekansko leto na juridični fakulteti, končuje obenem profesorsko funkcijo na ljubljanskem vseučilišču, da prevzame mesto rednega profesorja pravne enciklopedije na beograjski juridični fakulteti. S tem je zaključeno njegovo znanstveno in učno delovanje na ljubljanski univerzi, ki bo zapustilo trajno močne sledove v slovenski juridični znanosti.

Profesor Tasić je prišel na ljubljansko juridično fakulteto predavati pravno filozofijo in državno pravno vedo. Bilo je to v l. 1922, torej ob času, ko se je začela ljubljanska univerza šele razvijati. V tistem času sta delovala na juridični fakulteti še prof. Zolger in Pitamic, tako da je bilo učno delo javnega prava deljeno in oteženo pač v toliko, kolikor je sploh težko delo na zavodih, ki so še v povojju. Po smrti prof. Zolgerja in odhodu prof. Pitamica pa je moral prof. Tasić kot edini profesor za javno pravo na vsej juridični fakulteti predavati celotno javno pravo in še pravno filozofijo. Kaj to pomeni ve smo tisti, ki mu je znana današnja obsežnost in skoro nepreglednost teh panog.

Da je bil prof. Tasić kos svoji nalogi, gre hvala samo njegovemu ogromnemu znanju in ljubezni do predmeta. O tem znanju pričajo njegove razprave, ki jih danes je že nad sedemdeset in ki so objavljene delno v posebnih knjigah, delno v raznih srbskih, nemških, francoskih in italijanskih smotrach. Nemogoče je seveda naštetih v teh vrsticah vsaj glavne predmete, ki jih obravnava prof. Tasić v svojih razpravah. Samo toliko je treba poudariti, da je kot skozinjski pravni filozof vedno gledal na obravnavani predmet z najširšega vidika in ga skušal vključiti v enotni znanstveni pravni sistem. Zato je umljivo, da uživa prof. Tasić danes tak ugled in da ga toliko citirajo v tujem znanstvenem juridičnem svetu.

Vse to delo pa prof. Tasić ni oviralo, da se ne bi bil posvetil z vso ljubeznijo pouku in predavanjem. Pri predavanjih mu

ni bil smoter, da bi bil podajal slušateljem samo suhe pozitivne določbe, marveč je hotel slušatelje privesti do tega, da začnejo sami razmišljati o problemih. Zato se je tolikanj razveselil vsakega najmanjšega zanimanja za stroko in šel vsakemu rad do volje na roko z nasveti in s knjigami iz svojega seminarja. Pri tem mu je vedno bil pred očmi tudi smoter, da bi dosegel ozko sodelovanje slovenskih pravnikov s srbskimi in hrvaškimi in da bi osno-

val v ljubljani društvo za pravno filozofijo. Koli vse to so že pogale in je g. profesor lahko ponosen na svoj trud.

Profesor Tasić je znanstvenik, zato je razumljivo, da širši publiki ni bil znan. Vsem pa, ki so ga poznali kot kolega, prijatelja ali učitelja, bo ostal ne samo kot znanstvenik, marveč tudi kot širokogruden človek in sicer v najlepši in lepem smislu. Ko njegovi častilci obhajujejo, da zapuščajo Ljubljano, mu voščijo enakih uspehov na njegovem novem mestu in ga prosijo, naj tudi tam ne pozabi na Ljubljano!

oddane za vso jesensko in zimsko sezono. Takisto se polagoma pričnajo predavanja. Ki se bodo v štirinajstih dneh tako napolnili, da bo skoraj vsak dan eno ali več predavanj o raznih problemih. Predavanja je topot otvoril estonski zdravnik profesor L. Puusep, ki je živni zdravnik in živni kirurg hkrati. Znan je na obeh celinah in je eden izmed treh zdravnikov (dveh v Evropi in enega v Ameriki), ki uspešno izvršujejo tudi zahtevne operacije v možganih. V svojem predavanju v Beogradu je razpravljal baš o teh vprašanjih. Vzbudivši je takšno senzacijo med beograjskimi zdravniki, da so skušali angažirati g. Puusepa za celo serijo na beograjskem vseučilišču. Vse kaže, da se bo to načrt dal uresničiti.

Gledališča so pričela delati s spočitimi močmi. Sicer še ni bilo nobene premiere, toda program Narodnega Pozorišta obeta za bližnje dni več domačih in tujih. Izmed donatih pisateljev bosta prišla na oder predvsem Brana Nušić in Rade Drinaec.

Literatura je, kakor je že navada v jeseni, pričela naglo cveteti — ne samo v ustvarjanju, temveč tudi v rušenju. Na dnevnem redu so pogoste polemike med književniki. So polne naivne svestosti in prepričanja, da od njih zavisi napredek ne samo literature, marveč tudi vsega človeštva.

Književni listi, ki so izšli v septembru, imajo mimo vsega ostalega obilo sveže poezije, zdaj radostne, zdaj otožne, kakor pač mora biti v jeseni, ki je rada plodovita.

Tudi naša založništva so začela izdajati knjige za jesensko sezono. Pred kratkim sta bila objavljena Zivadinovičev »Kara-gjorgje« in Drainec »Španski zid«.

V oktobru bo izšla skupna knjiga naših mladih pesnikov Dušana Jerkovića in Jovana Popovića. Dušan Jerković objavlja v tej knjigi simfonijo »Katakomba življenja«, a Jovan Popović socialno poemo »Klic izgubljenih potnikov«. Ta skupna knjiga bo tretja knjiga Jovana Popovića (ki je doslej napisal »Hladnje večnosti« in »Ples nad praznoto«) in druga Jerkovičeva knjiga (prva je bila »333«).

No, vsakekar pričakujemo v tej sezoni tudi kapitalnejših del, zlasti še kakšno delo Slobodana Jovanovića.

stik pesnik precej piče invencije: njegova besedna inventura tu ni poznala meja. Iz nje je črpal moč za satiro in parodijo, iz nje so dobivale puščice in zabavljice svojo strupeno ost. Kot besedotvorca ga je dosegel edini Zupanić in ga morda še presel. Presel je v tem, da obdrži njegova beseda tudi v sferah čistega lirizma vonj slovenske grude.

Kot sem dejal, imajo nekatere Levstikove pesmi nadčasovno vrednost. Kar jih nam najbolj približuje, je način, kako snuje priroda v njih. Večkrat se je že naglašalo, da je Levstik uvedel v slovensko liriko razpoloženje. Zunanja priroda tu ni pritegnjena zgolj kot prispodoba, pokrajina ni več samo scenično ozadje. V pesmi je — poleg vsega tega — še ujeta atmosfera, nevidno valovanje, tisti posebni vonj in trepet pokrajine. Tako razgibana priroda se zlija z duševno vsebino pesmi in je njen neločljiv, neoddeljiv, integralen del. Na teh odnosih sloni emocija znamenite pesmi »Dve utvi« (priobčene prvič l. 1859. v Vodnikovem albumu). V Levstikovih pesmih je često zaslediti neko fragmentarno fiksanje prirode in že skoro poskus, ujeti trenutnost, torej klice in presiljivosti.

Za gozd je solnce utonilo
in že se netopir budi;
a meni zdaj pero v črnilo
in duša v sebe se topi.
Razpni, o mrak, peroti svoje,
naj duh v dremoto mi neso;
naj v snu bedecem pesmi moje
z besedo tajno zapojo.

V mraku, Zbr. sp. I. 75.
Zmotno bi pa bilo misliti — kar se tudi dogaja — da je bil Prešeren razpoložljivi moment popolnoma tu. Prim, le šestin-

Javnost in kritika

Na Češkem imajo majhno, pa v zvezi temu značilno literarno afero:

V tedniku »Cinc« je izšel nedavno članek, v katerem neki kritik ocenjuje književno delo nedavno umrlega, najbolj priljubljenega mojstra češke zgodovinske - rodoljubne povesti Aloisa Jiráska. Kritik pravi, da bo Jirásek vedno ostal velik rodoljub, toda umetniška vrednost njegovih spisov je dokaj skromna in pričuje, da Jirásek ni bil velik pisatelj.

Ta sodba o najpopularnejšem pisatelju je razburila kroge, ki imajo mojstra Jiráska še vedno zelo v tishih. Vnela se je črna polemika. Oglasila so se mnenja za in proti, kakor je že navada. Še pred vojno sta odlična kritika Arne Novák in F. X. Šalda izrekla o Jirásku slično sodbo. Potemtakem kritik »Cinc« ni smrtno zagrešil. Toda med vojno se je Jiráskova popularnost tako dvignila, da je osvobodeni narod videl v njem več kot samo umetnika - romanopisca. In ko se ga je zdaj kritik dotaknil, so nekateri občutili žalitev in pomanjkanje pijetete do celega Jiráska.

Najzanimivejšje pa je to-le: Mestni svet v Vysokem Mitu, kjer je sedež po Jirásku imenovanega pehotnega polka, je sklenil odločiti protest zoper kritiko o Jiráskovih spisih. Tudi vojaštvo 30. polka se je delno oglasilo s protestom. To je v najnovejši slovenski zgodovini kaj redek primer: Mestni svet in vojaštvo branita mrtvega pisatelja pred kritiki! Značilno pa je tudi glede na izredno popularnost, ki jo uživa ime pisca velikih romanov iz češke zgodovine.

Paul Morand o sebi

Eden najbolj čitanih sodobnih francoskih pisateljev Paul Morand, pisec del »Ouvert la nuit«, »Lewis et Irénée«, »Boudha vivante«, »Magie noire«, je sprejel sotrduška izborna urejanega praskaške literarnega tednika »Rozpravy Aventina« in mu dal nekatere izjave o sebi in literaturi. Morandovo stanovanje je pravi muzej, v katerem se njegov gospodar, ki je sicer preprost in skromen človek, kar izgublja: bolj je podobno orientalskemu templju in se posetnik kar čudi, da namestu lame sedi med temi Budhi in maliki miss Daktylo in zraven nje sodobni avtor, ki narekuje v stroj svoje prav tako sodobne, vso vznemirjenost in živčnost moderne človeka razodevajoče romane.

— Vem, — pravi Morand — da mi levitarnji srednje in vzhodne Evrope očitajo, češ, da pišem o bogataših in da se samo z bogataši stikam, nemara celo, da sam živim kot bogataš. Dopolnjujem pač samo tradicijo francoskega slovstva od Racina do Prousta. Tudi levica v Franciji ima zame podobne očitke, a po krivici. Ne pišem o takšnih ljudeh in tudi sam nisem takšen. V takšno obleko so me spravili čitatelji: je to kos legende o meni.

— Če misli kdo na vas, — odvrne intervjuist, — dobi vročino željo po potovanju. Spisali ste celo proročnik za potovanje »Voyages«; ne čudite se torej!

— Ne čudim se, le brašim se, mrzim dim in kolodrove, ne maram morja. Moram še obiskati nekatere dežele v vsejmiru, potem pa boste videli, ali bom še kdaj šel po svetu!

— Kdaj bo to?

— Ko bom star 45 let.

— Toda saj vendar toli vneto pišete potopise, potujete po svetu, poznate Afriko in Ameriko, bili ste na ženičlovanskem potovanju po Mehiki.

— Da, toda potujem manj nego drugi. Vzemite n. pr. Andre Mauroisa: ta vam vsak dan prenočuje drugje. Danes predava v Lilleu, jutri v Lyonu, pa v Bourdeauxu, v Berlinu, zopet v Lilleu, v Rouenu, v Parizu: tako je potepuško slavnih sodobnikov. Jaz sem bil enkrat v Ameriki, enkrat na Nigeri itd., to je vse.

— Ali se vam to ne zdi potepuško »slavnih sodobnikov«? Ali so to kratka pota?

— Kratka, kajpak. Danes ni več velikih potovanj. Svet se je zmanjšal in postaja manjši od dne do dne. To je sreča, zakaj čas naglo hiti. Se toliko tega bi moral videti! Tehnika nam pomaga živeti. Čim hitrejši bodo avtomobili, vlaki in letala, tem bolje za nas!

— Ali se vam tolikanj mudi?

— Z življenjem je treba hiteti. Vedno mislim: zdaj je še skrajni čas za to. Človek hoče in mora še toliko tega videti in storiti, nihče pa ne pomisli, da bo treba tudi umreti. Vse moramo videti, vse vzeti v roko, pretehati, spoznati in izročiti dalje. Ogromno delo. Nekoč so bila ustmena izročila, bile so babičine povesti; danes so

dvajseto stanco »Krst« (»Večkrat v otočja sem samotnem kraji...«). Od kod je tista svojstvena elegična nota v tej stanci in v vsem prvem delu Bogomilnega pripovedovanja, če ne tudi od čuvstvene splošnosti s prirodo kraja, o katerem govori, kraja, ki je vse dotle, do te 26. stance, apolitično dograjen, od vsega oddeljen, v sebi mirujoča blejska pokrajina? Levstik je dal le poseben poudarek intimnemu slikanju narave, in zanimivo bi bilo raziskati, na kak način se je narava izoblikovala in izrazila v slovenski liriki, od Levstika in Jenka preko melanholičnega občutja »Jurnove« in plastične vizionarnosti »Zupaničeve« pesmi do tistega od spominov in slutenj težkega, globljih odnosov polnega stvarstva, katerega mistični dihi veje iz »Ocvirkove« elegije.

Nekaj edinstvenega v vsem Levstikovem ustvarjanju pa je balada »Ubežni kralj« (izšla v Glasniku l. 1858., časovno je torej blizu »Utvam«). V tej naravnost vzorni baladi, ki bi delala čast samemu Goetheju, se je zjedrila vsa moč Levstikovega oblikovalnega daru. Temno občutek dogodka in okolja, z njim v skladu pretrgana dikcija, a neprekinjeno rastoče dejanje, stvarna tesnoba in kratkoča, monumetalna preprostost vsakega giba, čudovita prikladnost in lepota prispodob, onomatopoeičnost, bolj naznačen kot opisan konec:

V sanjah kvišku, kakor jelen plane;
hoče k svojim, roke širi — pada!
Meč z oklepom v dno brezdnega breknoč;
konj se strga, podkve vdar ropoče —
krokotajo vrani iz prepada.

V »Ubežnem kralju« je vtelesena baladnost sama; v njem nam je Levstik z neznanjo plasticiteto ustvaril podobo mistične veljave.

Peter Pajk.

Naši mladi

Kritik Jožek

Dva krepka genija nam je bil najavil. Hrupno bil je v kritične činele. Anton se mu je že v zibelki — zadavil, piše Ivan — Mone Gabrijele. Peen.

pisatelji. Nekoč so ljudje verovali mističnim prividom, danes ne verujejo niti uradnim vestem... Pisatelj je danes posredovalec, vsaj miselni posredovalec med svetom in svojimi čitatelji: to vam je nekaka božja reportaža. Po svetu je treba iti samo zbog tega, ker se je danes krog vsakega človeka razširil na ves svet.

— In vendar se vedno vračate domov!

— Doma sem povsodi. Naroden in mednarodni, kakor vzamele. Danes v tem ni bistvene razlike. Na tejaju se počutim tako dobro kot drugje. Sicer sem čisto vsakdanji človek; samo literarna histerija nikdar ne dopušta, da bi bil znani pisatelj v čemerkoli povprečnež.

— Kaj pišete?

— Pišem roman; pravkar sem ga začel. Predmet me je docela prevzel. Pišem o letu 1900. To nam je zares važna in strogo opredeljena letnica. Razvode dveh stoletij. V tem letu se je začelo novo stoletje — v pravem pomenu besede novo. V Franciji se je končala Dreyfusova afera, ki je bila vse dotlej najbolj pereče dnevno vprašanje. Zdaj je zaresitirana in zgubljena. V življenje so jeli vstopati novi predmeti. Iz Nemčije so dovažali stroje. Bila je razstava. Ciklistika, pa moda. Moda ima odhital kulturni pomen. Povsod se dogaja kaj novega. Ob istem času pa skrivoma vznika nov svet, nova doba. Skrit v svoj atelje slika Cézanne svoje prve slike... To delo me zares zelo veseli in mika.

Jugoslovenska literatura v angleškem prevodu. Po prizadevanju našega uglednega rojaka, vseuč. profesorja v Nottinghamu g. Janka Lavrina pripravila založništvo John Rodker v Londonu serijo prevodov iz jugoslovenskih sloves. Prva serija bi obsegala deset zvezkov. Prva serija, ki bi jo otvorila, bi bila Ivan Cankar's »Hijo Marije Pomočnice« in Dinko Simunović. Rodker je tisti založnik, ki je minulo zimo izdal v angleščini Cankarjevega »Hlapca Jerneja« v prevodu g. S. Jerasove. Njegovo pobudo zanimanje za plodove jugoslovenskih književnosti je vredno vse hvale; želeli bi mu ne samo moralni, ampak tudi gnotni uspeh. — Kakor smo poučeni, je angleški prevod Cankarjevega »Hlapca Jerneja« vzbudil večjo pozornost, nego pred leti francoski. Dolga vrsta dnevnikov, tednikov in revij je izpregovorila o njem in med temi kritiki mi je tudi mnogo odločno pozitivnih glasov. Nismo se nadejali, da bo angleška kritika vsaj toliko, če ne še bolj nego nemška opozorila na to delo doslej Angležem še neznanega avtorja, tem bolj, ker tudi reklamni naslov na knjigi »A Slovene Tolstoj« zveni Angležem dokaj nejasno in negotovo. S Cankarjem prodira tedaj v svet tudi ime literature, ki ga šteje med svoje prve predstavitelje.

»Die Kneippischen Heilmittel«. V komisiji založbi knjigarnarja Hermana Hrovata v Ljubljani, Pražakova ulica 15, je izšla knjiga dr. med. Arthura Kreuzerja »Die Kneippischen Heilmittel, ihre Wirkung und Technik«. Sodobno zdravilstvo je v marsičem dalo prav staremu, dobremu župniku Kneippu, čigar knjiga o zdravilstvu z vodo, čaji in drugimi naravnimi pripomočki, je bila njegova dni med Slovenci ena najbolj razširjenih, pravo sveto pismo podoželskih bolehalcev in bolnikov. Medtem se je marsikaj izpremenilo; hidroterapija ali zdravljenje z vodo se je dobro vpeljalo, Kneippov sistem so zdravniki v marsičem prilagodili sodobnim znanstvenim metodam, in čeprav ni več nekdajnega romanja v Würshofen, je od čudodelnega Kneippa vendarle ostalo mnogo več nego je že zdaj ostalo za Zeileisom. Würshofski župnik je zlasti v naših dneh, ko se vedno bolj zavedamo pomena naravnega zdravljenja (dijeta, solnce, zrak, voda) in blagodejnega vpliva sugeštie in avtosugestije na potek bolezni, simpatičen tip lajskega zdravnika - človekoljuba. Zgoraj navedena knjiga, ki jo je spisal zdravnik, daje čitatelju pregled današnjega stanja Kneippovega hidroterapičnega sistema ter natančno in podrobno navodila o razumnem in zdravju koristnem »kneipanju«; umivanje, kopeli, polivi, ovitki — vse to je obdelano s strokovnim znanjem in v lahko umiljivi obliki, tako da bo knjigo vsakdo s pridom prečital in se nemojara še katerikrat zatekel k nji. Lepo opremljena in vezana knjiga na 144 straneh stane 65 Din, po pošti 6 Din več.

Tehnični del rubrike urejuje avtomobilski oddelček Vacuum Oil Company d. d.

Sodelovanje omogoča napredovanje

Ta članek je napisal v obliki kratke brošure g. Alvan Macaulay, predsednik Narodne trgovske avtomobilne zbornice, ki so v njej včlanjene vse večje tovarne motornih vozil v Ameriki. G. Macaulay je obenem ravnatelj Packardovih tovarn. — Članek velja v celoti tudi za naše razmere ter ga zato priobčimo.

Sodelovanje: Tovarnarji enakovrstnih proizvodov, ki med seboj tekmujejo, doslej so za splošen razvoj svojih proizvodov veliko koristili, če delajo strnjeno skupaj kakor pa vsak za seboj. Zato se vedno prepladuje splošno mnenje, da dosežijo pri gotovi višini mejo in da se morajo potem tovarnarji ne glede na svojo narodnost ostro boriti med seboj za prodajo proizvodov.

V resnici je haš sodelovanje tisti čini, ki nas prepriča, da se da povpraševanje po gotovem proizvodu po vsem svetu v bogati meri povečati, seveda, če so dani zdravi pogoji za povečanje.

Sodelovanje vzpodbuja tovarnarje, da dosežejo z združenimi močmi skupni cilj in da vsak dobi od skupnega uspeha oni del, ki odpade na njegove napore.

Skoraj ni industrije, kjer bi bila konkurenca tako huda kakor v avtomobilski. Kljub temu se je prav v tej panogi najlepše razvil prijazni skupni sodelovanje. Sestav naše zbornice in njene naloge, ki jih tu opisujemo, nam bodo to najlepše pokazali.

Direkcija zbornice je sestavljena iz voditeljev posameznih podjetij, ki se ne sestajajo samo enkrat na mesec na skupni seji, ampak so v posameznih oddelkih vedno v medsebojni zvezi. Eden takih oddelkov, ki nas bo gotovo zanimal, je

urad za patente. Vsak član je upravičen uporabljati patente drugega člana brez vsake odškodnine. Edina odškodnina je medsebojno izkoriščanje patentov. Ta sistem je že deset let v praksi, ne da bi prišlo do kakšnega procesa.

Ta urad podpira svoje članke glede patentov in varstvenih znamk. V to svrhu razpolaga z ogromno knjižnico tehnične vsebine, ki obsega vse, kar je pomembno v stroki avtomobilov in motorjev. V njej je nad 37 ton raznih revij, brošur in patentov. Kljub temu, da je število patentov 5 milijonov, lahko da urad vsakemu članu takojšnje pojasnilo o pasemnostih.

Urad za avtomobilsko zakonodajo: da je vsakršna pojasnila o vseh zakonih, ki se tičejo samo malo tečje avtomobilizma. Delovanje odbora obsega odločanje, jave na določila za vozila, velikost, hitrost, luči itd., razume se, da ne samo v Ameriki, ampak po vsem svetu. Odbor proučava načrte domačih zakonov, daje nasvete in opozorja na razne momente svoje članke.

Oddelek za »service« skrbí za zvezo med enakovrstnimi oddelki posameznih tovarn. Proučuje pojave na tržišču nadomestnih delov, rabljenih vozil, delavskih društev in prireja vsako leto konferenco ravnateljev za »service« v posameznih tovarnah, kjer se obravnavajo problemi politike, opreme prodajal in izložb, plačevanje na obroke itd. Ta oddelček je tudi v zvezi s petrolejskim inštitutom v svrhu raziskavanja na področju gorivega materiala in razsvetljave.

Oddelek za razpošiljanje skrbí za sporazum med tovarnarji in železniškimi ter paroplovnimi družbami ter skuša doseči razne nacionalne olajšave. Oddelček se udeležuje vsi vseh drugih oddelkov, kadar gre za obravnavanje vozine itd., skrbí da so vagoni ob gotovem času v zadostnem številu na razpolago ter daje članom v tem oziru obsežne informacije za Ameriko in inozemstvo. (Konec pride)

Razdiranje starih motornih vozil

Svoj čas smo pisali, kako je postalo uničevanje starih avtomobilov problem, posebno v Ameriki, kjer je mnogo stare šare in kjer ljudje knalu radi kupijo novo vozilo. Stare avtomobile puščajo po predmetnih zakonih ostati, pogrežajo jih v vodo ali jih na razstreljujejo. Ford je začel nedavno kupovati stare vozove in izkoriščati njih še uporabne dele, oziroma dele, ki se dajo stlačiti. Je pa že tudi več podjetij, ki se pečejo samo z razdiranjem starih avtomobilov in z izkoriščanjem njihovih delov — bodisi s prodajanjem ali s predelovanjem.

V Chicagu n. pr. razdere tovarna Jeffery na leto okrog 8000 voz. Kadar pride star avtomobil v delavnico, mu najprej snamemo stekla, pnevmatike, baterije dajo malo izkupička. Zaslugež je torej zelo majhen in podjetja sama ne bi mogla uspešno konkurirati z drugimi podjetji, ki se pečejo z nakupom in prodajo starih avtomobilov za cene, ki nameravajo avtomobil se rabiti. Kar podjetja za razdiranje indirektno pospešujejo javno prometno varnost (ki jo stara vozila ovirajo) ter po drugi strani silijo eventualne interese, da kupujejo nova vozila namesto rabljenih, subvencionirajo avtomobilsko tovarno tako »razdiranja« podjetja. Tudi trgovci z avtomobili jih razdirajo.

Opelova tovarna je povečala produkcijo. Opelova tovarna v Rüsselsheimu, ki zaposluje sedaj 6169 delavcev in uradnikov, je povečala svojo produkcijo osebnih avtomobilov od 40 KS in tovarnih avtomobilov z rosnostjo 1½ tone. Pri osebnih avtomobilih je produkcija poskočila za 20%, pri tovarnih pa za 40%.

Nov tip avtomobilov Mathis. Tovarna Mathis je spravila na trg nov tip malih avtomobilov. Motor ima 30 KS, teža 4 do 5 sedežne limuzine pa znaša le 725 kg. Tovarna zatrjuje, da se z novim tipom doseže največja hitrost 100 km na uro. Cena tem avtomobilom je na francoskem trgu okrog 50 tisoč Din.

Številno bencinskih črpalk v U. S. A. Naravno je, da je s povečanjem avtomobilske prometa v U. S. A. naraslo tudi število bencinskih črpalk. V Zedinjenih državah Amerike imajo sedaj že nad 340.000 bencinskih črpalk.

Italijanska uvozna carina na motoeikle. Na motorna kolesa, ki se uvažajo v Italijo, se plača sedaj sledeča carina: za motorna kolesa brez priklole 420 zlatih lir in 1% vrednosti, za motorna kolesa s priklole pa 490 zlatih lir in 1% vrednosti kolesa.

Znižanje cen gumam. Pred kratkim so o poročali o nadprodukciji avtomobilskih gum. Posledica tega bo, kakor javljajo nekateri ameriški časopisi, znižanje cen za celih 10% pri avtomobilskih gumah.

Tatvine avtomobilov. Na Angleškem so latvine avtomobilov na dnevnem redu. Londonski »Motor« računa, da se ukrade dnevno najmanj 10 motornih vozil. To bi bilo letno 3650 avtomobilov. V Nemčiji so nekoliko skromnejši. Tam so lani ukradli samo 1965 avtomobilov.

Dohodki avtomobilov v U. S. A. Kljub temu, da pride v USA 1 motorno vozilo na 46 prebivalcev, imajo lastniki avtomobilov dober zaslužek. Njih letni dohodki znašajo nič manj kakor 160 milijonov dolarjev.

Bencinske črpalke v Nemčiji. Po najnovjšem številu ima Nemčija v pogonu 45.000 bencinskih črpalk.

Koliko avtov je v Nemčiji? Te dni so nemški listi objavili vest, da je po najnovjši statistiki v Nemčiji registriranih 1.419.870 motornih vozil. To število pomeni 17% prirastek napram lanskemu letu.

Lov na rekorde. Neke tovarna avtomobilov v Ameriki namerava graditi dirkalni avtomobil, ki bo dolg 9,75 m. Motor tega velikan bo imel 24 cilindrov.

Pametna odredba. Saško ministrstvo je izdalo vsem učiteljem odredbo, da imajo predavati o nevarnostih prometa in o prometnih sploh. Te teme se bodo obravnavale kot redni predmet. S tem hoče ministrstvo zmanjšati število prometnih nesreč, ker sodi, da se nesreče le tako lahko prepreči, če so vsi, torej tudi šolski otroci, povsem poučeni o prometnih razmerah.

Značilna razsodba. V Potsdamu je bil oproščan pred kratkim avtomobilist, ki ga je državni pravdnik obsodil zaradi težke telesne poškodbe. Avtomobilist je namreč vstavljal svoje vozilo, ko je minulo zimo dobil v varovalno steklo kepo trdega snega, ki je steklo razbilo, skočil je ven in pretepel diaka, ki je vrgel to kepo. Sodišče je oprostil avtomobilista, ker je menila, da bi kepa trdega snega lahko občutno ranila one, ki so sedeli v avtomobilu ter ima v tem primeru avtomobilist res prav kaznovati storila.

Davki na motorna vozila v Nemčiji. Davčno leto 1929/1930 je prineslo nemški blagajni na davkih na motorna vozila 209 in pol milijonov mark.

Sport

Nadaljevanje prvenstvenih tekem

Jutri, v nedeljo, se bo odigralo II. kolo prvenstvenih tekem v Ljubljani. Svoje moči bo merila Svoboda z Ilirijo, a Hermes z Grafiko. Za obe tekmi vlada interes, posebno za tekmo Svoboda: Ilirija, ki jo bo vodil sodnik g. Ochs iz Celja.

Dopolodne bo odigral prvenstveno tekmo na igrišču ASK Primorja benjamini ljub. klubov, t. j. SK Korotan, ki nastopi prvič v prvenstvu proti SK Natakari.

Plavalno prvenstvo srednjih šol

Danes in jutri 27. in 28. t. m. bo v kopalnici Ilirije tekmovalje v plavanju, skokih in water-polu za prvenstvo ljubljanskih srednjih šol in dve prehodni darili, ki ju je v ta namen razpisal SK Ilirija.

Prvenstvo srednjih šol se vrši vsako leto ob pričetku šolskega leta. Tekmovanje v plavanju in skokih se je že enkrat vršilo in si je prehodni pokal za leto 1929, priborila I. drž. humanistična gimnazija. Tekmovanje v water-polu pa bo letos prvič.

Po prijavah sodeč bo to tekmovalje eno najzanimivejših v letošnji sezoni. Dejstvo, da sme vsakej zavod prijavit na poedino progo samo po dva tekmovalca, nam garantira, da bomo videli na startu res samo prave najodličnejše kvalitete, saj je znano, da se vsi najboljši ljubljanski plavalci rekrutirajo ravno iz dijaških vrst. Poleg humanistične gimnazije, ki brani pokal, sta favorita ženska realna gimnazija in pa III. drž. gimnazija, ki sta prijavili tako kvalitatívno, kakor kvantitatívno najjačji ekipi, dočim je v water-polu situacija dokaj nejasna in se bo za naziv prvaka brez dvomno vršila najgoročenejša borba.

V plavanju bomo videli naše odlične plavalce Prekuhova, Lampretova, Bradačeva, Jenkova, Dolenčeva, Fetičova, obe Severjevi, Aplenčeva itd., dočim bodo v moških disciplinah poleg Wilfana, ki je prijavil rušenje državnega rekorda na progi 50 m in 100 m prosto ter 100 m hrbtno, startali znani odlični plavalci kot Zirovnik, Turnšek, Otruba, Lavrenčič, Sturm, Meier, Tuma, Bradač, Ogrin, Stegnar itd. V skokih se bodo borili za prvo mesto juniorski državni prvak Ziherl, Zvan in Sternad, pa tudi Otruba, Skrbinek, Berce itd. bodo imeli tu besedo! Med damami bomo imeli priliko videti na deski povsem nove skakačice, ki pa v treningu kažejo prav dobro formo!

V water-polu nastopajo v moštvih svojih zavodov prav odlični ljubljanski igra-

či, med katerimi je v prvi vrsti omeniti Otrubo v moštvo realke, Jamnika v moštvo tehnične srednje šole ter Turnška v moštvo III. drž. gimnazije, dočim ima humanistična gimnazija v ljubljanskem reprezentativnem igraču Trampužu odličnega vratarja!

Program in vrstni red tekmovalja. Sobota popoldne ob 15. water-polo: Državna klasična gimnazija: Tehnična srednja šola, kr. državna realka: III. drž. realna gimnazija.

Nedelja ob 9. dopoldne: 50 m prosto dame, 9.15 100 m hrbtno gospodje, 9.30 100 m prsno dame, 9.45 100 m prosto gospodje, 10. 4 krat 50 m prosto dame, 10.15 skoki gospodje, 11. water-polo: Državna klasična gimnazija: Kr. drž. realka, Tehnična srednja šola: III. drž. gimnazija.

Nedelja ob 14.30 50 m prosto gospodje, 14.45 100 m hrbtno dame, 15. 100 m prsno gospodje, 15.15 100 m prosto dame, 15.30 4 krat 50 m prosto gospodje, 15.45 skoki dam, 16.30 water-polo: Kr. drž. realka: Tehnična srednja šola, Drž. klasična gimnazija: III. drž. gimnazija.

Derby water-polo tekma med moštvi III. drž. gimnazije in realke se torej odigra že danes nekako ob 15.30.

SLUŽBENE OBJAVE LNP

Seja u. o. 24. t. m.

Prisotni: Rybač, Stanko, Kuret, Kovač P., ravn. Setina, Kralj, Buljevič, Logar, Novak, Malovrh, Dorčec, Vospernik.

Imenuje se za predsednika MOLNP v Mariboru g. inž. Wolf, za odbornike gg. dr. Planinšek Odon, Bukovala, V. d. v. Jencič, Ilovar. Imenovanje v MOLNP v Celju in Trbovljah sledi prihodnjosti. Novi odbor Mo v Mariboru ima prevzeti posle na prihodnji seji, t. j. v ponedeljek 29. septembra.

Dopis SK Železničar, Maribor, z dne 21. t. m. se bo dostavil JNS.

SK Iliriji se odpošlje pismen odgovor na dopise z dne 10. 17. in 19. t. m.

Na znanje se vzame dopis g. Ceka O., v katerem odlaga odb. mesto v p. o. zaradi študij.

Kooptira se v p. o. g. Groščelj Josip in g. Zupanc Franc.

Dopis SK Železničar, Maribor, v zadevi dogovora glede sodnika za prv. tekmo ISSK Maribor—Železničar dne 5. oktobra 1930. se dostavi SZNS.

Dopis SK DISKA, št. 196 z dne 22. septembra 1930, se vzame na znanje.

Na znanje se vzame dopis ZSK Hermes št. 226 od 11. septembra 1930. in številka 236 od 20. septembra 1930. Prošnjo pod št. 229 bo LNP odposlal JNS v smislu želji, izraženih v spremnem dopisu na LNP.

Dopis SK Grafika št. 2 z dne 17. septembra 1930, v katerem javlja, da je prevzel klubovo tajništvo g. Brumen Maks, se vzame na znanje.

Dopis SK Slovan št. 17. septembra 1930, se vzame na znanje, a na drug dopis istega datuma bo prejel pismen odgovor.

Pravilnik za izvedbo prv. tekme podeželskih klubov se v toliko spremeni, da SK Šostanj izpade iz podeželskih klubov štajerskega okrožja ter se dodeli h klubom iz Celja, s katerimi odigra prv. tekme. Tozadevni razpored prv. tekmovalja s klubi v Celju izvede Mo v Celju.

GG. odborniki LNP se obveščajo, da se dobe skupinske slike, pripravljene ob priliki desetletnice LNP, pri g. Pogačniku Josipu, atelje, Mestni trg 17, po ceni 30 Din za sliko.

Kaznuje se SK Ilirija z globo 25 Din, ker ni postavila ob priliki pokalne tekme za JNS 21. septembra, oziroma 22. septembra 1930. predpisanega števila rediteljev. Tajnik I.

Nadaljevanje iz seje poslovnega odbora.

Verificirajo se za SK Šostanj z dnem 5. septembra 1930: Ivan Kaligari, Kovač Josip, Scharner Ivan, Blažek Ivan, Mornig Franc, Primožič Miško. SK Muri, Murska Sobota, se sporoča, da SK Šostanj izpade iz skupine štajerskih podež. klubov in se temu dosledno prv. tekma Mura—Šostanj, odnosno Ptuj—Šostanj ne odigra. Tajnik II.

Službeno iz LNP, Tekma SK Natakari: SK Korotan, ki bi se imela vršiti v nedeljo ob pol 11., se prestavlja v sporazumu obeh klubov na 9.30 v nedeljo na igrišču ASK Primorja. — Tajnik II.

Sekcija ZNS. (Službeno.) Delegirajo se k tekam 28. t. m. na igr. Ilirije: ob 14.15 Ilirija rez: Svoboda rez. g. Kramaršič; ob 16. Ilirija I: Svoboda I. g. Ochs. Igr. Primorja: ob 9.30 Korotan: Natakari g. Šeti; ob 14.15 Grafika rez: Hermes rez. g. Mahkovec; ob 16. Grafika: SK Hermes I. g. Pevalok. Na Rakeku: Elan: Javornik g. Deržaj; v Trbovljah: Trbovlje: Dobrna g. Wagner; v Mariboru: Rapid: Železničar g. Cimperman.

Iz Jugoslovenskega lahkoletnega saveza. (Službeno.) Za »Balkanske igre« v Atini od 5. do 12. oktobra odreja na slednji atletski: Predanič, Skok, Mitoković, Spahić, Buratović, dr. Narančič, Manojlović, Pavlović, Gašpar, Helebrandt, Tončič, Tučan, Rittig, Jamnicki, Ferković, Schreiber, Messner, Thaller, Kallay L., Kallay B., Koren, Ferenčak, Zemljak, Banšćak, Zorja in Sporn. Eventualne odgovore naj se pošljejo do ponedeljka 29. t. m. na predsednika Veljaka Ugrinića, Mrazovićeve ulice 9. Atleti izven Zagreba naj dvignejo potni list v svojem mestu po predhodni službeni objavi JLAS. Kot delegati so določeni Dobrin, Kratky in Macanović. — Tajnik Francić.

SK Svoboda. V nedeljo igra z Ilirijo II. moštvo ob 14.15. I. moštvo ob 16. Igralci naj bodo pol ure pred pričetkom tekme v naši garderobi. Postavi v garderobi. Stranska sodnika Rado in Simonič. Reditelji Snoj, Hočevar, Drnovšek, Joško. Nastop službe ob 13.45.

ZSK Hermes. (Nogometna sekcija.) Danes je seestanek ob 20. pri štopcu. K sestanek naj pridejo igralci: Mikuz, Sernee, Marinko, Klančnik, Košenina, Zalokar, Glavič, Skrajnar, Svetič I. in II., Mokorel, Kariz, Kačič, Bajde, Hace, Sinčić.

Močnik, Kretič, Danec, Kerpan, Leden, Burja, Zupančič, Sterle, Primar, Novak E., Oblak, Poreber I., Špat, Ehrlich E., Krašovec, Valič, Lorbeck, Prešeren. Prinesite s seboj vso opremo. — (Hazen.) Gospodične, ki so se svojočasno prijavile za hazensko sekcijo, naj se ponovno javijo pri g. Kosirniku, Frankopanova 26, kjer bodo dobile vse potrebne informacije za ustanovitev sekcije. — Seja upravnega odbora bo 1. oktobra ob 20. pri štopcu. Zaradi važnosti polnoštevilna udeležba! Gg. Vučnik, Zupan, Dermelj, Cepin, Marinko in Kranjc naj prinesejo s seboj pole.

SK Grafika. Jutri točno ob 13. naj bodo na igrišču ASK Primorja Zupančič, Muzlovnik, Mekina, Bežan, Stöhr, Juvan, Srebotnjak, Bajc, Stromajer, Stupica II., Pungačar, Zagar I. in Kolarič, točno ob 15. pa Wohlmut, Novak, Kobal, Palek, Kmetič, Pukl, Pelicon, Urbančič, Katavič, Stupica I., Mihelič, Brumen, Zeman. Igralec Burič se poziva, da se zgleda pri tov. Stöhru. V soboto odpade trening.

SK Natakari poziva igralce Sušteršič, Zajec, Orič, Ozebek, Wohlfart, Mihalek, Podgornik, Novak, Strnad, Jelencar, Mirič, Bahar, Zupanc II. in Thaler, da pridejo jutri ob 9. dopoldne na igrišče ASK Primorja, kjer bo tekma s SK Korotanom.

SK Svoboda. Vič. Drevo ob 20. seestanek vseh sekcij. V nedeljo prijateljska tekma s SK Tržič v Tržiču v postavi: Burnik II., Gruđen I., Babnik, Velkavrh, Drapcek, Burnik I., Jenko, Jamnikar, Korošek, Vodušek, Vrhovec, rez. Jamnikar I.

SK Ilirija (lahkoatletski miting). Miting se prične danes ob 15.30, jutri ob 10. Vsi tekmovalci morajo biti pol ure pred začetkom na igrišču Ilirije. Miting z bogatim sporedom bo zelo zanimiv. Merila bosta zopet svoje moči SK Ilirija in ASK Primorja s svojimi najboljšimi atleti.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Danes ob 15. naj bodo na igrišču Zupančič, Schiffrer, Outrata, Orel, Wildmann, Javornik, Megušar, Rihar, Hronek, Banko, Lojč, Jeglič, Stepišnik II., Oroszy, Natlačen, Derganc, Jerančič, Glavniš L. in M., Pajnič, Kolenc, Stare, Rihtar, Zorman, Vesenjak, Tiran, Žitnik, Kroschl, Gogala Ev. in J., Ovin, Lamut, Zagorec, Podboj, Pribošek. V nedeljo ob 9.30 pa: Zupančič, Schiffrer, Outrata, Orel, Wildmann, Javornik, Megušar, Rihar, Hronek, Habič, Vidmar, Rak, Kumer, Majhenič, Ilovar, Kodrič, Režek, Stepišnik I. in II., Natlačen, Oroszy, Jerančič, Kandas, Glavniš M. in L., Pajnič, Kolenc, Gogala J. in Ev., Tiran, Ovin, Lamut, Zagorec, Podboj, Pribošek.

Tenis-turnir SK Ilirija za prvenstvo kluba. Danes v soboto in jutri v nedeljo se vrši na tenis prostori Ilirije pod Cerkovnim gradom klubski tenis turnir, na katerem nastopijo vsi tekmovalci in tudi igralci iz družinskih skupin. Sodeluje okoli 30 igralcev in igral v vseh igrah, ter se obetajo nekatere prav lepe in zanimive igre. Turnir prične v soboto ob 14. traja do mraka in se nadaljuje v nedeljo zjutraj. Razpisane so nagrade za najboljše igralce v posameznih skupinah oziroma kategorijah. Vabimo vse tenis igralce kakor tudi ostale prijatelje, da si turnir ogledajo.

Tenis-sekcija SK Ilirija pozivlja svoje tekmovalce, da obvezno nastopijo na klubskem turnirju danes v soboto in jutri v nedeljo. Danes ob 14. se morajo javiti na tenis prostoru gg. Kmet Milan, inž. Novak, Stojan Stane, Koželj Milan, Pogačar Joža, Zajc Lado, Gorup Boris, Zajc Dragob, Banko Janez, Sivic, Ervin Hitzl, Banja, Stepič M. in dame Šapja Boža, Premelj Marta, Hofmann Medi, Svoboda Puci, Goetz Melita, Urbas Julci, Sporn Olga.

Izven tega se pozivlja vse družabne igralce, ki igrajo na tem turnirju, da v istem času pridejo na igrišče.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV.

Sobota, 27. septembra.

LJUBLJANA 12: Poročila iz dnevnikov, plošče. — 18: Napoved časa, borza, plošče. — 18: Koncert radio orkestra. — 19: Angličščina. — 19.30: Aktualna ura. — 20: Plošče. — 20.30: Prensos iz Beograda. — Napoved časa in poročila.

Nedelja, 28. septembra.

LJUBLJANA 9.30: Prensos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Nalezljive bolezni. — 11: Koncert radio orkestra. — 12: Tedenski pregled. — 15: Nasveti za kmeta. — 15.30: Trnovski cerkveni zbor poje narodne pesmi. — 16.30: Novačanova drama »Veleva«. — 19.30: Prensos iz Prage. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio orkestra. — BEOGRAD 9: Prensos iz Saborne cerkve. — 10.30: Plošče. — 12.30: Jugoslovenska glasba. — 16: Ciganska godba s petjem. — 19.30: Prensos iz Prage. — 22: Poročila. — ZAGREB 11.30: Promenadni koncert. — 19.30: Prensos iz Prage. — 22.10: Lahka godba orkestra. — PRAGA 18.30: Pevski in klavirski koncert. — 20: Koncert Češke filharmonije: Dvojak: »Slovanski ples«. — 22.15: Koncert iz Bratislave. — BRNO 12.30: Pevski koncert. — 20: Prensos koncerta iz Prage. — 22.15: Koncert iz Bratislave. — VARŠAVA 20.15: Opera glasba. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Orgle. — 11.05: Orkestralni koncert. — 13: Opera »Carmen« na ploščah. — 16: Popolnanski koncert. — 18.40: Pesmi. — 19.20: Zborovski koncert. — 20.10: Dramski večer. — Lahka godba orkestra. — BERLIN 20.10: Orkestralni koncert. — Godba za ples. — FRANKFURT 19.30: Komorna glasba. — 20: Zabaven program. — 20.45: Skladbe Joh. Straussa. — 22.30: Lahka glasba. — LANGENBERG 20.10: Operni večer. — Lahka godba orkestra. — 23: Jazz-band. — STUTTGART 19.30: Ves program iz Frankfurta. — BUDIMPESTA 17.15: Pevski koncert. — 18: Vojaška godba. — 19.15: Madžarske pesmi. — 20.30: Dramski večer. — Kvarlet. — RIM 17: Lahka glasba. — 30.35: Opera »Mefistofeles«.

TONE POLJŠAK

Ljubljana. Aleksandr. c. 5

Projektiranje in izvršitev električnih naprav in instalacij. Popravila električnih strojev in aparatov. 134

Dopisi

BLED. Naznanjamo cenj, občinstvu, da z dnem 28. septembra prekinemo avtobusni promet na progi kolodvor Bled—Jezero dohotela Petran do 1. maja 1931. Alp-Auto, družba z o. z., Bled.

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Tudi kajšnji Sokol priredi v nedeljo 28. t. m. na vrtu brata Janka Reclja trgatve grozdja. Vso pripravo so prevzele sestre in bratje, ki jamčijo za dobro postrežbo in vsestransko razvedrilo. Trgalo se bo okusno grozdje, pekel prašček na ražnju, svirala bo godba itd. Prijatelj Sokola vabljeni. Prireditve se bo vršila ob vsakem vremenu brez vstopnine.

SV. JEDERT NAD LASKIM. V nedeljo, 28. t. m. ob 13. se bo vršil družabni seestanek na vrtu pri Peklarju v Trnovem, kjer se bo izvolil pripravljalni odbor »Sokol« pri Sv. Jedertu nad Laskim. Odbor bo pričel takoj z zbiranjem članov in pripravil vse potrebno za ustanovni občni zbor. Kljub nasprotnikom, ki bi bili prvi poklicani, da bi se sokolska misel udomačila tudi na deželi, se pričakuje ugoden razmah Sokola tudi pri nas. — Na nedeljski seji občinskega odbora Sv. Kristof so bili izvoljeni novi člani krajevnega šolskega odbora: Knez Martin, Golob Karl, Selic Jakob in Povše Martin, vsi posestniki iz okolice Sv. Jederti. V krajevni šolski odbor Sv. Marjete so bili izvoljeni: Kokalj Fran, viš. nadz. v. p., Dervovšek Franc in Selic Anton, vsi posestniki pri Sv. Marjeti. Po dolgem prizadevanju so prišli davkoplačevalci do svojih pravic.

GROBELNO. Občni zbor pevskega društva za Grobelno in okolico se bo vršil v nedeljo, 28. t. m. ob 15. v prostorih g. Goleža (Vrabič). Vabljeni so vsi gostje in ljubitelji petja. — Pripravljalni odbor.

Iz uradnih in drugih službenih objav

V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je vpisana dr. Tomineš Zdenka, zasebna zdravnica v Ljubljani. Iz tega imenika pa je izbrisan sanitetni pomočnik dr. Pingovič Borivoj, ki je bil premešten v Štip.

Konkurz je razglasilo okrajno sodišče v Mariboru o imovini Otona Horvata, trgovca v Mariboru, Kralja Petra trg. Konkurni sodnik dr. Kovča, upravnik mase dr. Ravnik, advokat v Mariboru. Prvi zbor upnikov pri imenovanem sodišču, soba 84, dne 2. oktobra ob 11. Oglasitveni rok do 3. novembra, ugovelovni narok pri imenovanem sodišču dne 13. novembra.

Izvršba potom prisilne prodaje polovice nepremičnin vl. št. 3 k. o. Dolško je z rešitvijo okrajnega sodišča v Senni ustavljena. Pred pletkom pol leta od dneva 18. septembra t. l. se ne more predlagati novo dražbeno postopanje zaradi te terjatve.

Vsi lastniki navadnih koles (bic

Iz življenja in sveta

Sezona za lov na slanike

V Severnem morju so se pojavile silne množice slanikov, ki vsako leto pripotujejo v milijonih s severa. Slika nam kaže ladjo, ki raztovarja uspeh enkratnega lova. V ozadju so na delu večje roke, ki z eno potezo noža pripravijo ribi trebuh in izvadijo drob. Ribe se nato izdatno nasole, zabijejo v sode in razpošiljajo po svetu.

Odkritosrčni jasnovidec

V praškem nemškem društvu »Uranije« je prošli ponedeljek nastopil jasnovidec Viljem Gubisch iz Draždan, ki je vse prisotne zadivil s svojimi izjavami. Gubisch je izvršil vse poskuse, ki so pri okultističnih prireditvah običajne, s tako virtuoznostjo, kakršno ima malokateri drugi jasnovidec. Poiskal je skriti predmet sam in v zvezi s kakim skladcem. Ponovil je to z vezanimi očmi, ugibal tuje misli in imena prisotnih. Tudi v psihografologiji je pokazal izredno sposobnost. Poslušalci, ki jih je bilo na njegovem predavanju kakih 500, so mu v zaprtih kuvertah izročili popis kakega dogodka v dveh, kvečjemu treh besedah. Gubisch si je položil zaprto pismo na čelo in točno opisal dogodek z vsemi podrobnostmi. Kakor so ugotovili, je okultist pogodil v 80 med 100 primeri skrajno natančno vsebino vsakega pisma. Poslušalce je ta izredna pojava tako navdušila, da so ga nekateri naprosili, naj jim za znaten honorar napove bodočnost. Mož pa se je izkazal ne samo za izvrstnega okultista, marveč tudi za poštenega človeka. Zasmehal se je navni želji ter dodal svojemu predavanju še pol ure, tokom katere je pokazal, da vsa njegova čudodelna

Kriza v avstrijski vladi

Dr. Straffella, čigar imenovanju za načelnika avstrijskih zveznih železnic se kancelar Schober energično upira; podkancelar Vaugoin pa se zavzema za dr. Straffello, dasi ga je nedavno sodna obravnava pokazala v zelo čudni luči.

moč temelji na preprostih in starih trikih. Pokazal je občinstvu celo komedijo z zaprtimi pismi. Z nenavadno spretnostjo je zamenjal kuverte in si svoje lastne pokladal na čelo, prave pa je med tem prečital njegov tajnik ter mu z gibi, za občinstvo neopaznimi, povedal vsebino. Pri enem izmed poskusov je bil na listku napisan dan nekega požara. Gubisch je začel na dolgo in široko opisovati večer in bi bil zašel čisto na drugo pot, da ga ni tajnik opozoril, da gre za požar. Tajnik se je namreč obrnil k občinstvu ter zasikal, kakor bi prosil miru. Sikanje pa je bil dogovorjeni znak za požar in jasnovidec je zdaj lahko opisal požar, kajti nekatere splošne fraze veljajo za vsak požar. Gubisch je pri mnogih trikih dejal: »Tako dela Hanussen, ali on je v tem oziru neroda. Glejte, kako precizno jaz napravim to stvar.« Gubisch je s svojim predavanjem dokazal, da so vsi čudeži okultistov goli sleparski triki in je s tem mnoge razveselil, mnoge pa tudi razžalostil, ker jim je vzel vero...

Blodnja po morju

Zadnji viharji v francosko-angleških vodah so zajeli mnogo ribišk in drugih ladij, ki se niso mogle pravočasno zateči v varna pristanišča. Med drugimi je na Škotskem nasleda tudi ladja »Carranza«, koje moštvo s kapetanom je potonilo, rešilo pa se je v malem čolnu šest potnikov, ki so se obupno borili z viharjem. Tri dni in tri noči so nesrečneži veslali v gosti megli, ne da bi se jim posrečilo priti iz območja viharja. Razen gladi jih je mučila huda žeja in rešenci bi bili poginili v valovih, da ni njih slabotnih klicev zaslišala ladja »Vigintec«, ki jih je po daljšem iskanju tudi našla in vzel se stradane in onemogle potnike na krov.

Na Ruskem zopet moda dolgih brad

Razni potovalci po Rusiji poročajo, da je moda sedmih let amerikanizacije, ko se je smatralo kot višek napredka gladko obrito lice, po vzoru ameriškega človeka, popolnoma premagana in da so se Rusi zatekli k nasprotni skrajnosti. Zdaj je gladko obrito in čisto lice znak buržujskega in vsak pravi komunist si pušča na licu obupno strnišče, iz katerega naj se v bližnji bodočnosti razvije gosta socialistična brada in krepki proletarski brki. Peter Vel-

ki je Rusom nasilno rezal brade, boljše viki pa so se postavili za to moško krasoto, češ, da je praktična, ker skriva srajco, ki ne more biti vedno čista, ker varuje moža pozimi mraza in ker nič ne stane. Pravi vzrok za dolgo brado pa so silne carine na britve, čopiče in milo, ki se v Rusiji ne izdelujejo ter se morajo uvažati iz tujine.

Izumirajoče glasbilo

Ta mesec je napovedala stečaj največja nemška tovarna za klavirje »Vereinigte Deutsche Pianowerke«. Med tem, ko so izdelali pred vojno na Nemškem do 140.000 klavirjev letno, je postalo po vojni to število davkrat manjše in še stalno nazaduje. Klavir je izgubil svojo nekdanjo priljubljenost. Postal je predrag za povprečnega meščana in tudi prevelik za sedanja mala stanovanja. Radio in gramofon zahtevata mnogo manj prostora in izpodrivata klavir, ki bo stal v doglednem času razen v glasbenih šolah najbrž samo še po muzejih v družbi svojih starejših, zdaj pozabljenih predhodnikov.

Usoda madžarske banke

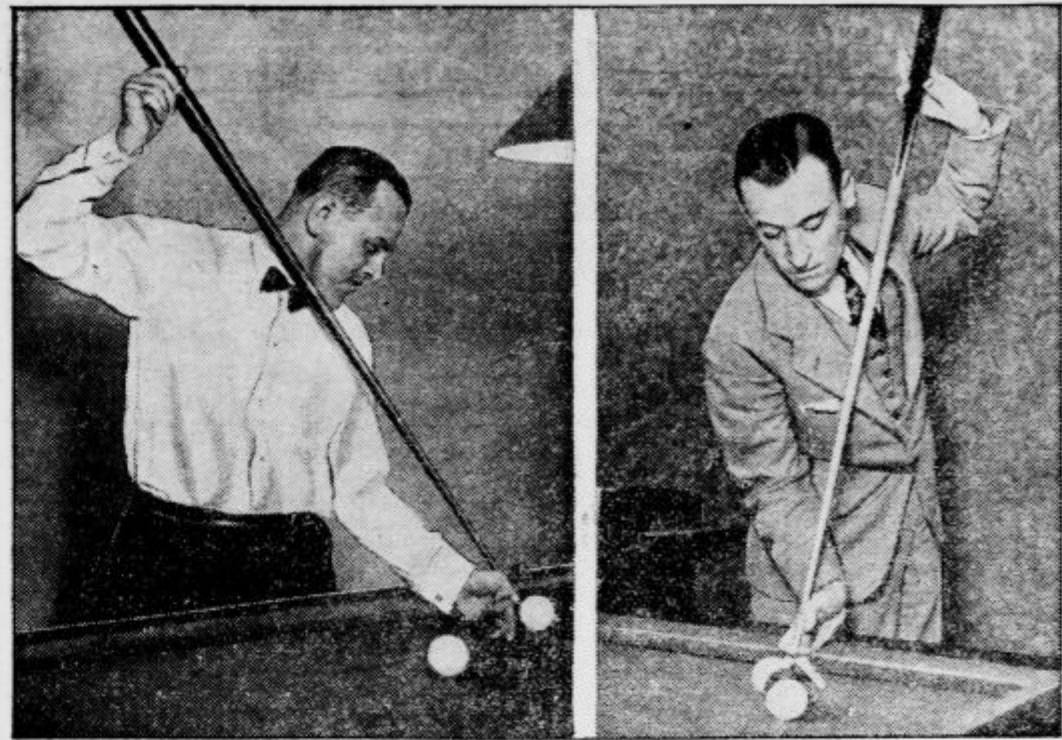
Neka budimpeštanska banka, ki so jo še pred nekaj leti šteli med prve denarne zavode madžarske prestolnice, je zadnje čase začela občutno pešati ter je zabredla v velike težave. Število uradništva je morala zavoljo pomanjkanja dela znižati od 150 oseb na 15, zadnje dni pa je odpravila tudi razna »generalnaka« mesta, n. pr. mesto generalnega ravnatelja, generalnega tajnika in drugih visokih živin. Delničarji pa kljub temu skrčenju izdatkov niso bili zadovoljni in so na zadnjem občnem zboru sklenili, dati v najem sijajno sejno dvorano neki plesni šoli, ki je takoj otvorila tečaje za moderne ritmične plesne. Pravijo, da v banki že davno ni bilo takega prometa, kakor se opaža odslej. Zlobni jeziki na borzi trdijo, da bo banka s proclja odstranila kip Merkurja, boga tatov, ter postavila na njegovo mesto soho manj razupite božice plesa Terpsihore.

Namakanje turkestarske puščave

Otvoritev turkestarsko-sibirske železnice, ki se bori sicer še vedno z velikimi težavami, kaže vendar že sedaj veliko važnost za gospodarsko bodočnost Srednje Azije. Sovjetska vlada je dobila predlog ameriških inženjerjev, ki so napravili načrt za nakananje kakih pol milijona hektarov doslej popopolnoma neplodne puščave, ki naj se spremeni v ogromne bombaževе nasade. Stroški so proračunani na 65 milijonov dolarjev. Obenem s temi deli bi se gradile ceste in naselbine za naselje iz bednejših krajev notranje Rusije, ki bi izvršili rusifikacijo Turkestana. Vsa dela bi bila končana v glavnem že l. 1933. Sovjeti hočejo v Turkestanu v tem zgraditi močno trdnjavo proti angleški Indiji. Domačini, Kirgizi in Uzbeki pa niso zadovoljni s tem načrtom, ker bi jim naselitev Rusov vzela dosedanje politično premoč.

Tolpa mladoletnih roparjev

V Prostejevu na Moravskem so odkrili nevarno roparsko družbo, ki so ji bili člani sami mladoletni šolarji in vajenci. Ponovne tatvine in vlomi v zadnjem času so dali varnostnim oblastim povod, da so izvršile preiskavo v samotni, razpadli bajti v bližini mesta, kjer so odkrile celo skladišče naropane blaga in pa zlikovce. Njih vodja je bil neki Skrivka, ki šteje komaj 14 let, pod njegovo komando pa so »delovali« njegova 13-letna sestra in 10-letni brat ter dva vajenca, od katerih je eden štel 17, drugi 14 let. Mladi razbojniki so baš pripravljali vlom v neki objekt pri Prostejevu, v katerem je bila shranjena vsota 80.000 čeških kron.

Biljard v zraku

Mojstra Willie Hoppe in Jack Schäfer bosta v prihodnjih dneh igrala partijo biljarda v letalu na poti od St. Louisa v Chicago.

Brezbržna mati

Na neki postaji angleške železniške proge Hull-London se je zaklepetala neka gospa s svojo materjo do samega odhoda vlaka. V zadnjem trenutku je skočila v voz, toda njen dojenček je ostal v naročju stare matere. Gospa se je peljala na letovišče. V tej stiski je sklenil postajnačelnik odposlati poseben vlak. Dal je telefonsko povelje in kmalu je odhitel poseben vlak, ki je šel poleg lokomotive samo en voz I. razreda in peljal samo enega potnika: tri meseca starega otročka. Eno uro pozneje je dohitel na prvi vmesni postaji brezbržna mater in so ji skozi okno svečano izročili pozabljenega otroka. Kakor je videti, so Angleži zelo obziren narod, toda omenjena mati je bila vsekakor slaba zastopnica svojega naroda.

Najbolj tipična Američanka

Lani je priredilo 30 ameriških dnevnikov z mesečnikom »Smart Life« na čelu natečaj za izvolitev najbolj tipične Američanke. Izmed deset tisoč udeleženk je odnesla sedaj nagrado 20-letna miss Edna Pearce, vitka, visoka dama, s črnimi lasmi, rjavimi očmi in sijajno barvo obraza. Poleg lepe zunanosti se je izkazala tudi s primerno duševnostjo: »Njeni odgovori na vprašalni poli kažejo veliko prikupljive odkritosrčnosti in šegavosti in njen idealizem ni onemogel pod življenjskimi neprilikami.« pišejo listi. Miss Pearce je dobila 5000 dolarjev gotovine, enoletni novinarski honorar in potnino za Evropo. Obiskala je Pariz, Rim, London, Madrid ter se na poti domov poročila z ladijskim zdravnikom na »Le-

viathan«.

Gospod soprog je tudi prav lep mož in tipičen Američan. Tkzv. »evgenik«, pristaši naukov o izboljšanju človeškega rodu, zbirajo sedaj za mlada poročenca darilo, ker so navdušeni nad pametno izvolitvijo »tipične Američanke«. Prepričani so, da bosta mlada zakonca imela posebno nadarjene in lepe otroke, prav novo »idealno pokolenje« bodoče Amerike.

Rešilna škatlica za cigarete

Finski listi poročajo o rešitvi štirih Rusov, ki so pobegnili iz strahotnega sovjetskega koncentracijskega taborišča na Soloveckih otokih. Rusi, med njimi neki častnik Kolčakove armade, so uskočili s pomočjo nekega tovariša, ki se je bil za svojo osebo napornega in neotovega potovanja do finske meje ustrašil. Preskrbel jim je zemljevid in kompas, a vendar so se v severni puščavi izgubili. Živila so jim posla, moči so jih zapuščale in že so bili sprejeti obupni skelp, da ne bodo več korakali ponoči, kakor dotlej, da se izognejo sovjetskim patroljam, temveč nalašč ob belem dnevu, da bi jih kakšna patrolja našla. Cel dan so potem tako stopali, ne da bi videli živega človeka. Tedaj je zagledal eden med njimi na tleh škatlico, kakršno so za cigarete. Tako so zvedeli, da so prešli, ne da bi bili opazili, finsko mejo. To jim je dalo novih moči in nadaljevali so pot v prvotni smeri. Trajalo pa je še cel dan, preden so srečali finskega vojaka. Sedaj se jim ni bilo več bati. Škatlica jih je rešila. Da je niso opazili, bi nadaljevali pot v drugi smeri, prišli bi boljše vikiom v pest in bi jih doletela smrt pred puškami.

Začetek bikoborb na Španskem

Slika iz mesta Pamplone: Po starem običaju ženejo bike, določene za morijo, preko vsega mesta v areno. Prebivalstvo navdušeno pozdravlja nesrečne živali. Najhujši fanatiki pomagajo bikoborcem poditi živali v areno.

T. J. B.:

Nesrečni vlomilec

Jim Corter je že nekaj dni hodil okrog vile v aristokratski četrti Londona in oprezoval, čakaje ugodnega trenutka, da vlom v vilo in jo oplene. Dva, trije dnevi so mu minili v taki neodločnosti. Nazadnje se je opogumil in sklenil je, da vlom. Bilo je v ranih jutranjih urah.

Ta dan se mu je vičel tako važen, da si ni mogel kaj, da ne bi opravil naloge, ki si jo je bil zastavil. Ravno pred petindvajsetimi leti na ta dan je bil namreč izvršil svoj prvi vlom v neko skladišče ob Temzi. Imel je srečo. Začel je karijero, ki se ji ni izneveril niti za pet minut v svojem dolgem življenju. Zašel je v poklic, ki je v večnem nasprotstvu in borbi z zakoni. Današnji vlom je bil stopenedeseto delo svoje vrste.

»Ne morem, pa ne morem dajl čakati!« si je govoril v rahlo tolažbi. »Slabič bi bil, če se ne bi upal izvesti načrta do kraja. Ta jubilej ni tako prazna reč.«

Se enkrat se je ozrl na okrog, potem pa je preskočil ograjo. Tišina. Okna vile so bila odprta kakor včeraj in predvčerajšnjim. Ugodnejše prilike si torej ni mogel izbrati. Še pri nobenem vladu ga ni bila navdajala tako topla

zavest, da mu plen ne uide.

Vendar ga je tišina nekoliko osupila. Tudi lahkota, s katero se je lotil dela, ko se je zavihtel na okno prvega nadstropja, ga je navdala z nekakšnim občutkom tesnobe. Trajalo je samo trenutek, pa je bil gori. Brez pomislenja je skočil v sobo.

Ko pa se je razgledal po prostoru, je videl v nasprotnem kotu moža gentlemane vnanosti. Po vsej priliki je bil to človek zrelih let. Stal je mirno, kakor da ne vidi in sliši nič — pa vendar je videl, kaj se je bilo zgodilo.

Ne da bi trenil z očesom je gentleman brskal po omarah, izbiral pohištvo, premetaval spise, slike in Bog veji kaj še. Jim Corter se je ozrl po njem. Gentleman ni rekel besedice. Samo ustnice so mu šle na smeh.

»Oprostite, jaz ... jaz ...« je začel trenutek nato jecljati kralj vlomilcev. »Oprostite, vidim, da ste gentleman, kakršnega ne bi srečal —«

»Hvala za spoštovanje, ki mi ga izkazuje,« je odvrnil oni.

»Saj vidim, da vas peče vprašanje, kako se drzmem ...« je prestrašeno govoril Corter. »Dovolite torej, da vam pojasnim zadevo. Čisto slučajno sem prišel v ta kraj ... In, pri moji veri, povem vam še, da nisem imel zle namere, ampak prav narobe, pošten namen ... Hotel sem preizkusiti, kako

bi prišel semkaj. Tako je pač, če človek slavi jubilej ...«

»Hvala za besede. Tovariš, saj vem, kaj te je prignalo semkaj. A vedi, da je tudi moj prihod posvečen istemu namenu kakor tvoj. Buporocim ti pa, da ne blebečeš takoj. Priporočam ti, zavedi se, kje sva. Predlagam, da greva skupno na delo!«

»Ali sanjam?« je ušlo Corterju. »Ali se me je Bog usmilil za jubilej?«

»Niti besedice več o tem! Ven ali noter!«

Corterja je stisnilo v grlu.

»Kako, oprostite? Kakšna manira pa je to, da si prišel v moj konec? To je vendar moje, že tri hodim tod okoli kakor maček okrog vrele kaše.«

»Glej ga nu, glej! Zakaj pa ni prišlo vaše zločinsko veličanstvo prej v te kraje? Če si ti oprezal kod okoli tri dni, ti moram povedati, da delam jaz tu na podstrešju že mesec dni. Začel sem takoj, kakor hitro je odšel lastnik vile na letovišče. Oh, saj sem te videl! Hotel sem te celo že poklicati noter! Tedaj si pa sam skočil v sobo.«

»In zdaj?«

»Imam predlog. Ti pojdi po voz k spediterju, da izprazni vilo in odpelje vse, kar je moči upleniti. Pohištvo in vse bomo prepeljali v hišo, ki sem jo že najel.«

Corter je široko zazijal.

»Menda se šališ. Saj vendar ne bova izpraznila vse hiše?«

»Bedak! Vidi se ti, da si samo salonski vlomilec. Podgana. Sram te bodi!« Osramočen je odšel Jim Corter po voz. Ko se je vrnil, ga je sprejel gentleman z besedami:

»Zdaj pa kar na delo! Nosi iz vile omare, postelje, mize in stole!«

Corter je začel nakladati tovore na pleča in nosil, da je pot curkoma lil od njege. Prenašal je pohištvo sem in tja, iz sobe v sobo, iz sob na dvorišče. Moral je ubogati, kajti gentleman je bil hud in se sam ni dotaknil nobenega predmeta. Jima je samo tolažil, da dobi nagrado, ko bo vse končano.

Corter je vzdihoval, da nosi težko, kakor še nikoli v svojem življenju. Nič ni veselo mislil na obljubljeni delež; celo petdeset funtov je ponujal gentlemanu, če ga pri tej prici odpusti v svobodo.

Voz je dvakrat naložil in šele ko je tretjič odpeljal, je bila vila izpraznjena. Corter je bil kakor ubit. Truden je legel v travo in ječal kakor izmučena žival. Gentleman pa je bil svež in spočit in je po vrsti zaklepal vrata v vili.

Jimu je postalo to nazadnje sumljivo. A bilo je že prepozno. Zakaj že se je približal eleganten avtomobil, lepa limuzina. Iz nje stopil možki, ki mu je izročil gentleman neko pisanje, nakar

sta se pozdravila in poslovila. Ko je Jim videl, kako gentleman izroča ključke od vile, je začudeno pogledal in vprašal:

»Kaj pa naj to pomeni, mladič?«

Gentleman pa ni ničesar odvrnil. Segel je v žep po lističu, vzdel iz nje bankovec za pet funtov in ga ponudil Corterju z besedami:

»Tu imate nagrado za svoj trud. Prišli ste k meni ravno ob pravem času, ko sem bil namenjen najeti dvema nosača. Včeraj in predvčerajšnjim sem bil še lastnik te vile, danes nisem več. Vila je prodana in, kakor ste videli, so tudi ključki že izročeni. Ne bom se vam predstavjal. To bi bilo odveč. Lahko bi tudi taka reč postala za vas usodna. Odpustim vam vlom zaradi tega, ker ste odbro delali in v potu svojega obraza zaslužili kos kruha.«

»Prvič v svojem življenju!« je pomislil, a ni zinil ne bev ne mev.

»Hvala in z Bogom!« se je poslovil gentleman ter izginil na cesti.

Kralj vlomilcev Jim Corter pa je osupel gledal za njim. Prevrtal je bankovec za pet funtov in z jezo pljunil: »Prekleti jubilej!«

In z nekam težko roko je stlačil denar v nedra. Hotel ga je shraniti kot tajni spomin na nesrečni jubilej svoje ga poklica, na edini dan poštenja in z znojem zasluženega kruha v svojem vlomilem življenju.

W. Mastermann:

Kdo jo je umoril?

Roman

»Mogoče,« je dejal Sinclair, »velikokrat se mi toži po starih časih v Indiji, ko smo vendar še katerikrat tvegali glave. Takrat je imelo življenje še nekaj nika. Anglija je civilizirana; morilci se vedejo pri nas kakor bogoslovci in cmihajo pri obravnavah kakor mlada dekleta.«

Tovariš se je zasmel. »Še zmerom ste stari Sinclair. A zastran nevarnosti — pri tej besedi se je nagnil naprej in glas mu je mahoma postal tišji — »stvar ki so vam jo naprtili, je kočljiva, da bolj biti ne more. Vidite, radža je kar pravilno bogat in ima cel štab tajnih agentov. Če se izkaže, da je on najel morilce, ki so spravili tega Alja s poti, tedaj pomeni to konec njegovega vladanja. In tega se dobro zaveda.«

»V Londonu so mi pripovedovali o tem, ali — — —«

»Pst, ne tako glasno! Godba je prestala igrati.«

»Vidite,« je tiho nadaljeval Sinclair, »nemara se pa za tem vobče ne skriva

radža. Po naših zadnjih informacijah je čisto podoba tako. Zdaj mislijo, da so tisto dekle, tisto Zanjjo, po umoru njenega očeta prethotapili čez mejo in jo imajo zaprto kje v Terapiji ob Bosporu. Mi jim skušamo priti na sled. Ta Forester, ki je bil zadnjih pet let zamotan v vse temne afere v Indiji, ima menda tudi to pot prste vmes. Indijski vladi ne moremo storiti večje usluge, kakor če spravimo tega lopova pod ključ.«

»Tedad mislite, da je zavlekel dekle semkaj?«

»Po mojem mnenju sta možnosti dve: ali je sam spravil semkaj, da bi se polastil njene ogromne dedščine, ali pa so jo njeni prijatelji namenoma odpeljali v Carigrad, da bi bila tu varna pred kraguljem.« Vsekako si pomenilo za vas največjo nevarnost, če zvedo, da smo ji na sledi. Vode Bospora so globoke in že marsikdo je izginil v njih.«

»Ali menite, da naj poizkusim priti v stike z njo?«

»To bi bilo popolnoma jalovo. Noben Evropec ne more v tej stvari ničesar opraviti. Pač pa imamo v službi zelo pretkano Armenko. Klepetanja je po haremih nič koliko in ona bo še najlažje dognala, kje je Zanja.«

»Jaz tedaj ne morem tu ničesar opraviti?«

»Pač. Za vso stvarjo se gotovo skriva ta Forester. Treba bi bilo, da poizkusite izvedeti, kje. Pojdiva v kadilnico, tam lahko nemoteno govoriva.«

Obenem z njima dvema sta vstala izza sosednje mize neki moški in neka ženska. Sinclair je ostro pogledal dvojico, zakaj pri takih prilikah se mu je zdelo vse sumljivo. Mož je bil južnega tipa, najbrže kak Ork, njenega obraza pa ni mogel videti.

Sinclair in Stevens sta se pri čašici kave pomenila o najbližjih ukrepih, in ko se je Stevens poslovil, ga je Sinclair vprašal: »Recimo, da jo najdemo. Kaj potlej?«

»Tedad se prične vaša prava naloga. Spraviti jo morate v Indijo in pomagati tamkajšnji policiji, da odkrije zločin. Dotlej se vedite kar moči nesumljivo. Zlasti me pa za Boga ne obiskujte v moji pisarni.«

Ko se je Sinclair vrnil v vežo, je spet ustavil pogled na Orku, ki je pravkar

utrinjal ugorek svoje smotke ob steburu. Bil je dobro raščen mož s črnimi brki in svetlimi črnimi lasmi, ki jih je nosil gladko nazaj. Detektiv si je za vsak slučaj zapomnil njegov obraz in zanišljen odšel počivat.

Drugi dan je porabil v to, da je po dolgem času spet enkrat obiskal vse najlepše carigradske stavbe. Ko je ravno strmel nad pravilčno krasoto Aje Sofije, ga je zdajci zdrnil angleški glas z lahkim tujim prizvokom.

»Brezprimerna stavba, kaj ne? Jaz sem privikrat tukaj.«

Sinclair se je ozrl in spoznal snočnjega Orka. Če je bila njegova sumnja upravičena, tedaj je bil zanj zelo važno, da se še bliže seznani z njim. A nemara je bil mož povsem nedolžen slučajni obiskovalec.

»Upam, da mi oprostite, ker sem vas tako tebi nič meni nič nagovoril. A na tujem ima človek zmerom neko potrebo po občevanju. Moje ime je Frangi, kapetan v grški vojski.«

»Zelo mi je drago,« se je nasmehnil Sinclair. »Moje ime je Frazer.« S tem imenom je bil prijavljen v hotelu.

»Poznal sem nekega častnika s tem imenom v angleški solunski armadi. Najbrže ni bil vaš sorodnik?«

»Nič ne vem, da bi bil,« je previdno

odvrnil Sinclair.

»Prej ali slej bo ta cerkev spet postala krščanska hiša božja. Turki so nam jo s silo iztrgali. Če bi bili pustili nam Grkom po vojni proste roke, bi danes tu spet molili h Kristu namestu k Alahu.«

Sinclairju se je zadel novi znanec zanimiv. Njegova sumnja je bila očividno neosnovana.

»Ali imate kake posebne namene?« je vprašal Frangi.

»Hotel sem si ogledati katakombe nedaleč od tod — prav za prav niso katakombe, ampak rezervoar,« je rekel Sinclair. »Rekli so mi, da so zelo zanimive. Globoko pod zemljo se raztezajo, podprte z mogočnimi stebri. Pravijo, da so že iz davnih časov in da lahko hodite kar milje daleč po temi, a vendar ne pridete do konca.«

»To je kaj zapeljivo. Oglejva si to,« je z deško vnemo rekel Frangi.

Odpravila sta se proti kameniti kolibi, iz katere vodi pot v črno globino. Turški paznik ju je nezaupno pogledal in zamrmral nekaj o vodniku, češ da je nevarno hoditi kar tako. Brezdanje luknje so tam doli in kaj lahko je pasti vanje!

»Ali govorite turški?« je vprašal Frangi.

Potnika

galanterijske in papirne stroke, večšega hrvaškega, slovenskega in nemškega jezika, SPREJME takoj veliko, staro podjetje. Prednost imajo potniki, ki imajo šoferski izpit.

Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zagreb 1115«.

Švedska firma higijenskih artiklov išče

zastopnika (co)

ki ima ali lahko organizira več agentov. Za vpeljavo inštruktorica na razpolaganje.

Vprašati v nedeljo v hotelu Miklič.

Starši!

Učitelji!

ČRNIVČEVI

RAČUNICI

za osnovne šole I. in II. del izideta v novi izdaji prve dni oktobra tl.

Knjigi sta neutrpno pripomoček otrokom pri učenju doma.

Naročite takoj!

Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

Zahvaljujemo se

vsem, ki so se ob smrti g.

Josipa Muserja

brzobjavnega nadzornika

udeležili pogreba, darovali cvetje in nam kakorkoli izrekli sožalje. Poleg tega gg. pevcem in gospodoma duhovnikom najlepša zahvala.

Ljubljana, 24. septembra 1930.

VALUJOČA RODBINA

Kupujte knjige v Tiskovni zadrugi!

Bolniške stole

Čitajte vedno naše oglase!

Biro »Budučnost«

oddelek za zaposlenje

Beograd, Vasina 10/1

Telefon 46-74

potrebuje za takoj: več kuharic, sobaric, otroških varuhinj, kakor tudi vse ostale ženske posle za privatne hiše. Plača 400—1000 Din mesečno. Kdor želi zaposlenja, naj se obrne na gornji naslov in takoj bo zaposlen.

Preselitveno naznanilo!

Gordka J. Gorec nasl. dr. z o. z.

cenjenemu občinstvu vljudo sporoča, da se je PRESELILA iz dosedanjih prostorov na Dunajski cesti

na Miklošičevo cesto št. 30.

vogalna stavba Miklošičeve ceste in Pražakove ulice

kjer bo pod tvrdo

J. Gorec nasl. Auerhammer - Ogrin družba. z o. z.

svojo trgovino nadalje vodila v istem obsegu kot do sedaj.

Vsled znižanja režijskih stroškov bomo zamogli cenjene odjemalce zadovoljiti z znižanimi cenami poleg prvovrstne kvalitete v blagu ter se za nadaljnji poset v novih prostorih priporoča

J. GOREC nasl. AUERHAMMER - OGRIN, družba z o. z.,
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 30. 13040

Spolnijujoč žalostno dolžnost naznanjamo vsem prijateljem in znanec, da je naš ustanovitelj in senior šef, gospod

Klotar Bouvier

starejši

po težki, mučni bolezni v petek dne 26. t. m. 1930, v 78. letu svoje starosti, preminul. Blagoslovitev zemskih ostankov se bo vršila v nedeljo dne 28. septembra 1930 ob 16.30 uri iz hiše žalosti v Gornji Radgoni na Gornjem griču, odkoder bodo prenešeni v rodbinsko grobnico na pokopališču Sv. Petra v Gornji Radgoni.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v ponedeljek, dne 29. septembra 1930 ob 8. uri v župni cerkvi Sv. Petra v Gor. Radgoni. Nepozabnemu pokojniku, ki je bil vzor dobrote in marljivosti, ohranimo trajen spomin!

Gornja Radgona, dne 26. septembra 1930.

Šampanjske in vinske kleti Klotar Bouvier,
veleposestvo vinogradov Gor. Radgona. 13249

147

Telefon 2718

SLOVENIA-TRANSPORT
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 36.

PERJE

od Din 35.— dalje. Posteljne odeje iz puha, volne in bombaža. Kemično čiščenje perja Din 15.— za kg. — Fein, Zagreb, Zrinski trg 15. 302

GRATIS

pošljemo vsaki materi brošuro

1.097

„Nasveti
zdravnika
mladim
materam“

Na zahtevo poslano od NESTLE, Martičeva 11, Zagreb

ČEVLJE ZA SMUČARJE

turiste in lovce, solidno po meri izvršene, kakor tudi jahalne in lovske škornje za gospode in dame priporoča

L. Lukas, Ljubljana
Sv. Petra cesta 7.

3183

Najfinejše obritje (razura), kolikor jih je.

Kaj pričakujete od popolnega obritja (razure)? Naglo peno in nikako zadiranje rezila v kožo. Poizkusite s Colgate! Oblačna kremasta pena prodre do korenin brade in jo tako omehča, da rezilo ne more raniti. To gladko polzi in posname koccine kar čudežno... Popolno obritje (razura), ki traja do večera.

Dvesto obritij (razur) v vsakem Colgate-kosu Preskrbite si takoj Colgate in zadovoljni boste!

COLGATE'S SHAVING STICK

Handy Grip
Shaving stick

COLGATE'S
Shaving stick Refill

Lepo posestvo naproda

35 johov veliko, obstoječe iz rodovitnih njiv, travnikov, sadonosnika, vinograda in gozda, na skoro čisto ravni legi, ¾ ure od železniške postaje oddaljeno. Velika zidana hiša, velik hlev s skednjem ter kozolec, vse v dobrem stanju, za ceno 120.000 Din naprodaj. Kupec se lahko vseli v stanovanje takoj. Živine lahko prehrani 10 do 12 glav. Polovico letošnjega pridelka, seno, koruzo, krompir, fižol, vino se po jako ugodni ceni tudi prepusti. 13241

Vprašati lastnika:
KARL CIMPERSEK, Sevnica ob Savi.

Vpisovanje

za dr. Krekovo meščansko gospodinjstvo šolo v Zgornji Šiški pri Ljubljani je **29. in 30. septembra t. l.**

Vodstvo dr. Krekove meščanske gospodinjstve šole v Zgornji Šiški. 13246

Gospodje,
zabranjen
vhod!

za zdravnike, odvetnike, pisarne, državne in občinske urade, hotele i. t. d. **najceneje izdeluje**
ZEPHIR d. d. Subotica
tvarnica peči in emaila

Zastopnike (ce)

SPREMEMO za Slovenijo. — Ponudbe pod značko »Agilnost 50« na oglasni oddelek »Jutra«. 13197

Za jesensko in zimsko sezijo se pripo oča krojaški atelje za dame in gospode

Fran Iglič

- LJUBLJANA -

Pražakova ul. 10

Posetite MEDNARODNI SEJEM in RAZSTAVO v Novemgradu

od 27. septembra do 6. oktobra 1930!

50% POPUST PRI VOZNIJI. MINIMALNE TAKSE ZA VIZUME. POSEBNE RAZSTAVE. ATRAKCIJSKI PARK. 11610

Pojasnila in legitimacije daje SAJAMSKI URED NOVISAD, ali častna zastopstva in potniški biroji v državi in v inozemstvu.

Autobusi: Ljubljana - Logatec - Rakek in obratno

bodo redno vozili od 29. septembra počenši.

RAKEK — LJUBLJANA:

I. RAKEK, odhod: 6.45. — LJUBLJANA, prihod: 8.35.

II. RAKEK, odhod: 16.40. — LJUBLJANA, prihod: 18.35.

LJUBLJANA — RAKEK:

I. LJUBLJANA, odhod 11.45. — RAKEK, prihod 13.55.

II. LJUBLJANA, odhod 18.— — RAKEK, prihod 19.55.

Iz GORNJEGA LOGATCA bo odhajal še drugi voz proti LJUBLJANI ob 9.15.

Nadalje bo avtobus, ki odhaja iz Ljubljane ob 9., vozil do DOLJNEGA LOGATCA. 13253

Iz LOGATCA v HOTEDERSICO bo DNEVNA zveza.

NB. Natančneje glej v voznem redu z dne 29. septembra 1930. Vrhnika, dne 26. septembra 1930.

JUGOPROMET družba z o. z., Ljubljana VII.

Zahvala

Za mnoge dokaze sožalja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi svoje ljubljene in nenadomestljive hčerke

Julke Medja

ter za mnogoštevilno spremstvo naših sosedov, prijateljev, znancev, sodelavcev in sodelavk na njeni zadnji poti izrekamo vsem svojo najlepšo zahvalo, posebno še preč. duhovščini, gg. dr. Schwabu in Ivanu Šakidi, dalje članstvu Narodne strokovne zveze, pevskemu društvu »Sava«, godbi kovinarjev, darovalcem vencev in svežega cvetja in vsem onim, ki so jo za časa bolezni obiskovali in ji lajšali njeno bol.

Slov. Javornik, dne 25. septembra 1930.

ZALUJOČA RODBINA MEDJA.

